

KYLKIRAITA

KADETTIKUNTA RY:N JÄRJESTÖLEHTI

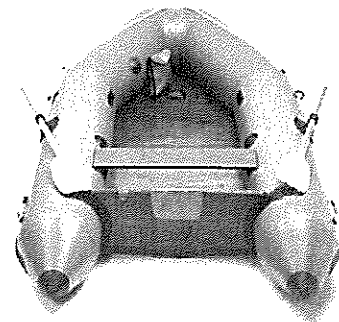
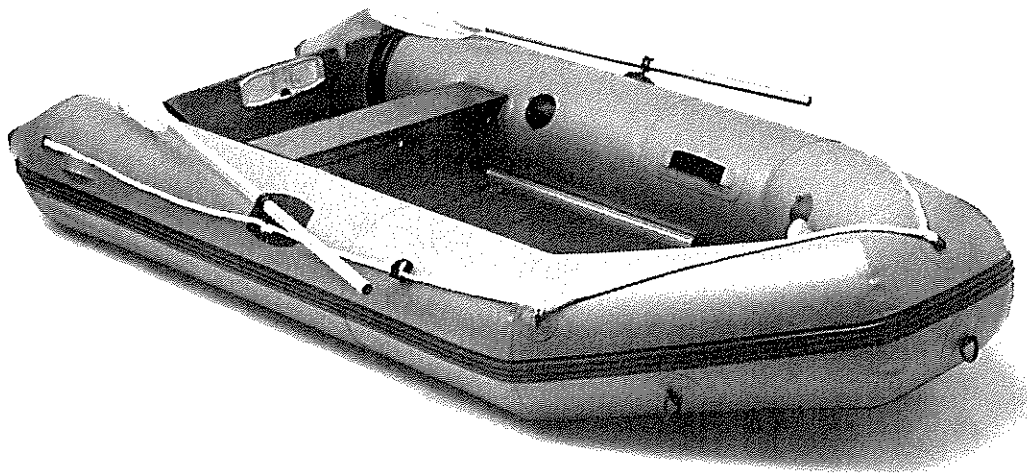
N:o 2/1987

UUTUUS!

Vicmore

kumiveneet

Materiaali: PVC-päällysteinen 1000 denierin polyester, paksuus 0,90 mm.

Tekniset tiedot

Malli	9 FS	10 FS
pituus	2,64 m	3,00 m
leveys	1,42 m	1,47 m
ilmalokeron halkaisija	0,38 m	0,38 m
paino	37,5 kg	42,5 kg
max. henkilölukumäärä	3	4
ilmalokeroiden lukumäärä	3	3
kantavuus	420 kg	454 kg
moottoriteho max. (lyhyt perä)	5 hv	10 hv
messutarjous	ovh 4.370,-	ovh 4.610,-

Takuu: 5-vuoden materiaalitakuu, 2-vuoden takuu työlle. **Valmistusmaa:** Etelä-Korea.

Vakiovarusteet

- Värit: harmaa ja oranssi
- Vesimahonkinen penkki, alumiinituet
- Penkkien kiinnikkeet nailonia
- Hankaimet
- Yksi airopari
- Pelastusköydet
- Muovinen hinaussilmukka
- Lakattu (selluloosanitraatti) vesivanerinen pohjalevy (paksuus 11 mm)
- Törmäyslista: väri vaihtoehtoina täysmusta tai kolme punaista raitaa mustalla pohjalla
- Koottavat alumiini/muoviairot
- Ilmatäytteinen köli
- Nostokahvat
- Lakattu (selluloosanitraatti) vesivanerinen peräpeili
- Peräpeilin tulppa
- Jalkapumppu
- Moottoritelineessä alumiinivahvennus
- Kantokassi
- Korjaussarja (liimaa, polyesterimateriaalia, venttiili) vakiovarusteena
- Pieni muovisilmukka pelastusköysiä varten
- Pohjalevyssä PVC-liittimet ja kaksi alumiinista jäykistintä
- Neljä sarjaa suurtehoventtiileitä suojuksineen

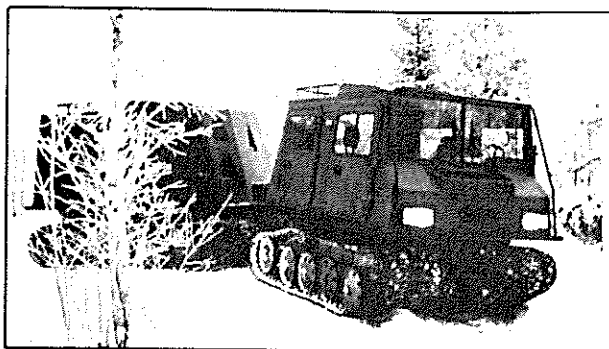
TILAA ESITE!

Maahantuojaja ja päämyyjä

Oy Trading-Greens Ab

PL 139, 06101 PORVOO. Puh. 915-172 411.

SISU NA-140

- sotilasajoneuvoja Suomelle
- ajoneuvojen varustelut sekä päällerakennukset
- huollot ja peruskorjaukset

SISU

Defence

Isossa TABLOID-LEHDESSÄ löytyy!

Tutustu uuteen eurotabloid-lehteen:
sivukoko 315x460 mm,
painopinta-ala 295x440 mm,
palstaluku 6.

**Käytä tilahyöty hyväksesi
ja kysy tarjousta tabloidista!**

LOIMAAN KIRJAPAINO

Kartanomäenkatu 4, 32200 Loimaa, puh. 923 - 31232

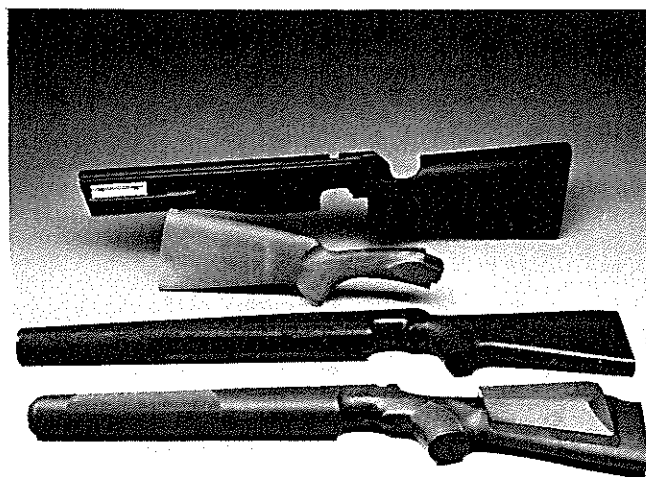

ZELLEPLAST KY

Integraalimuovialan
ammattilaiset

Valmistamme
polyuretaanista:

- istuimet mopoihin, polkupyöriin, soutu-laitteisiin, ravikärryihin, työkoneisiin jne.
- pehmusteet
- huonekaluosat
- laitekotelot
- aseiden tukit

Kaikki tuotteet paloluokiteltuja

ZELLEPLAST KY

Uretaanintie 1, 12100 OITTI
puh. 914 - 792 871

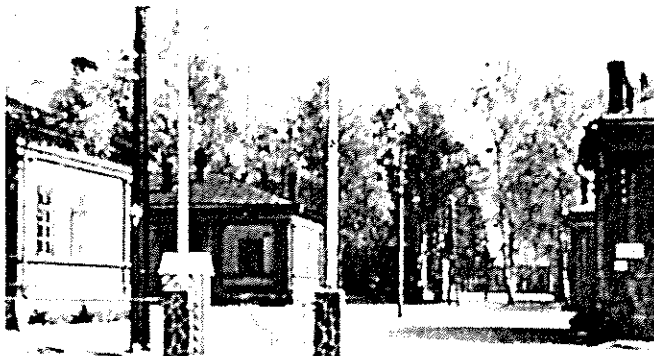
KYLKIRAUTA

N:o 2/1987

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	3	Ino 1918–19 ja 1939	28
Komiikantutkijan ajatuksia sotilashuumorista	4	Kurssikuulumisia	30
Tämän päivän sotilashuumori	8	Vuosikokous kuvina	34
Naurua – mars	12	Kadetit leirillä	35
Huumori sodassa	13	Suojeluskuntapatsas	37
Kadettikunnalla on toimiva organisaatio ..	16	Suomen ensimmäinen sotilaspedagogi	38
Nämä kolmetoista vuotta	18	Kirjat	40
Uusi pääsihteeri	18	Itse asiasta	44
Suomen marsalkka Mannerheim filateliassa	22	In memoriam	47
Meklarin mietteitä sotilashuumorista	25		
Valkoinen kenraali vapaustaistelun ajoilta	26		

Kansikuva: ”Huumorilla tästä selvitään”
SA-kuva

JALKAVÄKIMUSEO

Jääkäriink. 6–8
50100 MIKKELI
Puh. 955 - 369666

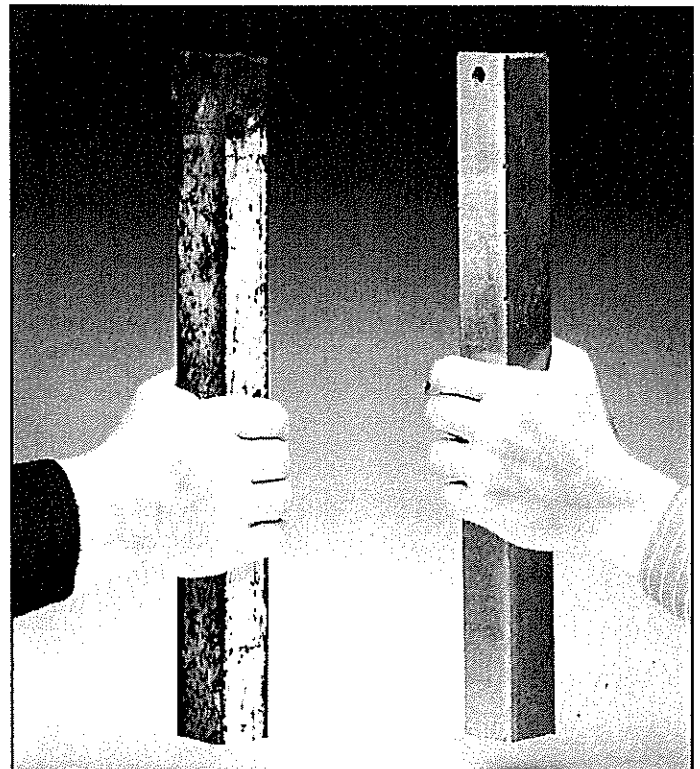
AVOINNA	15.5.–14.6. Ti–Su	klo 11–18
	15.6.–14.8. Joka päivä	” 11–18
	15.8.–14.9. Ti–Su	” 11–18
	15.9.–14.5. Ke, La ja Su	” 12–17

Muina aikoina tapahtuvista ryhmävierailuista pyydetään sopimaan erikseen puhelimitse

Pääsymaksut	Aikuiset	7,-
	Lapset ja varusmiehet	3,-
	Aikuisryhmät (väh. 12)	5,-
	Koululaisryhmät	2,-

KAHVIO kesäaikana avoinna museon aukioloaikoina, muulloin tilauksesta.

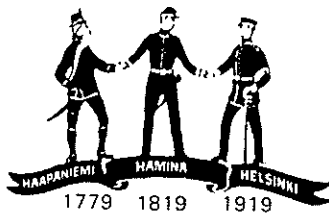
Oma kuvapostileima.

Sinunkin tuotteesi voisi olla paljon halutumpi, jos se olisi kuumasinkitty. Aurajoki hallitsee kuumasinkityksen. Parempaa korroosionestoa ei ole.

AURAJOKI OY

Pääkonttori, 21380 Aura, puh. (921) 860400.

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 154
N:o 2/1987

Päätoimittaja: Evi Martti Sinerma
Tammahaantie 2 E 43
02720 Espoo 72
puh. 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen,
puh. 90-625801

Toimituksen osoite:
Töölönkatu 35 B, 1. krs. 00260 Hki

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:
Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Seppo Sarlund
Hannu Sinerma
Tauno Äijälä

Toimitusneuvosto
Niilo Palmén pj.
Timo Apajakari
Matti Kausto
Jyri Paulaharju
Martti Sinerma

Ilmoitushankinta
Ilmoitus - Böök
Liusketie 3 A
00710 Helsinki
puh. (90) 373 634

Taloudenhoito
Marjukka Lehtinen, Kadetti-
kunnan toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Marjukka Lehtinen, Töölönk. 35
B 00260 Hki, 90-490 759

Tilaushinta .....30 mk/v
Irtonumerot ..... 8 mk

ISSN 0454-7357

LOMAAN KIRJAPAINO - OFFSET 1987

SOTILASHUUMORI

"Sotilashuumori on siinä määrin huumoria kuin sotilasmusiikki on musiikkia", kirjoittaa Martti Kähkönen lehtemme tässä numerossa, joka käsittelee nimenomaa sotilaselämään kuuluvaa naurunjuurta. Toisaalta taas sotilashuumori on siinä määrin moni-ilmeistä - tai ilmeetöntä - että sitä ei voida kaikin osin laskea sotilashuumoriksi, kuten maamme ainoa "vitsitohtori", yhteiskuntatieteiden tohtori Risto Pylkkänen asiaa tarkastelee.

Ehkä puhtaimmillaan sotilashuumori on silloin, kun sitä esiintyy sodassa ja nimenomaan kun tilanne on kehittynyt tai kehittymässä pahaksi. Silloin oikealla tavalla ja oikein lasketeltu sutkaus saattaa pelastaa henkisen käyrän kohoamisen. Sillä voi monissakin tilanteissa olla stressin purkautumiseen nähden tärkeä tehtävä. Stressi nostaa paineita ja korvien välin on sodassa oltava kylmän rauhallisen viivan.

Sotilashuumoria voidaan luokitella ja lajitella monellakin eri tavalla, kuten tämänkin lehden sisältö osoittaa. Sotilaiden omassa keskuudessa syntyneet jutut ja heidän kertominaan kiertävät tarinat ovat yksi tärkeä alue. Mutta yhtä hyvin on muistettava myös ns. rintamakiertueet sekä muut valmiit ohjelmat, joita joukot saattoivat tulla katsomaan. Ne veivät hetkeksi pois sodan ankeudesta. Huumori lievitti sisäistä pelkoa, joka ei välttämättä aina näkynyt ulospäin.

Huumori sotilaskoulutuksessa on yksi menestyksekkäimmistä aseista. Varusmiehille se on usein jännityksen lievittäjänä. Huumorilla esimies saa koulutettavat puolelleen. - Toisaalta huumori on kaksiteräinen miekka, sillä voidaan helposti hetkessä tuhota kuukausienkin työ. Sotilashuumori on kaskuissa usein henkilöön käypää, mutta sehän ei liitykään olemassa olevaan. Alaisiin kohdistuneet sutkaukset eivät ole oikeaa sotilaskasvatusta.

Parhaimmat sotilaskaskut ovat yleensä henkilöihin liittyvää tilannekomiikkaa. Jotkut esimiehet osaavat sellaista myös hakea, mutta yleensä ne tapahtuvat ikäänkuin itsekseen. Jos sellaiset jäävät elämään historian lehdille, niin tätä sotilashuumoria voidaan kutsua vaikkapa sotilaskulttuuriksi. Älkäämme unohtako näitä tarinoita. Ne pitäisi aina tallentaa.

Martti Sinerma

Yksi sotilashuumorin olennaisimpia piirteitä on, että miehet pukeutuvat naisiksi.

Komiikantutkijan ajatuksia sotilashuumorista

RISTO PYLKKÄNEN:

Käsitettä "sotilashuumori" voidaan lähestyä tieteellisesti ainakin kahdella tavalla. Se voidaan ensinnäkin käsittää kaikkisi niiksi jutuiksi ja vitseiksi, joita sotilaita ja sotilaselämään jollakin tavalla liittyvät henkilöt kertovat keskenään, joille he nauravat tai joita yleensä sotilaslanteissa tai siihen verrattavissa olosuhteissa kerrotaan/kuullaan. Toisaalta sotilashuumori voidaan ymmärtää sellaiseksi komiikan osa-alueeksi, jonka aihepiiri, henkilöt, tilanteet jne. jollakin tavalla liittyvät sotaan tai sotilaisiin. Huolimatta siitä,

että em. kahdella eri asialla on yhteisiäkin piirteitä, ne silti periaatteessa eroavat toisistaan täysin.

Sotilashuumoria ensimmäisellä tavalla lähestyttäessä lienee syytä todeta, että tiedossani on ainoastaan yksi 1960-luvulla varusmiesten keskuudessa tehty tutkimus, jossa tiedusteltiin, minkälaisista asioista varusmiehet keskustelivat yhdessä ollessaan. Tämän tutkimuksen tuloksista voidaan vetää se – enemmän tai vähemmän oikea – johtopäätös, etteivät ainakaan varusmiesten keskinäiset jutut ai-

hepiireiltään erityisemmin sotaan liitty. Tuloksia tarkasteltaessa tuntuu nimittäin pätevän vanha suomalainen viisaus "siitä puhe mistä pula", sillä käytännöllisesti katsoen kaikki tutkimuksen jutut pyörivät "kolmen veen" eli naisten, viinan ja vapauden ympärillä. (Viimeksi mainittu tarkoitti siviiliin pääsyä ja oli siten ainoa edes jollakin tavalla varusmieselämään liittyvä puheenaihe.) Asioita käsiteltiin karskin leikkisästi, mitä karheammin sen parempi, sillä tunteilua eivät varusmiesikäiset "karskit" nuorukaiset ymmär-

rettävistä syistä halunneet näyttää edes tutkijalle.

Vitsi on vitsi tilanteen ymmärtäville

Edelläkerrrotulla tavalla määriteltäviä sotilashuumoria ei kuitenkaan yleisessä kielenkäytössä mielletä "sotilashuumoriksi". Sellaiseksi katsotaan laajemmassa mielessä kaikki se komiikka, jossa sotilaita ovat päähenkilöinä tai jonka tilanteet liittyvät jollakin tavalla sotilasarasioihin, -tapahtumiin tai -henkilöihin, joko nimeltä mainittuihin (Man-

nerheim) tai yleiskäsitteisiin (alokas). Syistä, jotka myöhemmin selviävät, komiikantutkijat eivät yleensä lähesty komiikkaa kuitenkaan tällä tavalla, so. aiheesta käsin. Komiikantutkijaa saattaa puhtaasti tieteellisessä mielessä jopa ärsyttää, että sotilashuumorin nimissä myydään erilaisia vitsikirjoja (kuten moiniin painoksiin yltäneet "Nauru sodalle" -teoksen kaksi osaa, Lehtimiesten julkaisemat taskukirjat ja viimeksi Valitut Palat).

Aiheiltaan sotilaselämään liittyvä komiikka (jota seuraavassa tarkastelen vain kerrottujen ja kirjoitettujen vitsien ja juttujen osalta jättäen pois mm. piirroksia, elokuvan jne.) voidaan jakaa ainakin kolmeen pääryhmään. Luonnollisin ja spontaanin on tilannekomiikka, jota voidaan yleensäkin pitää luopuimaisimpänä komiikan muotona.

Tilannekomiikka syntyy aina ennalta varoittamatta. Se voi olla lausahdus, hassu tapahtuma (putoaminen riutulta) tai vaikkapa vain erikoinen ilme sopivassa yhteydessä. Tilannekomiikan välittämisessä edelleen (ts. sen kertomisessa) on kuitenkin ilmi selviä vaikeuksia: tilannekomiikka vaatii syntyäkseen aina "tilanteen", jollakin tavalla latautunutta tunnelmaa, joka yhtäkkiä purkautuu. Loppujen lopuksi vain itse henkilökohtaisesti paikalla olleet tuntevat ja tietävät kaikki ne olosuhteet, jotka kirvoittivat naurun. Eikä ole ollenkaan sanottavaa, että edes he jälkepäin pystyvät täysin muistamaan naurunräjähdystä edeltäneen hetken, puhumattakaan siitä, että he osaavat sen oikein välittää kuulijoilleen/lukijoilleen. Sanan keinoin on joskus varsin vaikea tehdä selkoa pitkään jatkuneesta väsymyksestä, jännityksestä, "käyrän korkeudesta" jne. samoin kuin itse nauruun johtaneen tapahtuman yksityiskohdista.

Tilannekomiikka parasta

Päästäkseen vitsiksi asti koomisen tilanteen on omattava jotakin yleismaailmallista; jotakin sellaista, jonka kaikki (tai ainakin ne, jolle vitsi kerrotaan) tietävät. Jos siis esimies on ollut omituinen luonne, hänelle sattunut tapaturma ei välttämättä ole yhtään hassu niille, jotka eivät tunne kyseistä mielestä.

- Äreäpä oli tuo viimeinen varustarkastus, huokaisi korpraali, kun sirpale repun

hajoitti. (Nauru sodalle I, s. 71.)

Edelläoleva on esimerkki tilannekoomisesta vitsistä, joka avautuu lukijalle melko helposti. Käsitteistä on silti tunnettava varustarkastus, sirpale ja reppu, mutta ei enää muuta. Tämäntapailla tilannekoomisilla vitsillä, joihin sisältyy helppoja yleiskäsitteitä, on mahdollisuus jäädä elämään ja välittää koomisen tunnelmaa myös tilanteesta olemattomille.

Toisen ja ylivoimaisesti suurimman ryhmän kerrotuista sotilashuumoriksi nimetyistä vitsistä muodostavat jutut, jotka itse asiassa ovat yleismaailmallisten vitsien milloin paremmin, milloin huonommin sotilaselämään ympättyjä plagiaatteja.

- Oletteko koskaan aikaisemmin ratsastanut?

- En, herra kersantti.

- Mainiota. Sitten annankin teille hevosen, jolla kukaan ei ole koskaan ratsastanut, niin olette tasoissa. (Nauru sodalle I, s. 44.)

- Neiti on varmaankin aikaisemmin ratsastanut?

- Ei, kyllä tämä on ensimmäinen kerta.

- Sehän sopii. Tällä hevoselakkaan ei kukaan ole koskaan aikaisemmin ratsastanut.

- Olkaa varovainen, tohtori, tämä on minun ensimmäinen leikkaukseni.

- Hienoa, niin minunkin.

Edelläolevia vitsiä tarkastellessaan huomaa maalikkokin, että kyseessä on itse asiassa yksi ja sama vitsi. Kuitenkin ensimmäinen luokitellaan helposti sotilasvitsiksi, viimeinen lääkärivitsiksi ja keskimäinen löytyy vaikkapa Apu-lehden vitsipalstalta ns. yleisvitsinä.

Tämän varsin helpon ja selkeän esimerkin avulla haluan osoittaa, ettei itse asiassa sellaista ryhmää kuin "sotilasvitsit" tai "sotilashuumori" komiikantutkijan kannalta ole olemassa. Kysymys on nimittäin kiusallisen pitkälti samoista vitsirakennelmista, jotka kiertävät ympäri maailmaa ja joihin vitsinkertoja asettaa mieleisensä henkilön ja muuntaa hiukan tapahtumaa sen mukaan, minkä hän uskoo kuulijoitaan/lukijoitaan miellyttävän. Tyypillinen on esimerkiksi juttu rintamalta kotiin palaavasta sotilaasta, joka koto-

na vasta toiseksi ottaa sukset pois jalastaan. Sama tarina kiertää Suomessa kuitenkin mm. aivan vastaavanlaisena metsämuunnelmalla. On aivan mahdotonta millään tavoin osoittaa, että kyseessä olisi tyypillinen sotilasvitsi tai toisaalta tyypillinen metsävitsi. Kyseessä on yhden yleismaailmallisen psykologiseen yllätykseen perustuvan vitsin kaksi eri ilmiötä.

Vitsit kiertävät

Kersantti Pesonen palaa ongelta. Korpraali Miettinen utelee saalista.

- Sain minä kaksi kalaa. Toinen putosi ja toinen meni järveen. (Nauru sodalle I, s. 14.)

Ylläoleva vitsi valaisee tilanteen vielä kerran. Tarinasta on varsin tökerösti tehty "sotilasvitsi" ymppäämällä sen henkilöiksi kaksi sotilashenkilöä. Ammattimainen vitsien tutkija - ja maalikkokin - luokittelisi tarinan ensi sijassa kalajutuksi, mikäli luokitteluperusteet olisivat tarinoiden aiheiden mukaiset.

Kolmannen ryhmän muodostavat sellaiset vitsit, joiden aihepiiri liittyy niin ilmeisesti sotaan, ettei tarinan siirtäminen muunlaiseen ympäristöön ole mahdollista. Yllättävää, mutta tällaiset vitsit muodostavat ns. sotilashuumorista mielestäni vähemmistön (ainakin suomenkielisten sotilaskaskukirjojen selailun perusteella). Pari esimerkkiä:

Lentäjä meni jatkosodan aikana alueelle, jota pidettiin turvallisena. Yhtäkkiä tuki-kohta kuitenkin kuuli hänen ilmoittavan: - Huomio keskus! Vihollisen tulpa oikealta.

- Mahdotonta, vastasi lennonjohto. - Siellä alapuolella ei ole kuin omia joukkoja.

- Korjaan, kuulut radiosta lentäjän hätäntynyt ääni.

- Omien tulta oikealta! (Inttivitsit, s. 96.)

Rämäpäiseksi tunnettu sissiluutnantti jäi kerran joukkueineen neljän vihollisrykmentin saartamaksi.

- No niin, pojat, luutnantti aloitti tilanneselostuksensa.

- Tällä kertaa ne eivät ainkaan pääse meiltä karkuun! (Inttivitsit, s. 18.)

Miksi sitten vitsiä siirrellään aiheryhmästä toiseen (esim. kalajuttuja sotilasvitsieiksi)? Komiikantutkijat törmäävät tuttuun ilmiöön. Kertoessaan/kir-

Epätoivoinen alokas: Herra ratsumestari, herra ratsumestari, hevonen loppuu!

joittaessaan juttua vitsinkertoja – tavallisimmin piilotajuisesti, ei välttämättä suorastaan suunnitelmallisesti – vaihtaa hauskan sattumuksen sellaiseen ympäristöön ja sellaisiin henkilöihin, jotka ovat kuulijoille/lukijoille tuttuja. Saattaa olla joskus jopa niin, että vitsinkertoja vilpittömästi uskoo itse keksineensä hyvän sotilasvitsin, vaikka hän tosiasiasa on siirtänyt piilotajuisesti joskus kuulemansa jutun uuteen ympäristöön. Tosiasiana nimittäin pysyy, että jokaista ikäryhmää, ammattikuntaa jne. kiinnostavat eniten sellaiset tarinat, joiden käsitteet (varustarkastus, sirpale jne.) sivuavat heidän jokapäiväistä elämäänsä ja joissa esiintyvät henkilöt ovat tuttuja. Näin nimittäin pääsee toteutumaan se tarkoitus, jota varten ihmiset kertovat/kuuntelevat vitsejä.

Patoutumien purkaminen

Vitsien kertomisen ja kuunte-

lemisen psykologisena tehtävänä on toimia ihmisen jännityksen purkajana. On varsin helppo ymmärtää, miksi suurin osa maailmalla kerrotuista vitseistä aiheeltaan liittyy sukupuoliasioihin: nauramalla kyseiselle asialle vitsin kokija pääsee purkamaan sitä jännitystä, joka hänelle itselleen on jostakin syystä asiaa kohtaan syntynyt. Mikäli nimittäin tällaisia "pieniä" purkautumisia ei tapahtuisi, odotettavissa olisi "suuri" purkautuminen jännityksen tultua liian suureksi. (Mielenkiintoinen tanskalai tieto kertoo, että esimerkiksi raiskaajat eivät yleensä naura seksivitseille.)

Pienten purkautumisten välttämättömyyttä kuvastaa esimerkiksi Neuvostoliitossa erinomaisesti oivallettu ajatus hallituksen omasta poliittisesta pilalehdestä, jossa nälvitään valtion systeemin vioille. Laskemalla leikkiä huonosti menevistä asioista kansalaiset pääsevät purkamaan patoutumiaan, jotka liian suuriksi kasvaessaan voisi-

vat aiheuttaa kitkatekijöitä valtion toiminnalle. Komiikan psykologiaa tutkineet ovat osoittaneet, että nauraessaan jollekin asialle, ilmiölle tai henkilölle nauraja pienen ohikiitävän hetken kokee olevansa parempi kuin naurunsa kohde. Tämä vaikuttaa rauhoittavasti ja jossakin alitajunnan syövereissä kasautumaan alkanut näre häviää. Tällainen tilanne syntyy itsestään ja on havaittavissa kaikissa yhteiskuntamuodoissa; kyseessä on ihmisen eräänlainen mielenterveydellinen itsesuojelu.

Voidaan kuvitella, että tiukassa sotilastilanteessa erilaisia psykologisia patoutumia syntyy herkemmin kuin siviilielämässä. Tuntematta tilannetta ilman tutkimustuloksia sen tarkemmin voisi teorian mukaisesti arvella, että miehistön keskuudessa olisi suosiossa juttu, jossa neuvokas sotamies nolaa tyhmän, tavallisimmin vielä kaikkien tunteman upseerin. Päälylystön suosikkijuttu puolestaan voisi olla jonkinlainen aivan uunoon alokkaa-

seen liittyvä tarina. Näin kummallakin taholla pääsisivät purkautumaan juuri ne paineet, joita jokapäiväinen sotilaselämä on aiheuttanut.

Loppujen lopuksi voisin vaikkapa vihjeenä tuleville esimiehille esittää, että komiikan mukaanottaminen koulutukseen jne. ei ilmeisesti olisi aivan huono ratkaisu. Pilan laskeminen omasta itsestään silloin tällöin saattaisi lisätä yhteenkuuluvaisuuden tunnetta ja me-henkeä.

Muistettakoon, että esimerkiksi presidentti Urho Kekkonen kerrottiin varsin yleisesti todella härskejä juttuja, mutta ainakaan epävirallisten tietojen mukaan Kekkonen itse ei tätä pannut pahakseen. Kun ihmiset näin olivat saaneet turhautumansa puretuiksi, ei tiukan paikan tullen kukaan asettanut UKK:n johtoasemaa tai käskyvaltaa kyseenalaiseksi; kriisin jälkeen syntyivät uudet jutut ja kaikki olivat rauhoittuneet.

□

DET GAMLA BORGÅ VANHA PORVOO

PORVOON KAUPUNGIN MATKAILUTOIMISTO

ELÄMYS KAIKKINA VUODENAIKOINA
EN UPPELVESE UNDER ALLA ÅRSTIDER

Rauhankatu 20, 915-170 145

BORGÅ STADS TURISTBYRÅ

Tel. 915-170 145, Fredsgatan 20

Vasenkätiset luodikot

Nyt on vasenkätisillä metsästäjillä mahdollisuus ampua luonnollisesti – SAKO-luodikkoja saa myös vasenkätisinä.

Voit valita malleista Hunter, Deluxe, Carbine ja Handy seuraavissa kaliipereissa: 25-06 Rem, 270 Win, 7 x 64, 30-06, 7 mm Rem Mag, 300 Win Mag, 338 Win Mag, 9,3 x 62 sekä 375 H & H Mag.

FINLAND
sako
Laadun täysosuma

- Osuvat pahvituotteet -
laatikosta lähtien
EV pahvituote ky

Askonkatu 5 15100 Lahti
Puh. 918-520 888

**LAHDEN SEUDUN
MEIJERIOSUUSKUNTA**

Meijerikatu 1 15100 LAHTI
Puh. 918-45901

KALTIMON NAHKATEHDAS

81200 Eno
puh. 973-761 341

**KESÄLAHDEN MUOVI
VELJ. SUOMALAINEN**

82460 Hummovaara puh. 957-375 153

**RANTASEN
NAHKAJALOSTAMO KY**

38600 LAVIA
PUH. 939-571 065

KESKILÄN TURVE

Kasvu- ja kuiviketurvetta paikalle ajettuna,
myös kuormattuna.

27600 Hinnerjoki puh. 938-65151

Sisä- ja ulkomaalaukset, huoneistokorjaukset
ETELÄN KIINTEISTÖHUOLTO JA PUHDISTUS OY

Oikokatu 6-8 00170 Hki Puh. 625 228

Hauta- ja rakennuskivet
PUIJON KIVI

Kettulanlahdentie 25
70400 Kuopio, P. 971-341 371

**Saunapalvimme
liha
herkullisimmillaan**

MÄYRÄKORPI
04200 KERAVA
P 243 377

**HOVILEIPÄÄ
UUNITUOREENA**

Puh. 90-322 686

K-maatalouskeskus

KONERAUTAK

54 500 TAAVETTI PUH. 953 - 71 131

POLARKUDOS OY

Virkamaankatu 7, 95420 Tornio
Puh. 980-446 901

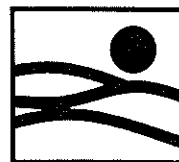
PASANEN

Asemakatu 7 83500 Outokumpu
Puh. 973-51771, 51633

LAPPEENRANNAN

autotarvike

Valtakatu 27 Lappeenranta
puh. 953-14 055, 14 275

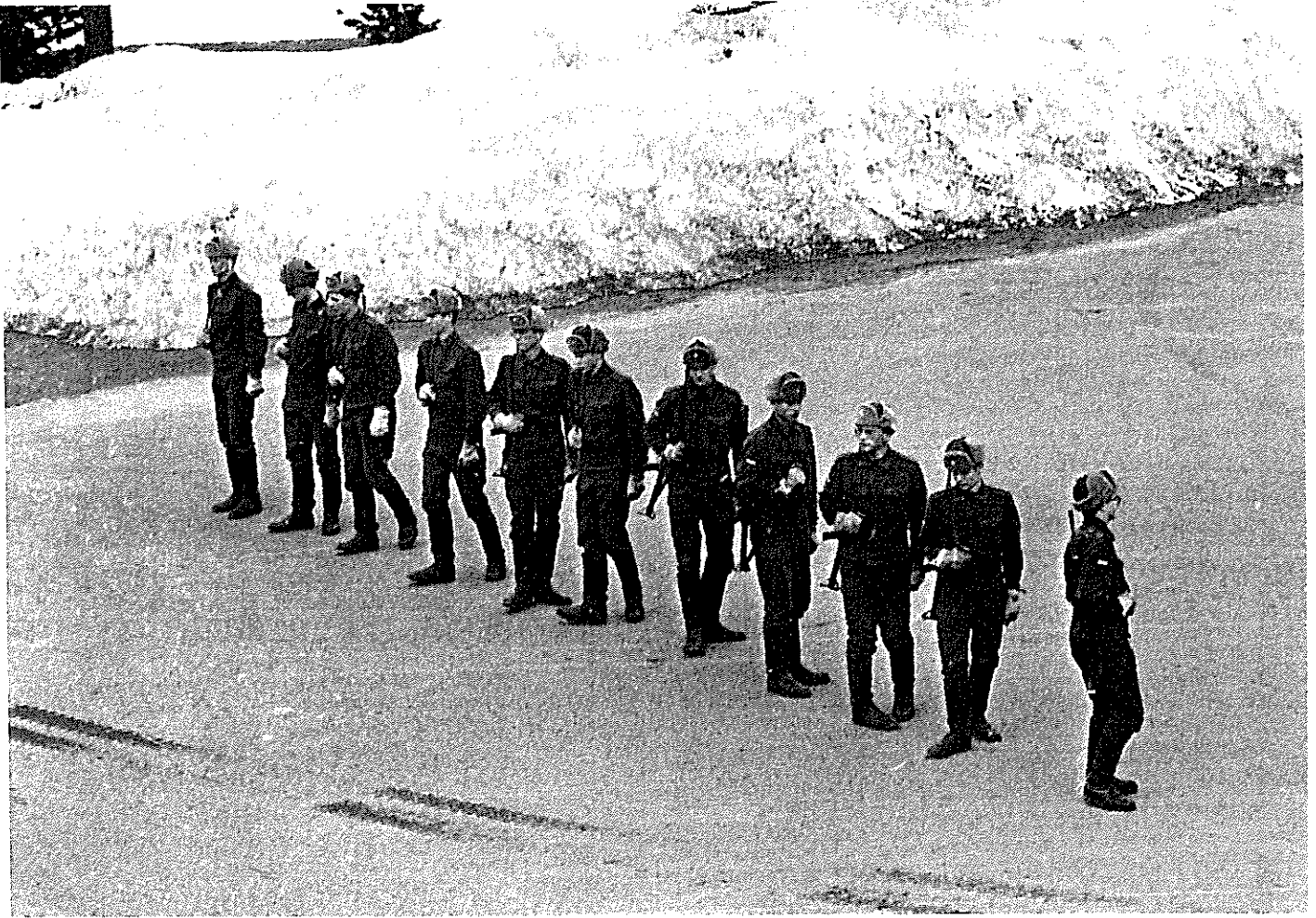
LAPIN MATKAILU OY

Pohjanpuistikko 2
96200 Rovaniemi
Puh. 960-160 52
telex 37288 lapma SF

TURUN yksilöllinen
PARK HOTEL

Rauhankatu 1 20100 Turku puh. (921)
519 666

Suomalainen sotilashuumori tänään: etsi kuvasta 11 virhettä

Sotilashuumori tänään

MARTTI KÄHKÖNEN

Sotilashuumorin kokovartalokuva on muuttumassa. Kun vielä parikymmentä vuotta sitten naurettiin päivittäin vanhoille vääpeleille, värikkäille sotilaspersoonallisuuksille tai jermujen toilailuille, ei satunnainen sotilashuumorin nautiskelija tahdo nykyisin saada edes kunnan viikkoannosta. Nyt näet saatetaan kasarmeilla kysyä, että singahtiko venttiilikuningas nakki-aukkiin vai elbaako se häkissä? Ja miten Kauhavan veltoiston kämmääjä sai pekkaa kun kuittaali kuntsarilla? Tai oliko ryynimysy jo gonamies kun matsujen vempula iski bumerangilla ja lusmu sai hässäkässä keppiä!

Kun puhutaan perinteiseksi ymmärretystä sotilashuumorista tänään, tekee oitis mieli lisätä perään kysymys: onko sitä? Sotilashuumori ei tietenkään lopah-
tanut siihen, kun Nikke Pärmi ripusti asetakkinsa nauaan eikä vielä siihenkään, kun Erkki Laatikainen vaihtoi kenraaliluutnantin ruostelippaisen koppalakin vilttihattuun. Mutta eräänlaista enteellisyyttä voi halutessaan nähdä siinä, että Valittujen Palojen maaliskuun numerosta puuttui Sotilashuumoria-osasto.

Sotilashuumorin puuttumisesta – tai ainakin muuttumisesta – voidaan tietysti osoittaa syyttävällä sormella koko koulutussys-

teemiämme. Peruskouluhan pyrkii tekemään kaikista tasapäisen keskinkertaista eikä upseerikoulutukseen sisällä ”oppiaineena” enää sotilashuumoria m/kaaderit-simpuit. Entismuinoiset värikkäät persoonallisuudet tuskin läpäisisivät nykyistä kadettikoulun pääsykynnystä. Jos vielä pitkän matematiikan jotenkin selvittäisivät, niin vitsit loppuisivat viimeistään Cooperin testissä.

Ja kuitenkin – kuten muun muassa Linnan Tuntematon sotilas sen todistaa – huumori on vankka ikävantorjunta-ase. Se on tänäkin päivänä esimiehen oivallinen apukeino oppituntien elävöittämisessä (lue: varusmies-

ten hereillä pitämisessä) ja raskaitten harjoitusten keventämisessä. Tietysti on niitäkin, joitten mielestä oppitunteja ei tarvitse elävöittää ja niitäkin, joitten mielestä nykyinen varusmiespalvelus on muutoinkin liian helppoa ja kevyttä. Mutta on se nähty, että rasittavalla marssilla jalka nousee kepeämmin reippaan marssilaulun tai joukon mukana olevan huumorimiehen sutkautusten myötä.

Tahaton huumori

Ilman suurempia tieteellisiä perusteita voi sotilashuumorin jakaa tahattomaan ja tahalliseen. Tahaton saattaa sisältää sellaisia sutkautuksia, lausahduksia tai lipsahduksia, että ne iskevät kuin nyrkki silmään juuri siinä tilanteessa. Ja vaikka ne olisivatkin täyttä asiaa, ne saattavat aiheuttaa naurua, ällistystä tai jopa leimata sanojen negatiivisella tavalla.

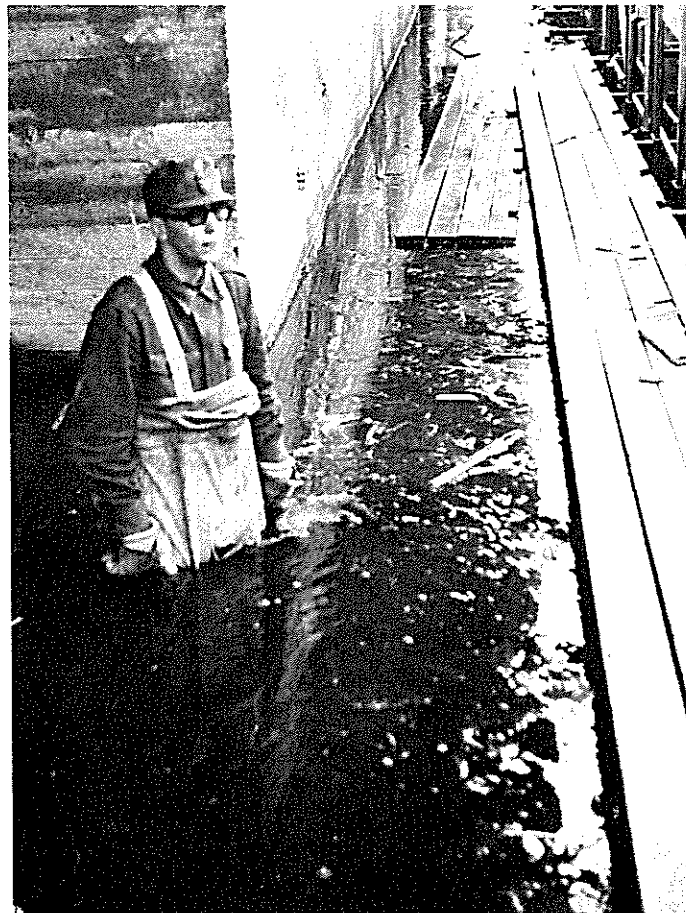
Divisioonan komentaja osui aikoinaan Reserviupseerikoulua tarkastaessaan upseerikerhon alakerrassa harjakoppiin. Siellä oli nukkumassa päivystysvapaata viettävä, tilapäisesti asunnon yliluutnantti NN. Kernaalin tuima katse näki patjan, sotilashuovan ja kopin naulassa riippuvan asetakin sekä juuri sikeästä unesta heränneen tokkuraisen yliluutnantin. Koska kenraali ei tiennyt päivystysvapaasta hän tietysti arveli yliluutnantin pitävän "ommoo lommoo" ja napautti terävän kysymyksen: "Mitäs yliluutnantti täällä tekee?" Yliluutnantti kopsautti kanta-päät yhteen ja vastasi sotilaallisesti: "Minä asun täällä, herra kenraali!".

Varusmieskin saattaa joutua – tahtomattaankin – tahattoman sotilashuumorin viljelijäksi. Omalta alokasajaltani Pohjois-Savon Prikaatissa on jäänyt mieleen – jäi toki muutakin! – oppitunti kymmenestä käskystä. Sotilaspastorin kysyessä kuudetta käskyä vastaamaan valittu alokas vasta ohjesääntöjen kirjainta tarkkaa noudattaen: "Älä tee huorin, herra sotilaspastori!"

Tahaton sotilashuumori esittäytyy tietysti nautittavimmillaan alokkaiden ensimmäisissä sulkeissa (katso kuva). Kovin moni kun tuntuu jännittäessään unohtavan kumpi käsi tai jalka taikka kääntymissuunta on vasen ja kumpi oikea. Jopa asian-tunteva prikaatin vuosijuhlayleisön saa iloiselle mielelle – ko-

Sota-aika on ollut sotilashuumorin ehtymätön aarreaitta. Eräsikin jermu tuumi, että oli sodassa hyvääkin. Ei näet tarvinnut maksaa viiteen vuoteen raittiusseuran jäsenmaksuja!

Tahatonta sotilashuumoria voi syntyä silloinkin kun ohjesääntöjen kirjainta noudatetaan tarkasti. Ja niinhän se on, että vartiomiehen ei sovi jättää paikkaansa ilman lupa.

mentajaa ja koulun johtajaa kenties lukuunottamatta! – kun aliupseerikoulun kuoroa komenettaessa kääntymään vasempaan yksi oppilas kääntyykin oikeaan.

Tahallinen huumori

Kantahenkilökuntaa ajateltaessa huumorin käyttö tuntuu nykyisin olevan kortilla jos sotilashuumoriksi ei lasketa esikunnan kahvipöydässä tarjottuja "Reinikaisvitsejä". Värikkäistä persoonallisuuksista tuntuu varsinkin uraputken yläpäässä olevan uupelo kun ne originellit kompastuivat matikkaan tai Cooperiin. Upseeristo on sivilisoitunut: esikuntien siviilipukukäytäntö, asuminen ympäri kaupunkia ja upseerikerhojen – hyvien tapojen "korkeakoulujen" ja huumorin kultakaivosten! – käyttö on romahtanut. Kadettiipiiri, upseerikerho tai UAY ovat vaihtuneet rotary- tai lionsklubeiksi. Ja mitä isot edellä sitä alaiset perässä.

Itse kasarmialueetkin ovat muuttumassa yleisen kehityksen mukana. Poissa ovat monien herkullisten sutkautusten aiheet, sellaiset kuten armeijan hevoset, possut ja pässit. Poissa ovat vanhat kunnan komppania-päälliköt ja väapelit, jotka osasivat puhua kansanomaisesti ja rehevästi. Poissa on sekini talouskersantti, joka taisi huollon korostamisen taidon. Kun muonanjakopaikalle tuli ilmoitus lähestyvistä vihollisista hän näet karjaisi: "Makkarat piiloon!".

Poissa on – suureksi onneksi! – yksi sotilasvitsien ehtymätön aarreaitta, sota. Vain nostalgisena muistona viisaasta sotilasjohtajasta on juttu komppanian-päälliköstä, jonka miehet joutuivat tulikasteeseen vihollisen ylättävän tykkitulun kohteeksi. Kun hirvittävä tuliryöppy päättyi kokenut kapteeni nousi ylös ja komensi: "Näytetään ja – paikataan!"

Huumori oikein käytettynä korostaa sanoman perille menoa ja saa sen jäämään mieleen. Sarriojärven ampumaleirillä jääkäri Nevala ampui singolla kolme täysosumaa ja ammuttaa seuranneista kolmesta kenraalista kaksi kiitti sanomalla: "Onnittelen, jääkäri!". Silloinen Pohjois-Karjalan sotilasläänin komentaja kenraalimajuri Erkki Laatikainen vetäisi nahkalompsastaan kympin, löi sen jääkärin kouraan ja tokaisi: "Tos-

son kymppi. Mee mun mersulla sotkuun ja osta korpin jämat!”

Nevala-juttu on täyttä totta, mutta seuraavista sitä ei voi vannota. Olkoon se tässä esimerkkinä niistä keinoista, joilla kielteisyys voidaan kääntää myönteiseksi – omalta kannalta katsottuna. Inarinjärven ohjusjupakan alkuvaiheissa toimittajat tinnasivat huhuttujen tutkahavaintojen todenperäisyyttä kenraalimajuri Laatikaiselta. Tämä loihe lausumaan: ”No, onhan niitä hanhiparviakin nähty. Että voihan se olla semmoinenkin, ennen kuin se löytyy.” Kun vielä tivattiin, että jospa se onkin harhautunut ohjus, niin mitä sitten, oli vastaus: ”Jos niin on, sen lähettäjä siirretään varmaankin toisiin tehtäviin – saamaan tukipetusta!”

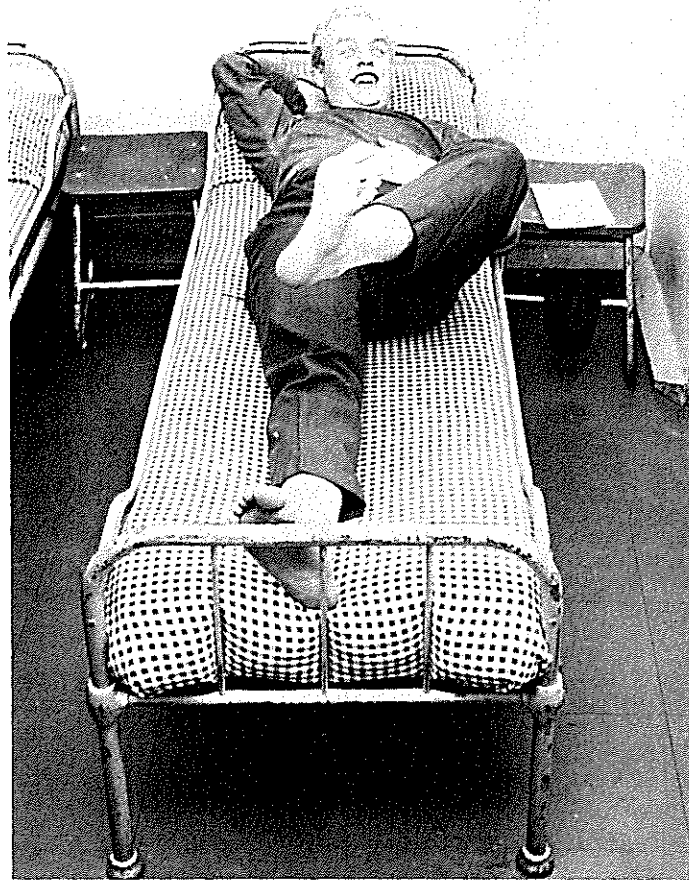
”Mopo-huumori”

Kasarmeilta löytyy huumoria tänäkin päivänä, mutta suurelta osin varusmiesten ansiosta. Huumorin muoto on kuitenkin muuttunut; nyt piikki pistetään nokkelasti oivalletulla nimikeellä tai slangisanalla.

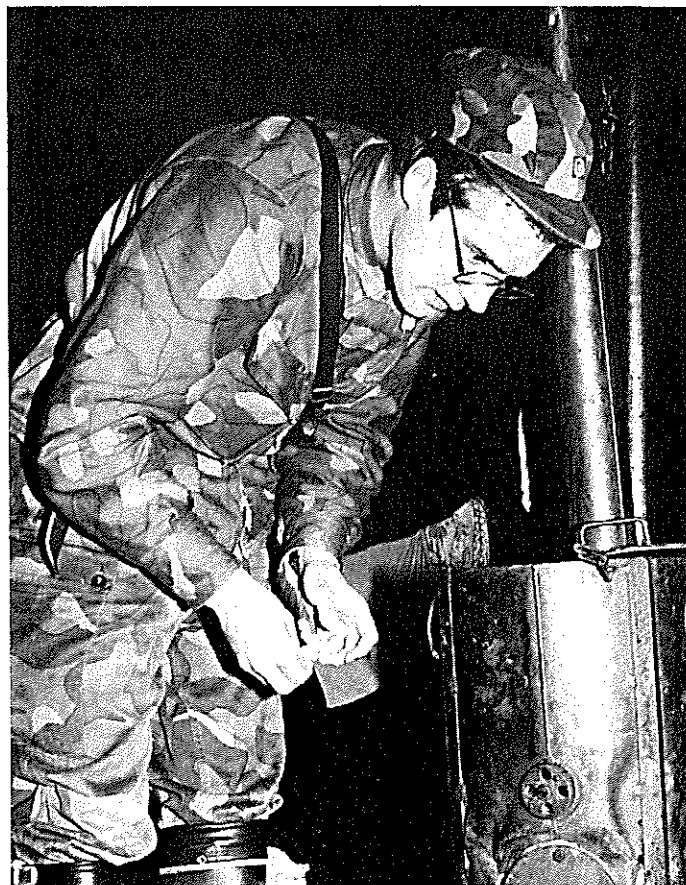
Varusmiesten käyttökielen ymmärtäminen ja sen hyväksikäyttö voi lisätä hedelmällistä vuoro vaikutusta esimiehen ja alaisen välillä. Tämä ei tarkoita, että joukkueenjohtajan jo seuraavassa taisteluharjoituksessa tulisi lisätä miehiin puhtia hihkumalla: ”Tänne tesettiin ei tultu elbaamaan eikä kämmäämään! Jos ei homma pian singahda se on pekkaa ja possua koko remmille!” Riittää kun antaa varusmiesten sopivasti ymmärtää, että itse ymmärtää.

Kun varsinkin herrat kaaderit ja kenties ainakin esikunnissa kenttäelämän kielenkäytöstä vieraantuneet nuoremmatkin eivät ole olleet tilaisuudessa tutustumaan tämän päivän sotilasslangiin, esitettäköön aluksi muutama keskeinen nimike, joilla pääsee jo auttavasti juttuun:

- ★ aamureino, mopo, moukari = alokas
- ★ gonamies, G-mies = vanhempi jääkäri
- ★ mattimies, matsu = vanhempi automies
- ★ elbaaminen, elbyminen, levytys = lepäily
- ★ lusmu, lusmuri, lintsari = pinnari
- ★ kämmääjä, kämmentäjä = hidastelija
- ★ nipottaja = ottaa tosissaan

Gonamies elbaa: kun uudet mopot tulivat voi kuittailla vaikka varpailla!

Kaminan sytyttäminen märillä pulla on niitä tilanteita, jolloin suomalaisen huumorintaju punnitaan. Se aiheuttaa monesti kadehdittavan värikkäitä ilmaisuja ja herkullisia kielikuvia.

- ★ singahtaja = tosi yrittäjä, joka myös onnistuu
- ★ liikuntakeskus = harjoitusmaasto
- ★ ryynimysy = jalkaväen kiväärimies
- ★ hikifigurat, hermoremmit = taisteluvyö
- ★ sikaryynäys = kun harjoitus ei suju, viheltää...
- ★ pekka = poistumiskielto
- ★ nasse, possu, sika = muu rangaistus (vrt. ”tallin ympäri, mars-mars!”)
- ★ keppi = koopee eli kelpaa palvelukseen
- ★ hässäkkä = sotilassairaala
- ★ venttiili = VMTL eli vapaa marssi-, taistelu- ja liikuntakoulutuksesta
- ★ sode = sotilaskoti
- ★ kuittailu = aamujen näyttö käsi- tai sormimerkein
- ★ nakki-auk = huollon aliupseerikoulu
- ★ veltosto = lennosto (jalkaväkimiehen sanonta!)
- ★ kuntsari = kuntoisuusloma
- ★ timmein = paras
- ★ gaudeamus hukitur = eniten lisähommia saanut
- ★ sotkuraketti = sotilaskodin astioiden kerääjä
- ★ pekkasratkaisun tehnyt = ollut työssä ennen armeijaa

Syventävä käsittely

Kaikille Kulkiraudan lukijoille tuttu syventävänä käsittelynä sotilashuumorista tänään olkoon tämä ”mopo-huumorin” ymmärtämistä edistävää sanasto:

- aamu: madellen ehtyvä kokonaisluku
- aamupala: varhais yön ateria, joka nautitaan ennen heräämistä
- aamutoimet: temppu, jolla 30 minuutin hommat jätetään tekemättä kolmessa minuutissa
- gonamies: gummallinen, gauan sitten inttiin tullut, kohdeltava gunnioittavasti
- huki: pyörii silloin kun lomien pitäisi
- häkki: lipsahtaneen varusmiehen yksityinen majapaikka
- hässäkkä: sotilassairaala – paikka jonne halutaan yhtä kiihkeästi kuin sieltä pois
- venttiilikuningas, kestoventtiili, vempula: vääpelin työmies
- kotiutuvat: uhanalainen laji
- kuntsari: lomantorjuntaupseerin kauhea lipsahdus
- lusmuilu: temppu jolla kol-

men minuutin hommaa ei saada tehdyksi kolmessa-kymmenessäkään minuutissa

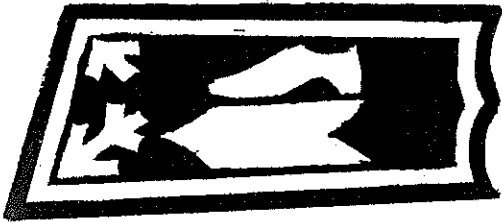
- lomat: pyörii, mutta ei satu kohdalle
- mopo: aloittaa vaelluksensa kolmesti vuodessa, väriltään harmaa, liikkuu laumoittain
- risteilijä: punainen astia, johon kerätään seuraavan päivän ruuat
- tetsarit (matalalentohaalarit eli tsatsatsaaliivit): harva, mutta tehokas lämpöpuku.

Summa summarum: Kyllä sotilashuumori on huumoria siinä missä "sotilasmusiikki on musiikkia ja sota oikeus"!

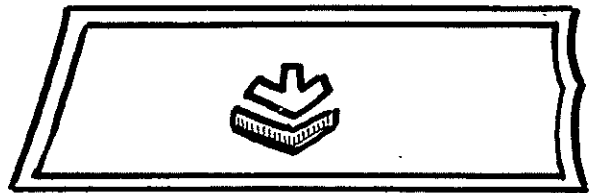

Sotilashuumorin tavoite!

UUSIA ARVOMERKKEJÄ

VÄÄPELIN ROUYA

metsänhuolto-osaston taimiupseeri

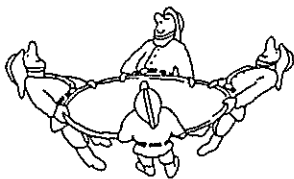

ROUYA EMÄNTÄ

von Wrightin taistelevat kenraalit

Vastuu itsestäsi
ja muista.
Siinä on vakuutuksen
idea.

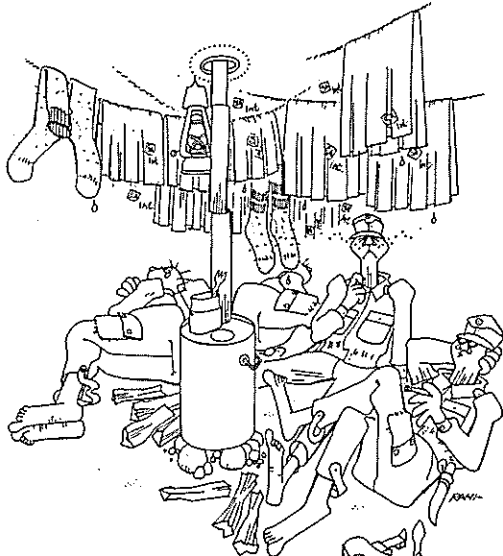

SUOMEN VAKUUTUSYHTIÖIDEN KESKUSLIITTO
Bulevardi 28 00120 Helsinki
Puh. (90) 19251

..aktiivista
ammattiyhdistystyötä puolustus-
voimissa ja rajavartiolaitoksessa
työssä olevan jäsenkuntansa
parhaaksi!

NAURUA – MARS

– Piru kun täällä on huono ilma.
– Ei näillä ruuilla kuule synny parempaa.

– Mitä varten kiväärissä on lukossa jousi?
– Se lyö kuulun ulos piipusta.
– No, mutta ruuti sitten?
– Se paukahtaa lujaa...

– Tiedättekö, mitä näen kiväärin piipussanne?
– En, Herra väpeli.
– Seitsemän vuorokautta poistumiskieltoa.

Vuonna 1918 seisoj Mannerheimin asunnon edustalla eräs professori. Kun aika kävi pitkäksi, hän syytti savukkeen, mutta huomasi samalla kenraalin saapuvan. Nopeasti hän piilotti tupakan selkensä taakse ja tuijotti hetken kenraalia, mutta kohotti sitten nopeasti lakkiaan.

– Sekin oli väärin, Mannerheim hymyi.

★ ★ ★

Joskus rintamilta tuli lomalle jermuja, jotka eivät periaatteesta tervehtineet kotirintaman esimiehiä. Kenraali Airo sanoi soturin tyttöystävälle:

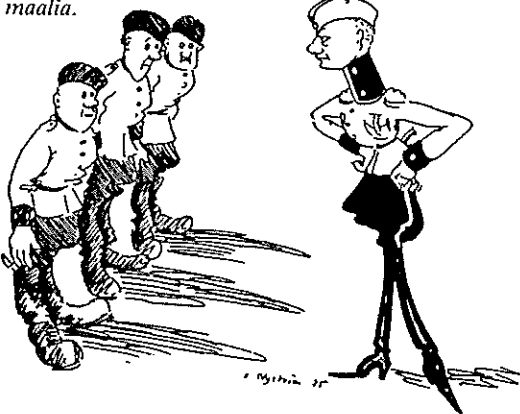
– Olisiko neiti niin hyvä ja kannattelisi kavaljeerinsa housuja sen aikaa, että hän voi tervehtiä.

– No niin, alokas, sanokaa, mistä tunnette minut?
– Nenästä, herra kapteeni.

★ ★ ★

– Voiko alokas sanoa, miksi toinen silmä ummistetaan ammuttaessa?
– Jos ummistaa molemmat silmät, silloin ei nähdä maalia.

– Miksi ette tervehdä?
– He- herra alikersantti, minulta hukkui lakkki.

★ ★ ★

– Voiko sotilas Riekkinen sanoa, mihin ilmansuuntaan nyt marssimme?

– Etelään.

– Aivan okein, mistä sen tiesitte?

– Mitä kauemmin olemme marssineet, sitä lämpinämpi olo.

Huumori sodassa

PENTTI PALMU

Kaikkina sotien välisinä aika-kausina, jolloin pasifistiset liikkeet ovat roihuttaneet tunteita yli reaali-teettien on myös ollut ihmisiä, jotka eivät ole voineet ymmärtää, miten sodassa on ollut jotain, mille nauraa.

Toisaalta taas ne, jotka ovat kaiken kauheuden kokeneet, eivät ole jaksaneet ymmärtää, miten olisivat selviytyneet koettelemuksesta, elleivät olisi voineet ja saaneet nauraakin. Tai ainakin hymyillä jälkeensä kun pahin oli ohi: "Idän vietyä miehet, sakemanni naiset ja Ruotsin lapset, eikä jäljelle jäänyt kuin sotavelat."

Kun Kustannus Oy Lehmus vuonna 1958 aloitti sotiemme huumoria käsittelevän aineiston keräämisen ja tallentamisen, sai se kokoon lyhyessä ajassa parikymmentätuhatta kaskua ja nasevaa tarinaa.

Sadat entiset rintamamiehet lähettivät yhtiölle ennen julkaisemattomia sanomuksia ja sutkauksia. Niiden mukaan oli paljon ollut leikkimielitä noina aikoina.

Samaa todistaa Väinö Linnan "Tuntemattoman sotilaan" hersyvä huumori. Vieläpä Kalle Päätalonkin melankolia.

"Jännää hommaa, mutta hengelle hupaa", kuten sotamies Hyväri on sodasta sanonut. "Hereimmin on kuplinut henki, joka on menossa."

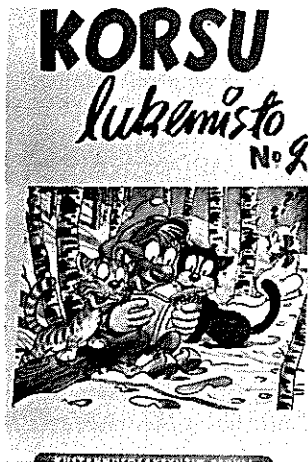
Missä kaikessa

Miettiessäni tätä teemaa, en ensialkuun näin monen vuosikymmenen jälkeen saanut mieleeni mitään todella hauskaa. Päällimmäiseksi nousi vain jaosjohtajani hokema "jiiveetä kuonoon", kun jotain tosi kovaa oli tekeillä.

En myöskään aivan alkajaisiksi silloin tajunnut, mitä värrikki moisella hokemalla tarkoitti. Ei ainakaan sitä, että jalkavaen miehiä olisi pitänyt kurittaa. Mutta joskus matkan varrella sekin selvisi tarkoittavan sitä osaa, jonka jalkaväkimiehet saivat kokea ja kestää muiden päästessä vähemmällä.

Huumorin kukka kukki silti mitä moninaisempana niin rik-

"Tuokaa kirves! Se elää vielä, huusi emäntä, kun näki lentomestari Parikan pakkolaskun jälkeen kömpivän koneensa romuista." -42

karuohona kuin edelweissinakin. Kun sitä nyt arvioi, saa sen jaeuiksi kahteen osaan.

Ensimmäiseen kuin etulinjaan asetan sellaisen huumorin, joka syntyi ja sykki itse joukossa. Sekin jakaantuu kahtia, joukon omakohtaiseen ja vierailijoiden, viihdyttäjien välittämään.

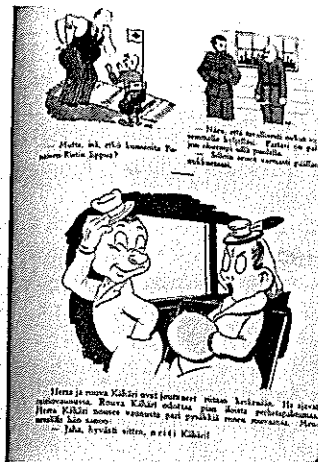
Toiseen osaan sijoitan välillisen hauskuuden, joka kulkeutui helpottamaan paineita kirjeinä, lehtinä, lukemistoina, kirjoina, levyinä ja radio-ohjelmina.

Useimmiten tämä toinen laji oli valtavirtana, ellei joukkoon ollut sattunut tosi vääräleukaista ja sanavalmista huulenheittäjää. Ja sattuihan niitäkin. Mistä muuten kaikki sutkaukset olisivatkaan syntyneet ja tallentuneet.

Sanasepot

Sanaseppöjen sutkaukset syntyivät yleensä hetken tapahtumista ja mielijohteesta. Ne helpottivat heti paikanpäällä.

Hyvin harvoin niitä kukaan ehti tallentaa. Tavanomaisimmin ne unohtuivat heti "taistelu tiimellyksessä" ja jos joskus toistuivatkin, olivat ne jo sijoitettu taitajan kuten toimittajan tai kirjailijan jopa säveltäjän muotoilemaan asuun.

Juuri tällaisista toimitetuista tuhannet ja tuhannet kiertävät ja kiersivät joukosta joukkoon, aselajista aselajiin ja lopulta armeijalta armeijalle rintamien kaikilla puolilla. Eikä näitä juttuja rajaa edes aselevot, eivät rauhanehdot eikä uudet rajatkaan. Niitä kerrotaan aivan ajankohtaisina ja hyvin sovitettuina tänäkin päivänä kaikissa kasarmeissa, kuten tätäkin:

Matruusi M palaa iltalomalta silmä mustana.

- Otitteko tekin osaa kapakkatappeluun?

- En. Herra aliluutnantti. - Kävin tapaamassa vaimoani.

Juttu löytyy Korsulukemistosta (Kustannusosakeyhtiö Fenicia) n:o 6/1944 ja U.S.A:n laivaston julkaisusta 2/1986.

Kolportöörit

He olivat niitä vierailijoita, joilla oli sana hallussaan. Huumoria ajatellen yleensä taiteilijoita, joille replikointi oli ominaista ja jotka pystyivät tallentamaan ja toistamaan hauskutusta tuntitolkulla.

Omakohteisesti mieleenjääneenä ehdottomana ykkösenä oli Lapatossu alias Aku Korhonen, näyttelijä, johon suomalaiset olivat ihastuneet jo kolmekymmentäluvulla.

Lapatossu kävi rintamalla pitämässä "ikävantorjunta-iltojaan". Jo talvisodan aikana kolmattasataa kertaa.

Lapatossun olemuksen ja vähäisen rekvisiitan paras anti oli epäsovinnaisuus sotilasmiljöössä. Hän todella sai unohtamaan niin sodan kuin sotilaallisuudenkin.

Kirjoitettu sana

Sitä loppujen lopuksi oli eniten saatavilla. Lehdet lukemistot ja kirjat kulkivat kädestä käteen, kunnes kuluiivat puhki ja käytettiin joko sätkäpaperina tai liukumiihoituksessa.

Siksipä sodanajan painotuotteita on säilynyt suhteellisen vähän. Eikä edes antikvariaateissa ole enää ostettavissa sen paremmin Korsulukemistoa kuin Hakkapeliittaakaan. Sotatiiteen keskuskirjastosta kyllä löytyy toista sataa erilaista sota-ajan lehteä mutta kutakin vain muutamia kappaleita eivätkä siksi ole lainattavissa, vain paikanpäällä luettavissa.

Tällaisia ovat Asemies, Haka-risti, Kakkosen Mosuri, Kasapanos, Korsu-kaveri, Leirisääski, Motti-Matti, Paateneen Viesti, Pilven-Veikko, Rintamamies, Sattuma, Tapsi-Titari ja Valojuova, vain muutamia mainitakseni.

Kirjallisuudesta - siitä hurtti-huumorista - on parhaiten jäänyt mieleeni sittemmin kielletyt Armas J. Pullan - 'Ryhmy ja Romppainen' kirjat. Rämäkkää menoa ja vihollisen parhaamista, mutta huumoria ne sisälsivät täyden latauksen ja paljon totuuttakin: "Ei sota aina ole kauheata. Joskus siellä on suorastaan herttaistakin. Nukkumista, lettujen syöntiä, nukkumista ja lettujen syöntiä. Sellaista meilläkin oli majaillessamme Kivatse-län kylässä."

Sähköiset viestimet

Yleisradio, Syvärin radio, Äänisen radio ja mitä niitä nyt sitten olikaan. Jokaisella rintamanosalla omansa ja kansakunnalla yhteinen.

On selvää, ettei niistä pelkää huumoria tuutin täydeltä tullut, mutta siltikin ja sitäkin. Vaikka lähetettyjä terveisiä ja toivottuja levyjä kuunneltiin jopa kauhisteltiin kuten korpraali Kosteikko, kun kuuli:

"Onnittelut kaksosten johdos- ta. Huomenna tulee lisää." Niin sitäkin hartaammin kun jokin sanaseppo sovittelee puheitaan siihen malliin. Silloin korsuissa ja teltoissa kuunneltiin kuin lämmän sukassa. Kaminan luukun kolistelukin oli pannaanjulistettu, ja vartiovuorit vaihdettiin vasta kun ohjelma oli loppunut.

Hämmästyttävää kai on edelleenkin se, että vihollisen radio-propagandaa kuunneltiin halusta. Sen sanoma kun ylitti melkein aina uskottavuuden rajat ja siksi nauratti. Tutuimmaksi kävi kai jatkuva herja herrojen KULTALEIMASTA ja rivimiesten TYÖMIEHESTÄ. Totuushan oli, että Strengbergin kuulu Kultaleima oli pillitupakkaa, joka ei jermuille kelvannut, vaikka siitä kotirintamalla sai jo vuonna 1942 viiskymmentä markkaa rasiaalta ovh:n ollessa vain 11

markkaa 50 penniä.

Radioista oli alati puutetta. Särkyivät, paristot loppuivat ja akut uupuivat. Uusien saanti ja akkujen lataaminen olivat työn ja tuskan takana, vaikka taitajia kyllä oli ja lahjoittajia. Maan Turva niminen järjestö esimerkiksi suoritti siviiliväestön keskuudessa keräyksiä. Erään tällaisen Helsingissä toimeenpannun keräyksen tuloksena saatiin kerralla 123 radiota, 62 gramafonia, 3387 levyä, 22 harmonikkaa, 59 mandolinia ja 81 muuta soitinta.

Soitto ja laulu

Soittimet tietenkin olivat luku sinänsä. Ne tosin vaativat taitajansa, ja suomalainen molli tahoi väkisinkin esiintyä voittopuolisena.

Gramofonia osasi mies kuin mies käsitellä. Ne muodostivatkin laajimman lajin ja mikä parasta levyiltä löytyi mitä moninaista hauskaa. Niinä vuosina opin lähes kaikki Alfred Tanne- rin kupletit, Pallen parhaat ja monia muita, joiden tekijänimiä en enää muista, mutta jotka to-

delä kevensivät ja huvittivat. Gramafonista siis saatiin irti niin "riemujen rikkaus kuin surujen summakin".

Mutta minulle laulut soitottakin olivat suuri ilo. Joukossa oli monta taitajaa – omatekoisia virtuoseja – jotka osasivat ja jaksoivat laulaa ja hyrehtiä. Eikä toki aina laulettu kirjan sanoilla vaan sorvattiin omia ja soviteltiin säveliin. Niitä ei sovi edes toistella. Olivat toiset sen verran raakoja ja tuhmia. Hauskoja silti omassa porukassa miesten kesken. Protestilaulu- sikin niitä voisi nimittää. Sitäkin ne kai olivat sodan ankeudessa ja naisten puutteessa.

Laulettiin sitäpaitsi kööri- säkin ja kuorossa. Joskus virallise- stikin päällikön käskystä, kun kävi vieraita. Vallankin silloin kun tapailtiin aseveljiä, jossa yhteydessä pyrittiin pysymään taitajien teksteissä ja sävellyksissä. Vieraitten kielellä jos suinkin mahdollista jopa Tiesmaan 'Eldankajärven jäätä' vuonna 1944 saksaksi koska siten saatiin pieni hirtehininen paremmin perille: "... Russen gestorben sind/ so-

gut die Sauna ist/Wenn arg das Läslein frisch/Ja, grimmig ist der Krieg/Bloss Juno pafft ihr nach dem Sieg/Bom, bom, geschützte nur knallen/granaten abfallen, juu."

Arvonsa kaikella

Missä kulkee minkäkin raja. Mikä on huumoria, mikä vain muuten mukavaa. Huumorilla kuitenkin oli sodassa om arvo- tettu ja arvaamatonkin merki- tyksensä, mutta karskia ja roisi- akin se monasti oli. Siksi olen valmis liittymään tampere- laisen veteraanin Unto Stenval- lin toteamukseen, että vain osa siitä henkisestä tuesta, jota so- dan armottomissa olosuhteissa jokainen tarvitsi, täytti huumori ja sen suoma viihdytys. Kotoa ja ystävilta saatu tuki muodosa tai toisessa, se lääkitsi miehen mielen, antoi uskoa ja voimaa selviytyä, jos oli selviytyäkseen. Tätä kuvaa osuvasti neuvostoso- turinkin toteamus: "... da da... mukava on sotakaskuja kuulla, vaan koetapa kaskussa elää..." □

Kun Suomen Kadettiklubi lahjoitti lipun Suomen Kadettikoululle LAHJAKIRJA

Suomen Kadettikoululle Constantem decorat honor

Perinnäismuistot Haapaniemen sotakoulun ajoilta, joitten suojassa isänmaallinen henki vieraasta vallasta huolimatta säilyi puhtaana ja syventyi Haminan kadettikoulussa ja sen oppilaisissa kokonaisen vuosisadan, ovat velvoittaneet näitten perinnäismuistojen vieläkin koossapitämät vanhat Haminan kadetit isänmaallisin yhteenkuuluvaisuuden tuntein ojentamaan vapaan Suomen nykyiselle ja tuleville kadettipolville lipun, sotilaan korkeimpien hyveiden, uskollisuuden ja miehuuden, velvollisuudentunteen ja isänmaallisen alttiuden esikuvan.

Kannettakoon korkealla tätä perinnäismuistojen valkoista lippua, jonka poimuissa esi-isien kunnia- akkaimmat muistot kuvastuvat ja pysyköön kautta aikain kiinteänä ja kestäväänä se veljesliitto, jonka heidän perillisensä ja nuoruuden aikana isänmaan puolustukseksi tämän lipun suojassa solmivat. Kunnia kestäväisen palkinto.

Haminan Kadettien toveruusliiton puolesta:

O. Ehrström Edvard Krogius A.R.G. Stenius
Everstiluutnantti Kenraali majuri Kapteeni

Helsingissä 16 päivänä toukokuuta 1922.

Missä on jääkärimuistomerkki?

Vuonna 1993 on kulunut 75 vuotta jääkäreitten Suomeen tulon kunniaksi järjestetystä paraatista. Ennen ja jälkeen tuon Vaasan katse- lmuksen jääkärit tekivät tekoja, jotka ikuistettiin paitsi Suomen it- senäistymisen historiaan myös muistomerkeiksi. Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys r.y.:n asettama työryhmä on ottanut tehtäväk- seen laatia noista muistomerkeistä kirjan ja julkaista se juuri vuonna 1993.

Perinneyhdistyksen haltuun on vuosikymmenien aikana kertynyt tietoja jääkäreihin liittyvistä muistomerkeistä. Mutta ensiarvoisen tärkeää on, että kirjaa tekeväällä työryhmällä olisi käytössään kaikki saatavissa oleva tieto. Tämän vuoksi työryhmä kysyy tämän lehden lukijoilta: Tiedättekö, missä on jääkärimuistomerkki?

Muistomerkillä tarkoitetaan tässä yhteydessä muistolaattaa, pat- sasta, rakennusta, perinnehuonetta tai muuta kouriintuntuvaa muis- toa jääkäreistä sodan ja rauhan aikana, jääkäriiliikkeen syntyajoista tähän päivään. Seuraavat muistomerkkitiedot vastaavat parhaiten kirjan julkaisemiselle asetettuja tavoitteita:

- muistomerkin nimi, jolla se paikkakunnalla tai yleisesti tunne- taan
- tarkka sijainti varman löytämisen periaatteella (karttaluonnos voi olla tarpeen)
- suunnittelija tai tekijä
- rakentamisen, kiinnittämisen tai käyttöönoton päivämäärät
- muistomerkkiin liittyvä tausta ja kehystarina
- henkilöt tai lähteet, joilta saa lisätietoja

Tiedot pyydetään lähettämään viimeistään kesäkuun 1987 kuluessa osoitteella Arja Jokela

Säveltie 7 E 36 00720 HELSINKI

On syytä korostaa, että vähäpätöiseltäkin vaikuttava osatieto voi ratkaista sen, ettei muistomerkki jää unohtuksiin. Lienemme yksi- mielisiä siitä, että sellaista kohtaloa jääkärit ja heidän muistomerk- kinsä eivät ole ansainneet.

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys r.y.:n muistomerkkiyöryhmä

Mainoslakkien ja
liikelahjatekstiilien
erikoistehdas

KESKIMÄKI OY
Ilmajoki, puh. 964-546 288

— Aseliike —

SURDEX OY

35700 VILPPULA
Puh. 934-44 022

RENKAMA OY

Uhrikivenkatu 10 13130 Hämeenlinna 13
Puh. (917) 22100

oy vesirakentaja

Hiihtomäentie 39 A
00800 Helsinki
Puh. (90) 755 7055

Kouvola, Kauppamiehenk. 1
Puh. 951-21 777

**ARKKITEHTUURITOIMISTO
OSMO LAPPO**

Rauhankatu 3, 00170 Helsinki
Puh. 177 241

OY KVARTTO AB

— Lomaketalo —
Vantaa
Puh. 90-848 822

VAMMASKOSKEN TEHDAS

PL 18, 38201 VAMMALA
Puh. (932) 43411, Telex 22283

SUOMENMAA

Keskustapuolueen pää-äänenkannattaja
Helsinki

— päivän politiikan tietopaketti —

Luotettavaa laatua betonista
**SODANKYLÄN
SEMENTTIVALIMO KY**

Puh. (9693) 211 79

— VUODESTA 1915
Leipomo Rautatieenk. 30 Puh. 917-170 107
Tuoretta kahvileipää vaativaan makuun

Jalasjärven Sähkö Oy

61 600 Jalasjärvi, puh. (964) 560 159

KUIRON LEIPOMO OY

Puh. (924) 2262
Mököistenkatu 12
24100 Salo

OY RANIMUOVI

68700 Teerijärvi
Puh. 968-75222

oilon

PL 5, 15801 LAHTI
Puh. 918-57611

Oy Finnterminals Ab

Metsäteollisuuden vienti- ja
tuontikuljetuspalveluja

PL 224 48101 KOTKA
puh. 952-174 00 tlx: 53234
telefax 184340

Toiminnanjohtaja Reino Waris: Kadettikunnalla on toimiva organisaatio

Haastattelu: MARTTI SINERMA

Lopullisesti siviiliin siirtyvä Kadettikunnan toiminnanjohtaja, kommodori Reino Waris tilittää viimeisiä tuntojaan pitkäaikaisesta työpaikasta.

Henki on ollut hyvä ja työtoverit erinomaisia.

Nuoret upseerit tulisi saada enemmän mukaan järjestön toimintaan, mutta viisastenkiveä tähän asiaan ei ole löytynyt.

Seuraajallekin on löytymässä testamentin tapaista, josko tämä nyt sellaista tarvitsisi.

Kadettikunta ry:n toiminnanjohtaja, kommodori Reino Waris on jättämässä yli kolmentoista vuoden jälkeen viimeisen työpaikkansa. Se onkin pisin aika, minkä hän on ollut yhdessä työpaikassa. Kadettikunnan Reino Waris ilmoittaa jättävänsä hakein mielin. Kun hän aloitti tehtävänsä v. 1974, oli juuri sovittu Upseeriliiton kanssa työnjaosta. Miltä Kadettikunnan tarpeellisuus näyttää tänään, kolmentoista vuoden jälkeen?

– Se näyttää tarpeellisemmalta, kuin mitä se silloin oli. Erittäisesti ulospäin suuntautuva maanpuolustusaatteellinen työ on jäänyt aika pitkälle Kadettikunnan harteille. Puolustusvoimathan eivät ehdi joka paikkaan, minkä lisäksi on nähtävää, että vapaaehtoisella työllä on aina omat pontimensa. Sillä tavalla saadaan usein parempia tuloksia, kuin jos työ tehdään virkatyönä, vaikka samat henkilöt siinä olisivatkin mukana. Silti nämä tehtäväkentät eivät kilpailleet toistensa kanssa.

Waris ei näe myöskään, että Kadettikunta kilpailisi muiden

maanpuolustusjärjestöjen kanssa. Tietysti oma sisäinen toiminta on luku sinänsä, siinä on selvä ero muihin järjestöihin. Mitä tulee ulospäin suuntautuneeseen toimintaan, on muistettava, että kadettiupseereilla on paljon paremmat edellytykset koulutuksensa ja ammattitaitonsa takia. Siten esim. kouluissa Kadettikunnan esiintyminen on paljon tarkoituksenmukaisempaa kuin joillakin muilla järjestöillä.

Nuorempia kaivataan toimintaan

– Järjestöömme kohdistunut ulkopuolinen arvostus on selvästi noussut näiden vuosien aikana. Sitä on tullut erityisesti lisää koulumaailmalta. On nähty positiivisena seikkana se, että kadettiupseerit ovat tulleet kerhoiltaan ja varuskuntien aitojen sisäpuolelta muiden ihmisten ja kansalaisten joukkoon. He tekevät juuri sitä työtä, jota Suomessa arvostetaan. Tämä on ollut eräs ilahduttava kokemus. – Toinen asia on se, että nuoret

Nuorten upseerien passiivisuus hieman huolestuttaa.

upseerit ovat saaneet järkevää työtä järjestönsä puitteissa. He eivät enää keräänty upseerikerholle Juuan Villeä laulamaan. He maksavat laskunsa aikanaan, hankkivat auton ja asunnon ja hyvässä lykyssä vielä matkustelevat ulkomailla.

– Jossain määrin negatiivisena piirteenä voisi ajatella sitä, että piirien sisäisessä toiminnassa, jopa juhlatilaisuuksissa, kokouksista puhumattakaan näkyy harvinaisen vähän nuorempaa polvea. Eikä aina edes sitä nuorempaa polvea, joka on komentajatehtävissä. Nämä tilaisuudet

miehittyvät asianomaisen piirihallituksen lisäksi vanhoilla evp upseereilla, joilla on aikaa ja harrastusta tähän – se laskettakoon heille ansioksi. Mitä sitten voitaisiin keksiä, että kaikki ikäluokat saataisiin mukaan, on kysymys, johon ei ole vastausta tullut näinä vuosina. Sitä on yritetty miehissä ja eri toimikunnissa miettiä, ja aina siitä on oltu huolissaan puolustusvoimien johtoa myöten.

– Järjestön sisäinen henki on hyvä. Siltä ei vaadita mitään sellaista, jota sillä ei nyt jo olisi olemassa. Harvoin tai oikeas-

taan koskaan esiintyy sellaista mielipidettä – ainakaan tänne meille asti kantautuneena – että Kadettikunta tekee väärää työtä tai hoitaa asioita huonosti. Itse asiassahan se johtuu jo siitäkin, että me emme hoida mitään konkreettisia kysymyksiä, emme upseeriston taloudellisia tai sosiaalisia kysymyksiä. Tällaisella aatteellisella linjalla on helppo olla samaa mieltä kaikkien, joilla on sama koulutus ja samantapaiset tehtävät ja maailmankatsomus.

Vanhempi jäsenkunta tukenut taloutta

Palautetta Reino Wariksen mielestä on tullut aivan liian vähän. Erilaisia ehdotuksia voisi tulla enemmänkin. Hän olettaa, että ne yleensä jäävät piiriportaaseen ja tulevat sieltä sitten valtuuskunnan- ja vuosikokouksissa. Onko tämä sitten osoitus siitä, että Kadettikunnan linjat ja toiminta ovat oikein asetettuja vai olisiko se sitten yleistä välinpitämättömyyttä, siihen Waris ei kuitenkaan suostu ottamaan kantaa.

– Tietysti joku saattaa ajatella, että hän tukee järjestöme toimintaa maksamalla jäsenmaksut, mikä on hyvä asia sekin. Asianomainen haluaa tällä tavalla tukea sitä työtä ja olla samalla linjalla. Kun ajatellaan, että Kadettikuntaan kuuluu 81 % kadettiupseereista, niin se on minusta aivan erinomainen järjestäytymisaste vapaaehtoisessa järjestössä. Jokunenhan aina jättää jäsenmaksunsa maksamatta, mutta sehän ei järjestön taloutta tällä haavaa kaada.

– Mitä yleensä talouteen tulee, niin voidaan sanoa, että se on ”hoitunut aivan kuin itsestään”. Näinä vuosina ei ole tarvinnut tehdä mitään ihmeellisiä temppuja talousarvioita laadittaessa. Se johtuu yksinomaan siitä, että vanhemman jäsenistömme keskuudessa on kovasti arvostettu järjestöme turvallisuuspoliittista työtä, ja sitä vartenhan he ovat antaneet erilaisin rahastoin vahvaa tukea.

– Kaiken kaikkiaan Kadettikunnalla on vuoden 1974 jälkeen perustettuna 10 erilaista rahastoa. Ne antavat pienen turvallisen selkänöjan taloutta suunniteltaessa. Lisäksi olemme saaneet useilta säätiöiltä apurahoja nimenomaan koulumaailmaan suunnattuun toimintaan. Sitä paitsi kun 70-luvun puolivä-

Varojen sallimat kaksi päätoimista työntekijää, toiminnanjohtaja ja toimistonhoitaja Marjukka Lehtinen.

lissä selvitimme säätiön ja Kadettikunnan väliset suhteet, niin ei ole enää vaaraa joutua kohtuuttomiin avustuksiin kuten silloin näytti.

Parasta työympäristön henki

Kommodori ja toiminnanjohtaja ei näe ainakaan tällä hetkellä Kadettikunnan toiminnassa mitään äkkijyrkkää muutoksen tarvetta. Toisaalta hän uskoo myös, että kun on ollut niin kauan toiminnassa mukana, on ikäänkuin luutunut omiin suunnitelmiinsa. Kun on hyväksynyt edellisenä vuonna jonkun suunnitelman tai toiminnan, niin miksei sitä hyväksyisi tänäkin vuonna.

– Meillähän on suhteellisen toimiva organisaatio, kadetti-piirit, jotka rakentuvat varuskuntien ympärille. Lähes poikkeuksetta ne toimivat aika näppärästi ottaen huomioon niiden olemattomat taloudelliset edellytykset. Mitä taas tulee tähän johtoportaaaseen, hallitukseen ja toimistoon, niin tuskinpa tässä kuitenkaan mitään ihmeellistä voisi tehdä. Toimisto on maksimimiehityksessään: varat huomioon ottaen juuri ja juuri voidaan palkata päätoiminen toiminnanjohtaja ja toimistonhoitaja.

– Parasta tämän runsaan tusinan vuosien aikana on ollut työympäristön henki. Olen tosiaan saanut toimia Kadettikunnan oivallisen hallituksen kanssa vuodesta toiseen. Vaikka miehet ovat vaihtuneet, on yhteishenki ollut erinomainen. Ovathan jäsenet toki olleet menestyviä miehiä niin sotilaina kuin talouselämässäänkin. Välitön ja vilpitön tunnelma on ollut parasta.

– Jos taas otetaan ”kenttä” mukaan, niin erilaisissa seminaareissa ja muissa kokoontumisissa on ollut tällaista samanlaista tunnelatautumista. Yhteishenki on ollut hyvä. Siellä on ollut nuoria upseereja, jotka ovat olleet aivan loistavaa joukkoa. He ovat olleet yhteiskunnallisesti niin valveutuneita, etten voi ajatella itseäni heidän laisenaan vastaavana ikäkautena.

Reino Waris muistelee suorastaan ”tippa silmässä” kuinka hän on joutunut joidenkin huomionosoitusten kohteeksi. Vuosi sitten hänet ylennettiin kommodoriksi. Tätä hän pitää nimenomaan huomionosoitukseksi Kadettikuntaa kohtaan. Kaikenlisäksi hän oli silloin sairaalassa, jolloin hallituksen toimenpitein ommeltiin uudet arvomerkit asetakkiiin ja puheenjohtaja häni viemässä koko koreuden hänelle sairaalaan. Toinen yllätys oli viime vuosikokouksessa

hänelle myönnetty kultainen ansiomerkki, ”jonka myöntäminen oli tehty salaa toiminnanjohtajalta, vaikka hänen pitäisi tällaiset asiat ennalta tietää!”

– Jos nyt jotain tämän Kadettikunnan asioista haluaisi sanoa, niin varsinainen ”hervitys” oli runsas vuosi sitten ilmestynyt Kadettimatrikkeli, joka tehtiin yhteistyössä Upseeriliiton kanssa. Olin varma, että se on liian suuri hanke ja jotain menee metsään. Mutta mitä vielä. Ennen kaikkea on todettava, että kustannusarviossa pysyttiin, jopa se alitettiin. Nythän me jo olemme voiton puolella. Se oli onnistunut projekti.

– Tietysti tungen nenäni aina joka paikkaan, vaikka asiat eivät aina minulle kuuluisikaan. Jos nyt tässä voisi ajatella joidenkin muiden järjestöjen tai vastaavien asioita, kun olen niitäkin syrjäilmällä seurannut. Olen ollut jopa huolestunut siitä, miten perinnejärjestöt ja vastaavat jäävät ikipäiviksi samojen henkilöiden käsiin. Ei suinkaan ole tarkoitus, että tehtävät siirtyvät ihmisten mukana haetaan. Niiden on siirryttävä mies mieheltä. Myös nuorempaa sukupolvea on oltava niissä reippaasti mukana.

Testamentti seuraajalle

Omista tehtävistään eläkkeelle vetäytyvät ja kauan vaikuttaneet henkilöt jättävät usein eräänlaisen ”testamenttinsa” seuraajilleen. Millaiset olisivat Reino Wariksen eväät tulevalle toiminnanjohtajalle?

– Seuraavan toiminnanjohtajan pitäisi keskittyä lähinnä kahteen asiaan – ainakin virkamiehenä: talous on pidettävä kunnossa ja että organisaatio pelaa. Lahjoituksia ei ehkä tulekaan joka vuosi ja vapaaehtoisen järjestön aatteellisen puolen pitää lähteä vapaaehtoisista jaostoista ja hallituksen johtamista erilaisista ryhmistä.

– Lisäksi on oltava ehdottomasti hyvät ja luottamukselliset suhteet puolustusvoimiin ja sen johtoon, samoin kuin Upseeriliittoon. Se on perusedellytys. Me emme kilpaile keskenämme, vaan täydennämme toinen toisiamme. Minusta parasta yhteistoimintaa on ollut hyvä työnjako. Se on ollut iskulauseeni tässä tehtävässä. Näin on ollut puolustusvoimien, Upseeriliiton ja myös muiden maanpuolustusjärjestöjen kanssa.

Nämä kolmesta vuotta

Pitkäksi, mutta ei pitkävetoiseksi venähtänyt aika Kadettikunnan toiminnanjohtajana on päättymäisillään. Menneet vuodet tuntuvat jo tänään haikean miellyttäviltä ja huomina tulee niitä varmasti moninverroin kultaamaan.

Tänä aikana Kadettikunta on osoittanut edelleen elinvoimaisuutensa ja tarpeellisuutensa aatteellisenä kadettiupseeriston yhdyssiteenä, kun se samalla on vakiinnuttanut asemansa kansalaisten tietoisuudessa aikaansaapana maanpuolustusjärjestönä.

Erityisinä mielihyvän aiheina ovat olleet kitkattomien suhteiden vahvistuminen puolustusvoimien johtoon ja Upseeriliittoon sekä kaikki odotukset ylittävä oman järjestömmen talouden kohentuminen.

Yhteistyö Kadettikunnan johdon kanssa on ollut miellyttävää ja veljellistä. Hallituksen puheenjohtajat ja jäsenet ovat aina toimineet pyyteettömästi työmmen eturivissä ja olleet samalla urallaan tai talouselämässään hyvin menestyviä kadettiupseereita. Asiallisiin päätöksiin on ollut helppo päästä kokoustekniikan hienouksilla kikkailematta ja kertaakaan koko aikana vuosikokouksissa, valtuuskunnan- ja hallituksen kokouksissa äänestämättä. Kadettiupseerien toimintaa on ollut ilo seurata ja kirjata kertomuksiin sangen vaatimattomilla taloudellisilla edellytyksillä aikaansaatuja merkittäviä tuloksia.

Järjestövirkamiehenä olen tuntenut jatkuvaa huojennusta siitä, että tämän lehden, Kylkiraudan toimitus on ollut kaikki nämä vuodet samojen pätevien tiedotusalan ammattimiesten käsissä.

Kunnioittava kiitollisuuteni on kohdistunut myös ammattitaitoiseen ja ripeään toimistonhoitajaamme, jonka työmäärä on vuosi vuodelta tuntuvasti lisääntynyt.

Saadessani viimeksi kuluneen vuoden aikana henkilökohtaisesti yllättäviä huomionsoituksia sekä puolustusvoimien että oman veljesjärjestömmen taholta olen vilpittömästi pitänyt niitä tunnustuksena Kadettikunnan yhteiselle työlle. Olen tietenkin kiitollinen ja ylpeä siitä, että olen saanut olla nämä kolmesta vuotta siinä mukana.

Lopuksi parhaat kiitokseni kaikille yhteistyökumppaneille puolustusvoimissa, Upseeriliitossa, maanpuolustusjärjestöissä ja ennen kaikkea Kadettikunnassa.

Onnea ja menestystä!
Reino Waris

Mikko Virrankoski pääsihteeriksi

Kadettikunnan hallitus on kutsunut everstiluutnantti Mikko Virrankosken Kadettikunnan pääsihteeriksi 1.9.1987 alkaen. Samalla palattiin toiminnanjohtaja nimityksestä vanhaan pääsihteerikäytäntöön. Mikko Virrankoski on syntynyt 29.11.1936 Kauhavalla. Upseeriksi hän on valmistunut v 1958 42. kadettikurssilla. Nuorempana upseerina hän palveli Helsingin ilmatorjuntarykmentissä ja RUK:ssa ja vuodesta 1966 alkaen Pääesikunnassa eri tehtävissä viimeksi ilmatorjuntatoimiston päällikkönä vuosina 1976–1980. Ilmatorjuntakoulun johtajana Virrankoski toimi vuosina 1980–84 ja Helsingin Ilmatorjuntarykmentin esikuntapäällikkönä 1984–85. Puolustusvoimien palveluksesta hän erosi 1.6.1985. Viimeisen vuoden hän on toiminut Helsingin Väestönsuojeluyhdistyksessä teollisuus- ja liikeyritysosaston koulutuspäällikkönä.

Itä-Uudenmaan kadettiupseeripuheenjohtajana Virrankoski oli vuosina 1982–84.

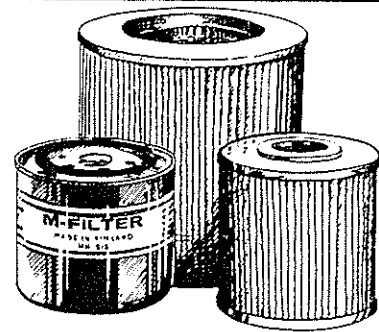
Kylkirauta toivottaa onnea uudelle pääsihteerille.

OY KREUTO AB

RAKENNUSINSINÖÖRIURAKOITSIJA

Vattuniemenkatu 12

00210 Helsinki

KOTIMAINEN
M-FILTER
SUODATTAA LISÄIKÄÄ
AUTOLLES!

**OSUUSKUNTA
MAITO-AURA**

TURKU – SALO

ORION-YHTYMÄ OY
normet
74510 PELTOSALMI, FINLAND

**Finn-
Match oy**

40800 VAAJAKOSKI Puh. 941-263 811

**PAINOVÄRITEHTAITTEN
YHDISTYS R.Y.**

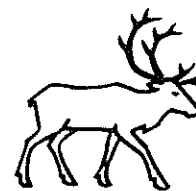
OY LOHJA AB WINTER
OY MAGENTA AB
OY ROTO
SADOLININ PAINOVÄRIT OY
OY SCANINK AB
OY VERTEX AB

Ilmastointityöt
eduksenne

PELTISEPÄNLIKE

VILJO KUULA

03100 NUMMELA
puhelin 913/23 066

KAJAANI OY

Matti Närhi – vuoden kadettiupseeri

Everstiluutnantti Matti Närhi on jo toistakymmentä vuotta toiminut Kadettikunnan hallituksessa tai sitä lähellä olevissa tehtävissä. Ensin 1970-luvun puolivälistä Kadettikunnan Hämeenlinnan piirihallituksessa, sitten Helsingissä ensin Kadettikunnan maanpuolustusjaostossa ja sitten hallituksessa. Pitkäaikaisimpana jäsenenä hallituksessa – sääntöjen mukaisesti – Matti sai ”potkut” viimeisessä vuosikokouksessa, häntä ei enää valitu uudelleen.

Sotakorkeakoulun jälkeen Matti Närhi on palvellut Pääesikunnan tiedusteluosastolla, Etelä Suomen sotilasläänin esikunnassa, taktiikan opettajana ja maasotalinjan johtajana Sotakorkeakoulussa, Uudenmaan Jääkäripataljoonan komentajana ja nyt sitten Pääesikunnan operatiivisen toimiston päällikkönä. Ja monet varmasti muistavat hänet myös Sotilasajakauslehtien päätoimittajana. Sitäpaitsi hän oli aikanaan kadettioppilaskunnan puheenjohtaja.

Kolmen kirjan ja videon tekijä

Matti Närhi valittiin vuoden kadettiupseeriksi niistä monista vuosien mittaan tehdyistä töistä Kadettikunnan ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen hyväksi, joista viimeisin oli viime vuodelta: video varhaisnuorisolle esim. kouluissa käytettäväksi ”OK – Maanpuolustus”. Maanpuolustusjaosto on saanut aikaseksi viimeisten vuosien aikana kolme noin sadan sivun mittaista kirjaa, joissa on esitelty maanpuolustusta sen eri puolilta. Kaikissa näissä on Matti Närhi ollut primus motorina. Vaikka hän ei olekaan niitä itse kirjoittanut, on hän ollut niiden kokoamisen voimahahmo, jota on tarvittu. Maanpuolustuksen hyväksi tehdystä ilmaisesta työstä ei ole pidetty tuntikirjaa.

Haastattelu tehtiin heti vuosikokouksen jälkeen, jolloin Matti Närhi ei ollut vielä ehtinyt katsoa edes saamansa kirjekuoren sisään. Niinpä hänellä ei ollut myöskään tietoa siitä, mihin

Haastattelu: MARTTI SINERMA

Mitä yhteistä on Kadettikunnan julkaisemalla kirjasarjalla ”Väitteitä ja vastaväitteitä”, ”Puolustamme Suomea” ja ”Maamme puolustus” sekä vastikään ilmestyneellä koulunuorisolle tarkoitettulla videolla? Kysymys on oikeastaan liiankin helppo: everstiluutnantti Matti Närhi löytyy jokaisen takaa homman vetäjänä. Eikä Matti ole muutenkaan turha poika. Lukekaapa vaikka miten hänestä tuli venäjänkielen taitoinen.

saamansa rahasumman käyttä. Käyttökohteita kyllä varmasti löytyy, hän hymyili.

Nyt kun hän jäi pois Kadettikunnan hallituksesta, niin onko nyt hyvä työmyyrä ja ennen kaikkea aikaan saapa mies poistumassa aktiivitehtävistä?

– Toivottavasti löytyy jotain puuhaa. Minut on jo valittu Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön valtuuskuntaan. Toimiminen siellä on tietysti tuollaista harvoin tapahtuvaa. – Toisaalta minulle on sanottu, et-

tä voisin jatkaa joissain vielä kesken olevissa projekteissa maanpuolustusaatteellisella puolella.

Kolmessa kirjassa ja videoelokuvassa on aivan riittävästi toimintaa yhdelle miehelle. Vai onko?

– Hyvin paljon on ollut toimintaa eri viranomaisten kanssa. Mm. kouluhallitus ja ammatikasvatushallitus ovat olleet kivoissa mukana. Samoin on ollut runsaasti yhteyksiä turvallisuuspoliittisesta opetuksesta eri

opettajajärjestöjen kanssa, kuten Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liiton ja Äidinkielen opettajien liiton kanssa. Aineisto on jaettu näiden liittojen kautta opettajille.

– Sitten olen ollut joka vuosi järjestämässä maanpuolustus-, tiedotus- ja järjestötoimintaseminaareja jäsenille, joia on pidetty eri puolella maata. Niitä on ollut viimeisten neljän vuoden aikana 3–4 vuodessa, joten toistakymmentä niitäkin on. Itse olen ollut niissä mukana muutamaa poikkeusta lukuunottamatta.

Vapaaehtoisten maanpuolustajien keski-ikä kasvaa

Uudenmaan Jääkäripataljoonan komentajana ollessaan hän oli paikallisen killan hallituksessa ja ollut muutenkin mukana kiltatoiminnassa. Reserviläistöimintaan on ollut yhteyksiä pitämällä eri kerhoille esitelmiä ja alustuksia. Siis muukaan maanpuolustussektori ei ole ollut kaukana Matti Närhestä.

Matti Närhi on seurannut tiiviisti suomalaista maanpuolustushenkeä sekä tilannetta koko maanpuolustuksen alueella.

– Tuntuu siltä, että kansa tänä päivänä ymmärtää, mitä maanpuolustus on. Virallisesti ottaen sitä hoidetaan myös kohtuullisella tasolla. Vapaaehtoisen maanpuolustustyön tekijöiden keki-ikä on noussut, mutta samalla on todettava, että koko kansan keski-ikä on noussut. Vielä jokunen aika sitten pidettiin 50-vuotiasta jo vanhana pappana. Nyt he ovat parhaassa työiässä. Ehkä tässäkin on yksi selitys sille, että nuorukaiset pyrkivät jäämään jalkoihin.

– Ei siitä keski-ikäen noususta tarvitse välttämättä huolestua. Toisaalta on kuitenkin tärkeää, että saadaan nuoria mukaan, sillä ovathan he sitten monta kymmentä vuotta toimivia maanpuolustajia.

Monilta on kysytty, miksi he ovat mukana Kadettikunnan toiminnassa aktiivisesti. Matti Närhi myöntää, että hän on monien

vuosien aikana saanut tyydytystä harrastukselleen.

Kadettikunnan toiminnassa on erinomainen asia, että tässä ei ole mukana sellaisia viranhoidon tuomia jännitteitä. Ei ole esimies-alainen suhteita eikä eri ryhmien välisiä ristiriitoja, kuten joidenkin muiden järjestöjen toiminnoissa on. Olemme aina saman asian puolesta. Tämä valtavan hyvä yhteishenki ja toveruus ovat mielestäni parasta.

– Jos sitten haluaisi löytää joi-tain heikkouksia, niin ehkäpä se että toimintaan osallistuu aktiivisesti aika pieni joukko jäsenistöä ja toiminta on siten ohuen kerroksen varassa. Valtakunnallisesti näin on laita kadetti-piirienkin osalta. Aktiviteetin lisäämistä voisi toivoa jäsenistöltä. Se että toiminta on hyvin järjestelmällistä, jokaisessa piirissä on piirihallitus ja järjestetään säännöllisesti kokouksia, on parantanut toimintaa takavuosiin verrattuna. Silloinhan oli piirejä, joissa oli vain nimellinen yhteishenkilö.

Venäjänkielen taito "vahingossa"

Matti Närhi on harrastuksiltaan myös upseeri. Kun Kadettikunnan matrikkeliä selailee, löytty sieltä ainakin joka kolman-

nen kohdalta maininta harrastuksista joko kalastus, metsästys tai retkeily. Mutta sitten on lisäksi opiskelu, nimenomaan vapaaehtoinen opiskelu. Sotakorkeakoulun jälkeen vuoden kadettiupseeri suoritti "jälkiverrytelyä" – kuten hän itse mainitsee – valtiotieteen kandidaatin tutkinnon. Venäjääkin hän on opiskellut siinä määrin, että yliopistossa on opintokirjaan merkitty jo cum laudekin. Mutta miten Matista tuli venäjän opiskelija, onkin jo toinen juttu.

– En ollut lukenut venäjää koulussa. Aloitin sen Kadettikoulussa ja varmaankin samaan tyyliin kuin useimmat kadetit: ensimmäisenä pakollisena vuonna en edes oppinut kirjaimia! Sitten ensimmäisen vuoden keväällä kysyttiin, ketkä haluavat ryhtyä seuraavana syksynä vapaaehtoisesti opiskelemaan venäjää. Halukkaita oli 60–70, mutta kun syksy tuli, puolet olivat jo pudonneet pois.

– Olin kadettialupseeri, joten minut määrättiin ryhmän vanhimmaksi. Minun oli tietysti oltava jokaisella tunnilla mukana ja tehtävä vielä läskytkin. Keväällä meitä oli jäljellä enää viisi. Koulun jälkeen asia unoh-tui vähäksi aikaa, kunnes jouduin Pohjanmaan Jääkäripataljoonan siirron yhteydessä Sodankylään.

– Siellä oli jo ollut etukomenuskunta, jonka eräs upseeri oli lupautunut kansalaisopistossa opettamaan venäjää. Kun pataljoona sitten siirtyi Vaasasta pohjoiseen, tämä upseeri siirtyikin Helsinkiin. Näin opisto jäi opettajaa paitsi. Tutustumisillanvetoissa rehtori kyseli, olisiko kukaan valmis tulemaan tilalle. Kun olin nyt jonkun verran sitä kieltä lukenut, niin päätin yrittää. – Ympäri pitää olla ilmoitukset, että venäjän opiskelu alkaa. Kauhuni oli suuri, kun menin ensimmäisen kokoontumisen yhteydessä luokkaan. Siellä oli ainakin 30 oppilasta. Kun vielä ilmoittautumislomakkeista totesin, että joukossa oli maistereita, kihlakunnan tuomari, rehtori jne, tilanne ei näyttänyt hyvältä. Se tuntui aivan paikallisen sosieteetin kohtaamiselta.

– Kun sitten kyselin, kuka oli minkäkin verran aikaisemmin venäjää lukenut, pääsi pieni toivon huokaus: kaksi. Toinen oli poliittisista syistä hieman kirjaimia opetellut ja toinen oli tsaarin ajan virkamies, joka oli joutunut aikanaan pakolliseen venäjänkielen opiskeluun. Kyllä se opetus siitä lähti ja valmistautumalla jokaiseen tuntiin huolellisesti niistä selväsi.

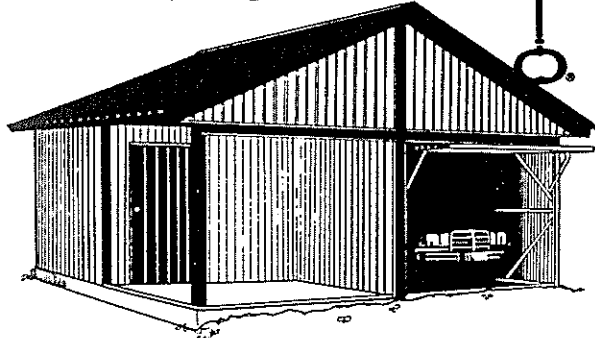
– Suoritin Sodankylässä ollesani kielitutkinnon III luokan. Seuraavana vuonna sattui asiaa

Helsinkiin, joten päätin kokeilla II luokkaa. Sekin sattui lipsahtaman läpi. Ilmeisesti vaatimukset eivät olleet kovin hirveät. – Samana vuonna tuli erään komennuskunnan matka Neuvostoliittoon, ja se tarvitsi tulkkeja. Pääesikunnassa oli tietysti käyty läpi kielitutkinnonlistoja, ja muutamia meistä määrättiin mukaan tulkeiksi. Yritin kyllä selittää, etten ollut koskaan keskustellut kenenkään alkuperäisen venäläisen kanssa, enkä muutenkaan varmaan tule toimeen. Mutta minulle sanottiin, että siellä opit, kun olet tulkkina. Ja niinhän siinä todella kävi, että siellä sitä vasta oppikin. Ehkä nyt voi sanoa, että jonkinlainen kielitaito venäjässä sitten on.

Onkin aivan selvä, että Matti Närhi olisi ilman Kadettikouluun menoa jonkunlainen kielten opettaja jossain koulussa tai laitoksessa, vaikkapa yliopistossa. Olihan hän ennen sotilaskoulutuksen alkamista jo ehtinyt aloittaa klassillisen lyseon käyneenä latinan, kreikan ja sanskritin opiskelun.

– Lopuksi toivoisin, että mahdollisimman moni tulisi mukaan Kadettikunnan toimintaan, sillä tähän on juuri parhaimmillaan sitä toimintaa, jonka me olemme valinneet ryhtyessämme upseereiksi.

PYSTYTÄ TALLISI KESÄLLÄ!

Suomen ilmastossa ei talli ole ylellisyyttä, sen saatoit itsekkin havaita menneenä talvena. Niinpä Sinun kannattaakin nyt tutustua monipuoliseen Pisari-talliin valikoimaan: kokoihin, pinnoitteisiin, väreihin, hintoi-

hin... Ja tutustua kannattaa juuri nyt, sillä Pisari-tallienn hinnat nousevat 1.5. ja ennen sitä feet todella edulliset tallikaupat! Sitäpaitsi, kesä jos mikä on oman tallin pystytysaika. Pyydä siis lisätietoja, tilaa esitteet – tallikaupan aika on nyt!

Hinnat nousevat 1.5. – pane tallikauppassi vireille ennen sitä!

 Pisari oy

Puh. 967-13255

LÄHETTÄKÄÄ LISÄTIETOA PISARI-TALLEISTA!

☐ yhden auton talleista	☐ rivitalleista
☐ monikäyttövajoista	☐ autokatoksista
☐ telttatalleista	☐ uudesta Kippari-kippiovesta

nimi _____

puh. _____

lähiosoite _____

postinumero ja -toimipaikka _____

Palauta kuponki kirjekuoressa osoitteella Pisari Oy, PL 28, 68601 Pietarsaari.

RAVINTOLA LAPINPAULA

Hallituskatu 24, 96100 Rovaniemi
puh. 960-158 38

Rakennusliike Tommola Ky

Saksala, 48810 KARHULA
Puh. 952-856 08

4.6.1937

31.12.1941

20.2.1942

4.3.1952

4.6.1967

Suomen marsalkka Mannerheim filateliassa

JYRI PAULAHARJU

Postimerkkien aikakauden alusta lähtien on totuttu näkemään näiden pienten kuvallisten lippusten pinnalla valtioiden päämiesten ja -naisten piirteitä. Miehet ankaran totisina ja naisetkin vakavina, noin ylisummaan. Tosin viime aikoina on nähty hallitsijoidenkin suupielissä hienoista hymyä, tiedättehän – sellaista pientä ylhäistä kareta. Postimerkeillä ovat pistäytyneet keisarit ja kuninkaat, presidentit ja emiirit diktaattoreista ja muista kuvainpalvoista puhumattakaan. Merkkien lähes 150-vuotisen historian aikana merkkihenkilöt ovat todella hienosti ja havainnollisesti tallennettu jokamiehen taidegalleriaan, filatelistien ja vähemmän vakavien keräilijöiden kokoelmiin.

Suomen postimerkistön aiheiston tarkastelu on monessa suhteessa mielenkiintoista. Alkuvuosikymmenet sujuivat vaakunoiden ja arvomerkitöiden kanssa puhailtaessa, ja vuonna 1930 sai ihminen piirteensä postimerkkiin. Akseli Gallén-Kallellan puunkaataja uurastaa 25 mk:n merkissään. Metsuria seurasi vuotta myöhemmin Elias Lönnrot ja vielä samana vuonna presidentti P E Svinhufvud'in 70-vuotispäivän kunniaksi painettiin juhlapostimerkki. Suomi oli siten astunut kansakuntana muiden kansakuntien joukkoon

julkaisemalla valtionsa päämiehen piirteet postimaxsun suorittamista osoittavalla arvopaperilla.

Suomalainen merkkien julkaisupolitiikka oli alun alkaen henkilöidenkin kuvien suhteen mallittilista. Vaikka seuraavat ajat toivat tullessaan suurmiehiä juhلامerkeihimme, pidättäydettiin monien valtioiden, erityisesti kuningaskuntien suosimasta ylenpalttisesta hallitsijoiden kuvainpalvonnasta. Henkilöä esittävän merkin painattamiseen on oltava painava syy. Maamme postihallinto onkin noudattanut eräitä lipsumisia lukuunottamatta kohtuullisen hyvin aloittamaansa linjaa.

Mannerheim astuu esiin

Sotamarsalkka Carl Gustaf Emil Mannerheimin 70-vuotispäivän lähestyessä ryhtyivät Suomen postiviranomaiset pohtimaan sopivaa tapaa kunnioittaakseen Vapaussodan ylipäällikköä ja maamme entistä valti-onhoitajaa. Taiteilija Signe Hammarsten-Jansson sai tehtäväkseen laatia luonnoksen juhlapostimerkiksi. Hän otti lähtökohdaksi sotamarsalkan profiilikuvan, jonka Akseli Gallén-Kallella oli hahmottanut Mannerheim-mitaliin. Taiteilijan työ hyväksyttiin painettavaksi. Paina-

tus tehtiin syväpainotyönä ja alkukuvakkeen valmisti Kustannusosakeyhtiö Otavan syväpaino. Juhlajulkaisua painettiin kaikkiaan 2 000 000 kappaletta ja ensipäivän leimaus sovitettiin ilman muuta Mannerheimin syntymäpäiväksi eli 4.6.1937. Todettakoon, että merkin käypäisyysaika päättyi vasta rahanuudistuksen myötä 31.12.1962.

Juhlamerkki on tasapainoisen ja kaikin puolin onnistunut arvopaperi. Ensipäivänkuorikin noteerataan kohtuullisen hyvään arvoon.

Toisen maailmansodan tuoksina painettiin eri maissa poikkeuksellisen tilanteen vaatimia postimerkkejä. Sotapropagandaa ja myös kotirintamien yhtenäisyyttä lujittavaa julkaisupolitiikkaa harjoitettiin kaikissa sotaikäisissä maissa. Yleisin ilmenemismuoto oli eri aselajien taisteluvälineiden kavalkadi. Toiselle sijalle yltivät sotapäälliköt, jotka monessa tapauksessa sivuuttivat perinteiset hallitsijahahmot. Tosin joissakin maissa valtias pukeutui asepukuun ja näin kuitettiin vaatimus sotapäälliköistä ja kuninkaasta yhdellä merkillä. Eräissä maissa tämäkään ei riittänyt vaan kuningas puettiin kaikkien puolustushaarojen univormuun ja joka muunnelmasta tehtiin merkki.

Suomalainen postimerkistö sai 31.12.1941 kaksi sarjaa postin kuljettamiseen tarkoitettuja painotuotteita. Tasavallan presidentti Risto Ryti sai oman antinsa ja toisessa sarjassa oli marsalkka Mannerheim. Presidentin kuvan piirsi taiteilija Signe Hammarsten-Jansson Tenhovaaran ottaman valokuvan pohjalla. Mannerheimin postimerkin kuvan piirsi sama taiteilijatar ensikuvanaan saksalaisen tiedotuskuvaajan (PK-mies) ottama valokuva. Molemmat johtohenkilöiden sarjat käsittivät kuusi arvoluokkaa ja kutakin arvoa painettiin miljoona kappaletta.

Tästä Mannerheim-kuten myös Risto Ryti-annista kehittyi alun alkaen filatelistien mielenkiintoinen kohde. Paperissa oli nimittäin vesileimana heraldisia ruusukkeita, joiden väli vaihteli 19 mm:stä 25 mm:iin ja kaiken lisäksi osa painoarkeista sisältää ns. nuringin olevan ruusukkeen. Filatelistien iloksi on Mannerheim-sarjassa on myös tavattu ns. laskoksia 50 p:n ja 1:75 mk arvoissa. Joten täydellisen julkaisusarjan kokoaminen kaikkine virheineen ja muunnoksineen vie todella aikaa ja vaatii vaivaa – siis sitä mitä postimerkkeilijä kaipaa harrasteeltaan. Julkaisuhetkestä, vuoden viimeisestä päivästä johtuen

ensipäivänleimauksia on suhteellisen niukasti liikkeellä.

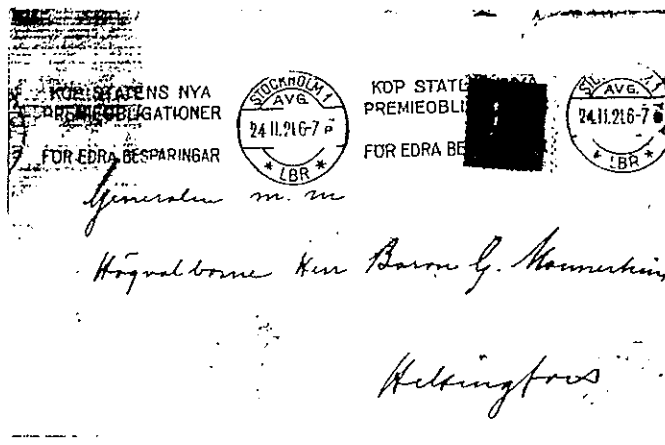
Suomalaisten joukkojen miehittäessä vuonna 1941 osia Itä-Karjalasta perustettiin 15.7.1941 Itä-Karjalan Sotilas-hallinto. Esikuntaan muodostettiin myös 20.9. postiasiantoisisto, jonka ensimmäisenä vaativana tehtävänä oli järjestää yleiset postitoimipaikat alueen väestön käyttöön. Postimerkkejäkin tarvittiin ja ratkaisuksi tuli varustaa Suomessa käytössä olevia merkkejä lisäpainamalla. Näin julkaistiin myös Risto Ryti- ja Mannerheim-sarjat (20.2.1942) lisäpainamin Itä-Karjalan Sor.Hallinto. Merkit erosivat myös väreiltään Suomen anneista. Vesileimaa ei myöskään käytetty Itä-Karjalan anneissa.

Punainen Risti muistaa puheenjohtajaansa

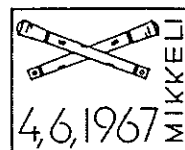
Sota päättyi aikanaan, ja kovia kokenut maamme alkoi jälleerakennuksen. Suomen marsalkka Mannerheim vetäytyi raskaiden vuosien jälkeen viimeinkin omaan rauhaansa. Hänen sotilain ja valtiomiehen uransa olivat johtaneet hänet kansamme suurmiesten joukkoon. Mutta hänen mielenkiintonsa kohteita olivat myös Suomen Punainen Risti sekä työ lasten ja nuorten hyväksi. Tätä varten vuonna 1921 perustettiin kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliitto, joka nopeasti laajensi toimintansa koko maata käsittäväksi.

Punaisen Ristin puheenjohtajana Mannerheim oli vuodesta 1921. Näin oli luonnollista ja odotettua, että 4.3.1952 eli hie-man yli vuosi Marskin pois-menon jälkeen julkaistiin kolmiarvoisen punaisen ristin merkkisarja. Merkkien aiheen luonnosteli jälleen taiteilija Signe Hammarsten-Jansson ja kuvakkeet kaiversi B. Ekholm. Alinta arvoa painettiin 600 000 kpl ja muita puoli miljoonaa kappaletta.

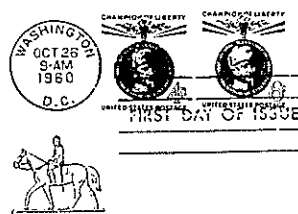
Seuraavan kerran postilaitos muisti Suomen marsalkkaa hänen 100-vuotissyntymäpäivänään 4.6.1967, jolloin Aimo Tukiaisen veistämä Marskin ratsastajapatsas aiheena ja piirtäjä Olavi Vepsäläisen laatimana ilmestyi uusi juhla-merkki. Tämä oli aiemmista poiketen painettu kolmiväri-offsetilla ja painosmääräksi tuli 6 000 000 kpl. Merkin julkaisupäivänä leimattiin Helsingissä ja Mikkelissä

Postite vuodelta 1921 Ruotsista.

Helsingin ja Mikkelin erikoisleimat 4.6.1967.

Mr Jyri Paulaharju
Sibeliuskatu 1
Hamina
Finland

Suomen Marsalkka Mannerheim USA:n merkistössä.

päämajakaupungissa ensipäivänkuoret erikoisleimoilla, joista toisen aiheena oli Mannerheimin monogrammi ja toisessa oli ristikkäiset marsalkkansauvat.

Marskin maja Lopella käyttää myös omaa leimaansa, jossa majan kuvan ohella on teksti

"Marskin maja". Askaisten Louhisaaren kartanolinnaan jätetty posti saa myös oman kuvaleimansa, Louhisaari kytkeytyy siten Mannerheimin syntymäkotina marskia käsittelevään filatelialaan. Unohtaa ei myöskään pidä vuonna 1982 julkaistua suomalaisia kartanoita esittelevää

postimerkkivihkoa, jonka erään merkin aiheena on mainittu kartanolinna Louhisaari.

Ulkomaista arvostusta

Suomen marsalkka Mannerheim sai filateelistista arvostusta myös ulkomailla. Yhdysvaltain postihallinto katsoi aiheelliseksi sisällyttää Mannerheim vapaus-sankari-sarjaansa, jossa muistettiin hänen lisäksi mm. Giuseppe Garibaldi, I.J. Paderevskia sekä Thomas Masarykia. Mannerheim sai kaksi merkkiä muistokseen, 4 ja 8 centin arvoisia. Filatelian kannalta oli myös mielenkiintoista Washingtonissa tapahtunut ensipäivänleimaus, jossa ilmeisesti käytettiin ainakin kahta erilaista leimasinkonetta. Molempien leimojen aiheena oli Mannerheimin ratsastajapatsas, keskinäinen ero-avuus ilmeni vain oheisleimojen läpimitoissa ja kirjaintyypeissä. Merkit julkaistiin 26.10.1960. – Postihallinnot kaikissa maissa harkitsevat aina tarkkaan merkien aiheet ja julkaisuajankohdat. Niin on myös tehty tässä vapausankarisarjassa sekä sen henkilöiden valinnassa aina sarjan alusta vuodesta 1957 lähtien. Marskin mukaanotolla haluttiin kenties korostaa Suomen taistellen saavuttamaa ja puolustamaa itsenäisyyttä sekä Mannerheimin keskeistä osuutta maamme kohtaloissa. Ehkä myös Suomen nauttimaa yleistä arvostusta haluttiin painottaa filatelian keinoin. Saattoipa amerikansuomalaisillakin olla oma osuutensa asiaan. Oman pikanttiin lisänsä amerikkalaisiin ensipäivänkuoriin tuo korukuoren sivukuva, jossa Mannerheim esitetään vuoden 1941 postimerkin aiheen mukaisesti eli saksalaisen PK-miehen otoksena.

Postimerkit ovat osa kulttuurihistoriaa

Suomen marsalkka Carl Gustaf Emil Mannerheim on jäänyt myös Suomen postimerkistön kautta maamme historiaan. Filatelian avulla hänen muistonsa pysyy alati tuoreena sillä jokaisessa postimerkkihuutokaupassa on aina esillä häntä esittäviä suomalaisia postimerkkejä, keräilijöiden kokoelmissa on myös hänelle tulleita postitteita. Myös ulkomaiset postimerkkimarkkinat ja erityisesti Suomea keräävät filatelitit tuntevat Suomen marsalkan.

Nina & Pii

Erkonkatu 9 15900 Lahti
puh. 918-25108

NAISTEN PUKUTEHDAS

PÄÄKONTTORI
Rajamäentie 38
04200 Kerava
puh. 90-240 781

ASFALTTIASEMA HELSINKI
Puh. 90-207 577

Sorkantie 4 A 6
26100 Rauma
Puh. 938-228 335

PRESIDENTTI HOTELLIN TALO PUH. 694 3055
KAMPAAMO- JA PARTURIALAN PALVELUJA

**SALOMONKATU 5
00100 HELSINKI**

POLYETEENIMUOVISTA

pussit ja kassit
kutiste- ja kiristekalvot
puutarha- ja rakennuskalvot
myös värillisinä ja painettuina

Kiertokatu 3, 24100 Salo 10
puh. 924-186 01
telefax 924-331 031

**KESTÄVÄT ERIKOISTYÖVAATTEET
VAATIVAAN KÄYTTÖÖN**

Valmistaja: SOK työpukinetehtaat
Kokkola, Ylivieska, Kalajoki. Puh. 968-193 33

Pohjois-Karjalan Sairaskotiyhdistys r.y.

Tikkamäentie 21 b, 80200 JOENSUU 20,
puh. 973-33 441

Olemme lääkintöhallituksen hyväksymä 160 paik-
kainen yksityinen hoitolaitos ja tarjoamme seu-
raavia palveluja:

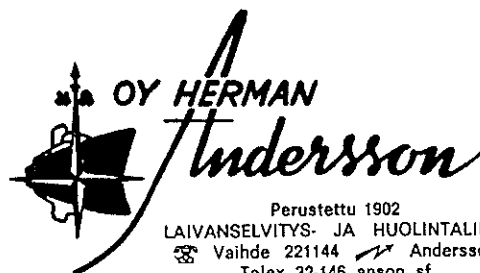
- sotilasvammalain mukainen laitoshoido
- kuntoutus
- ortopedinen tutkimustoiminta (sotainvalidit)

Käytettävissämme nykyaikaiset kuntoutus- ja kylpy-
lätilat.

RTA-metalli Oy

- Maantutkimusvälineet
- Alihankintatyöt
- Hydraulikkaa

PL 55 43100 SAARIJÄRVI puh. 944-234 40

Perustettu 1902
LAIVANSELVITYS- JA HUOLINTALIIKE
☎ Vaihe 221144 ⚡ Andersson
Telex 32-146 anson sf
PL 142 90101 OULU

Sotilas ja huumori

MEKLARI

Kun aikoinaan Nikke Pärmi tuli kuuluisaksi siitä, että hän käytti sivistyssanoja aivan väärin tai ainakin korvasi ne sopivasti juuri sopivalla tavalla – esim.: Täällä on huono akustiikka, sanoi rykmentin komentaja, niin Nikke siihen perään lisäsi: Avaan heti ikkunan! – levisivät nämä jutut hänestä kulovalkean tavoin. Useimpia hän tuskin oli itsekkään kuulut.

Silti Pärmi ymmärsi, että huumorin ystävänä on helppo päästä suosioon, niin esimiesten kuin nimenomaan alaisten. Sivistyssanojen taitamattomuus katsottiin pieneksi heikkoudeksi. Itseään ivaileva pääsee Suomessa helposti huumorimieheksi. Pilkka ei satu toisiin, mitä suomalaisen aina kammoksuu.

Eipä lienekään mikään kumma, että Nikke Pärmi kehitti sivistysanatiemättömyydestään suorastaan taiteen. Useimmiten ne olivat niin iskeviä, että ei liene kovinkaan vaikeaa kuvitella, että hän omilla oloissaan saattoi mietiskellä juuri tämääntapaisia yllätyksiä.

☆☆☆

Ennen sotia oltiin siirtymässä aselajikoulutukseen pitäjittäin. Sotilasläänin komentaja oli pitämässä yhteistä neuvottelua suojeluskuntapiirin päälliköille. Oli esitetty, että järvipitäjistä Lappajärvestä ja Vimpelistä tehtäisiin pioneerialueita. Läänin komentaja hyväksyi sinällään ehdotuksen, mutta halusi silti vielä lisäperusteluja. Silloin piirin I. sotilasohjaaja lisäsi suosituksena:

– Siellä tapetahan vähintään kymmenen miestä vuosittain kirveellä!

☆☆☆

Erityisesti sellaisia upseereita, jotka ovat pystyneet yleensä pitämään heille heitetyt herjat tai sutkaukset oikeaan järjestykseen eli antamaan takaisin niin esimiehille kuin alaisilleenkin, on pidetty huumorintajuisina. Erityisesti tällaisena voidaan pitää jalkaväenkenraali Taavetti Laatikaista.

Kun joskus 1920-luvulla voimaan tullessa sisäpalveluohjesäännössä sanottiin, että upseerien arvojärjestys määräytyi samantyyppisten kesken palkan suuruuden mukaan. Tämä huvitti suuresti Laatikaista, joten

hän käytti tätä usein hyväkseen lopettamalla tarpeettomalta tuntuvan väittelyn sanomalla: "Tämä juttu on nyt näin! Minä olen oikeassa, sillä minulla on parempi palkka."

☆☆☆

Suojeluskuntapiirin aluepäällikön vahvimpia puolia ei ollut kirjanpito. Kun taas oltiin pidetty harjoitus eräessä kunnassa, hän toi taloudenhoitajalle "tilityksen" mukana olleista varoista. Tämä huokasi tuskastuneena:

– Sinun tileissäsi ei ole koskaan mitään muuta oikein kuin vasemmassa yläkulmassa oleva "I alueen päällikkö".

☆☆☆

Merkillistä on myös se, että sotilashuumoria liikkuu runsaasti myös sellaisten henkilöiden ympärillä, joita ei varsinaisesti voida sanoa olleen huuliveikkoja tai yleisesti ottaen kovin huumorintajuisia. Näin ei ainakaan yleinen käsitys ole heitä humoristeiksi ristinnyt. Pikemminkin heitä on pidetty kuivahkoina seuramiehinä tai ainakin asemassaan sellaisina, etteivät pahemmin ole huumoria viljelleet, Esimerkkeinä tällaisista voi-

daan mainita vaikkapa Mannerheim ja Nenonen. Silti sotilaskaskuja heidän elämästään on jopa niinkin paljon, että niistä on koottu jopa kaskukokoelmia.

Molemmilla näillä herroilla oli yleensä sananvalmiutta, jolla yleensä pääsi sanomaan viimeisen sanan joskus tukalissakin tilanteissa. Toisaalta taas he olivat molemmat siinä määrin "sivistyneesti" originelleja, että harrastukset, ammatti ja monet mielipiteet osuivat sopivasti ryödytettyinä ulkopuolisten huumorintajuun. Tästä sitten lähtivät sotilashuumorin ainekset muun sotaväen ja myös kansan keskuuteen.

☆☆☆

Kerran 1930-luvun alussa kenraali Nenonen oli kutsuvieraana yleisurheilukilpailuissa. Hän tuli katsomoon parin muun kenraalin kanssa juuri kun kuuluntökökilpailu oli alkamassa. Istuutuaan Nenonen loi katseensa kentälle ja mutisi itsekseen:

– No niin, no niin, nyt sitten saadaan nähdä, kuinka pitkälle se Paavo Nurmi oikein pukkaa.

☆☆☆

Valkoinen Kenraalimme vapaustaistelumme ajoilta

Martti Sinerma

Vuoksen rintaman taistelut olivat saavuttaneet asemasodan luonteen. Alkuvaiheiden ankarat yhteenotot, venäläisten epätoivoiset yritykset murtaa valkoisten joukkojen vastarinta Ahvolan ja Hannilan tienoilla sekä aseiden ja ampumatarvikkeiden puute Antreassa olivat jo sivuutetut. Vuoksen rintaman päällikkö, eversti Värnhjelm-Furumark oli siirretty Sortavalan piiripäälliköksi. Uudeksi rintaman komentajaksi määrättiin kapteeni Aarne Sihvo ja sittemmin Karjalan joukkojen vt. ylipäälliköksi ja myöhemmin Ryhmä Sihvon komentajaksi.

Päämajan tiedotuksiin ilmestyi silloin niin tutunomaiseksi käynyt sanonta "Karjalan rintamalla tykkitulta". Tosin tähän sanontaan saattoi sitten sisältyä yhtä sun toista. Joka tapauksessa Vuoksen rintaman tilanne oli normalisoitunut.

Helmikuun 25. päivänä saapui lyhyt ilmoitus, että ylipäällikön juna oli saapumassa Antrean. Edes juhlallisen vastaanoton järjestelyyn ei jäänyt riittävästi aikaa, joten tehtiin se mikä voitiin ja menihän se niinkin.

Kun sitten kaikki asiat oli käsitelty, todettu reservien puute, heikko ase- ja patruunatilanne sekä vähäinen upseereiden määrä, niin juotiin yhteiset pullakahvit Antrean asemapäällikön asunnossa. Sen jälkeen ylipäällikkö olikin valmis lähtemään matkalle.

Mutta asemalaiturilla, juuri ennen korkeiden vieraiden astumista vaunuihinsa, muisti Sihvo, että hänellä on Pietarissa komppania, joka voisi tehdä jotain hyvääkin siellä. Vihollista ajatellen teko ei ehkä olisi niinkään hyvä, jos se vain saisi selvät ohjeet ja tehtävät.

– Herra kenraali! Olisiko jotain erityistä tehtävää Pietarissa? Sihvo kysyi muitta mutkitta.

– Kuinka niin? Mannerheim ihmetteli.

– Minulla on siellä kokonainen komppania.

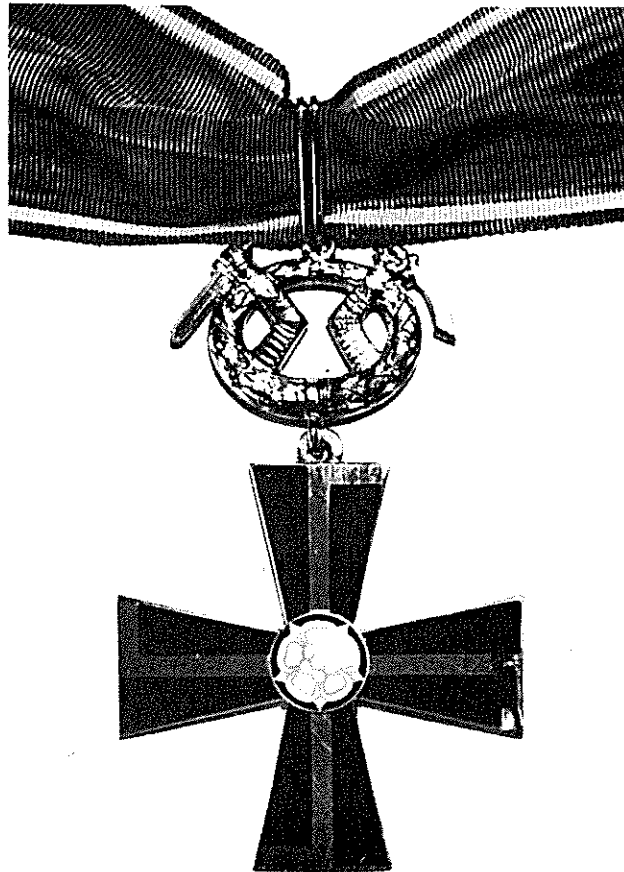
– Komppania – Pietarissa?

– Niin on minulle ilmoitettu. Siellä on kokonainen komppania – noin 300 miestä – suorittamaan saamiaankäskyjä.

Tulevan kesäkuun 4. päivänä tulee kuluneeksi 120 vuotta CGE Mannerheimin syntymästä. Käytettiinpä hänestä millaisia adjektiiveja tahansa, on häntä pidettävä historiassamme ainutlaatuisena henkilönä.

Valkoisen Kenraalin, kuten häntä Vapaussotamme aikana ja sen jälkeen nimitettiin, ansaitsee tässä maassa sen kunnioituksen, mitä jälkipolvet yleensä esisilleen pystyvät antamaan.

Tässä pari anekdoottia, jotka liittyvät Mannerheimiin Vapaussodan ajoilta.

Vapaudenristin I lk:n Mannerheimiristi, jossa on myös Karjalan vaakunan käsivarret miekkoineen.

– Oikeinko todella, ylipäällikkö ihmetteli.

– Kyllä varmasti. Sen päällikönä toimii konsuli Kalle Grönroos ja miehistönä ovat kaikki Pietarissa oleskelevat suomalaiset.

Kaikki läsnäolevat totesivat, kuinka Mannerheimin ajatukset olivat ristiriitaiset. Epäilykset Sihvon ilmoituksen todenperäisyydestä olivat ilmeiset. Toisaalta hänellä oli myös halu asettaa Sihvo koetteelle.

– Kuulkaahan kapteeni. Pietarissa on Nevskillä tupakkakauppa, jossa on erittäin hyviä sikareja; sellaisia joiden päitä ei tarvitse leikata eikä halkaista. Niitä kun puristaa vain, niin niiden päähän kiinnitetty hedelmäkelmu halkeaa. Sikaari on heti polttokunnossa. – Hankkikaa minulle yksi laatikko sellaisia sikaareja!

– Käskystä, herra kenraali!

Juna lähti ja vei korkeat vieraat takaisin päämajaan.

Kymmenen päivää myöhemmin Sihvon lähetti jätti Mannerheimille hänen haluamiaan sikaareja.

Jonkun ajan kuluttua Sihvo sai kirjeen, jossa oli satarharkkanen ja lyhyt pyyntö, että hankkisi vielä toisen laatikollisen samoja hyviä sikaareja, joita ylipäällikkö oli halunnut. Tämän pyynnön Sihvo pystyi nyt täyttämään jo kolmen päivän kuluttua, sillä päämaja oli siirtynyt jo lähemmäksi, Mikkeliin.

Toisenkin kerran saapui ylipäällikön juna Antrean ja silloinkin yhtä yllättäen. Hänen vaunussaan keskusteltiin hyvin vakavasta asiasta. Vuoksen rintaman taistelut olivat kehitymässä niin laajoiksi ja kiivaiksi, että valkoisten joukot olivat hupenemassa olemattomiin. Toimenpiteet tämän seikan korjaamiseksi olivat sekä tärkeät että kiireelliset. Täydennystä oli saatava, mutta ne toimenpiteet, joihin piiripäällikkö Furumark oli ryhtynyt, eivät tuudittaneet rintamapäällikköä, eivätkä muitakaan olosuhteet lähemmin tunteneita henkilöitä.

Keskustelun kuluessa Sihvo kritisoi nk. värväysmenetelmää vastaan. Piiripäällikkö oli värväämässä 3000 miestä joukkoihin maksamalla heille 15 markan päiväpalkan harjoituksista. Sihvon mukaan kuka tahansa jo rintamassakin oleva vapaaehtoinen saattaisi ilmoittautua värväytyksi ja saada perusteellisen koulutuksen ja jopa melkoisen päiväpalkan. Päälylysty ei voisi heitä tällaisesta menettelystä estää.

Tähän puuttui Mannerheim: – Minulla on sellainen käsitys Karjalan kansasta, että jokainen karjalainen tahtoo taistella isänmaansa puolesta. He ovat osoittautuneet erittäin rohkeiksi taistelussa. Tämän johdosta olen antanut taitelijalle käskyn tekeillä olevaan Vapaudenristin kunniamerkkiin yhdistää Karjalan vaakunan käsivarret miekkoineen.

Keskustelun seurauksena oli, että näin ei värväyty yhtään joukko-osastoa, vaan vapaaehtoisille, joita sittemmin oli kyllä riittämiin, hankittiin aseet ja myöhemmin toimeenpantiin lailisessa järjestyksessä kutsunat.

Pidä pyörät pyörimässä – ja kulut kurissa

soita Europcar
661151

Tarkoitukseesi sopiva tilapäis-
auto, henkilöauto, pakettiauto,
pikubussi, edustusauto, moni-
puolisesta autovalikoimastamme.

Varauskeskus ja palvelupiste
Mariankatu 24, Helsinki 17,
puh. 90-661151
Helsinki Vantaa lentoasema
puh. 90-821 699

europcar
autovuokraamot

Varauskeskuksemme kautta
maksuton tilauspalvelu 40
palvelupisteeseen kotimaassa,
ja n. 100 eri maahan.

Enemmän
kuin
ravintola.

- ★ 290 paikkaa
- ★ 200-paikkainen
ohjelmallinen puistoravintola
- ★ A-oikeidet
- ★ Avoinna päivittäin

Tervetuloa Tampereelle
ja Palatsin maailmaan.

FINLAYSONIN

PALATSI

Kuninkaankatu 1, 33210 Tampere, puh. (931) 125 905

**KOVAAN
KÄYTTÖÖN
TESTATTUA
LAATUA.**

UUTUUS! SAFARIPUKU

Tyylikäs erämiehen asu. Ke-
vään muodin mukaisena sopii
moneen käyttöön – retkille, lo-
mamatkoille jne.

Kangas hengittävää, kulutusta
kestävää ARMÉ -SATIINIÄ. Säi-
lyttää siistin näkönsä kovassa-
kin käytössä. Helppohoitoinen.
Väri KHAKINVIHREÄ.

Takin selässä veki, jotka salli-
vat käsille täyden liikkumava-
pauden. Neljä reilua palkeellista
taskua – alataskuissa lisäksi ns.
lepotaskut. Vyötäröllä säätö-
nauha.

Housuissa sivutaskut ja kaksi
kannellista takataskua sekä rei-
sitasku.

KOOT C46 – C60

Hinnat

TAKKI **296,-**

HOUSUT **179,-**

PYYDÄ ESITE MUISTA TUOTTEISTA

VALTION PUKUTEHDAS

Tilaukset postitse osoitteella
PL 8, 13101 HÄMEENLINNA

Puhelinlaukset: 917-170121 (työajan ulkopuolella automaattin)
MYYMÄLÄT: – Helsinki, Fabianinkatu 2, avoinna ma-to 9 00-17 00 pe 9 00-15 00
– Hämeenlinna, Aulangontie 1, avoinna ma-pe 8 00-17 00
– Rovaniemi, Evakkotie 75 I, avoinna ma-pe 11 00-17 00
– Turku, Annikaistenkatu 12, avoinna ti-pe 9 00-17 00 la 9 00-14 00 (ma sulj)

**KYRÖN
HOLVI**

- Ravintola A-oikeuksin Hämeenkyrön kk. keskustassa
- Sopiva PYSÄHDYSPAIKKA matkasi varrella
150 m. Tampere – Vaasa tieltä
- Hyvä ja edullinen RUOKA-PAIKKA – poikkeaa vaikka
hyvälle kahville tai muuten virkistäytymään.
- Kesäisin ulkoterasi

HÄMEENKYRÖ Puhelin 931-715187

HÄMEENKYRÖ Puhelin 931-715187

DAYTON-VAAKA OY

PL 8 02611 ESPOO

Puh. (90) 594 144

Ino 1918–19 ja 1939

VÄINÖ NISKANEN

Kuvat: Rae Mannosen arkisto

Inon linnoituksen täydentäminen ja uusiminen aloitettiin 1909, siis muutama vuosi Venäjän–Japanin sodan 1904–05 päätymisen jälkeen. Itämeren laivaston raskaimpien alusten menettämisen takia venäläisillä oli hätä Pietarin turvallisuudesta. Täten Suomenlahden pohjukan Inon ja Yhinmäen (Krasnaja Gorka) linnoitustyöt uusine työkaluineen olivat luonnollisesti etualalla. Suomenlahden rannikkojen ”Pietari Suuren merilinnoitusvyöhykettä” täydennettiin myös muualla vähän ennen ensimmäistä maailmansotaa ja sen aikana. Tuota nimitystä alettiin käyttää vuodesta 1913 lähtien. Ajatus oli jo Pietari Suuren: Pietarin turvaaminen ja Suomenlahden rannikkojen hallitseminen.

Vapaussota päättyi mantee-reella 15.5.1918 Inon haltuunottoon. Suomalaiset saapuivat Inon kylään jo 24.4.1918 aloittaen kapteeni Donnerin johdolla neuvottelut venäläisten kanssa. Paikallinen aselepo tehtiin. Kylässä majaili majuri Hugo Österman jääkäripataljoonansa kanssa, ja saksalaisetkin ilmesyivät sinne. He olivat nousseet maihin Kuolemajärven Lautarannassa ja marssineet sieltä Inoon odottamaan tämän Suomenlahden mahtavimman linnoituksen antautumista. Inosta 5 km lähteen sijaitseva Puumolan patteri oli saatu suomalaisten haltuun venäläisiltä 25.4.1918 parituntisen taistelun jälkeen.

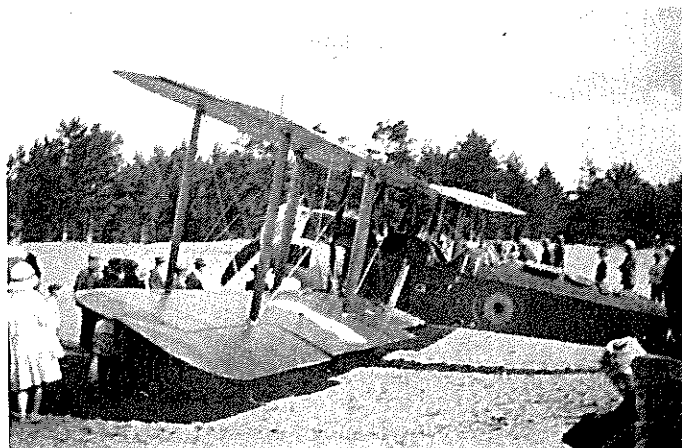
Inossa oli järeää ja raskasta kalustoa: 8 kpl 12”, 6 kpl 11”, 6 kpl 10” ja 12 kpl 6” tykkeitä. Lisäksi siellä oli kenttätykkeitä, konekiväärejä ja erittäin arvokasta mittausta- ym. kalustoa valtavat määrät kuten muillakin rannikkomme linnakkeilla. Venäläinen 12-tuuman tykki (305 mm) oli tuohon aikaan suuruusluokansa parhaimpia edustajia.

Kesäkuussa 1919 tuli Koivistolle englantilaisia lentäjiä. Joulukuussa heillä oli mahdollisuus kokeilla mm. luistelua.

Putken paino oli 52 tn, ammus 472 kg, ruutipanos 150 kg ja ampumaetaisyys yli 30 km. Tulinopeus oli sähköllä ja paineilmalla täydessä kunnossa 1-2 ls/min. Mahtavista betoni- ja rautarakennelmista muodostui yhdelle tai kahdelle tykille melkoisen kivitalon suuruinen kokonaisuus, joka sisälsi neljä kerrosta: taiste-

luckerros putkineen, konekerros, sähkökerros ja ammuskellarit. Näiden yhteydessä olivat lisäksi varastot, hissit, työpajat, polttoainevarastot, miehistösuojat ja neljä dieselmoottoria, joista kaksi suurtehoista. Rautatorni saattoi painaa 700 tn, pyörien 8-tuumaisen laakereiden varas- sa. Inossa ”rautaa” siis riitti.

Englantilainen kone koivistolaisten ihmeteltävänä.

Inolla suuri merkitys

Linnoituksen silloinen päällikkö, kapt Ananjin painotti neuvotteluissa erityisesti sitä, että Ino olisi Pietarin ja Kronstadtin turvallisuuden takia välttämättömyyttä pitää Venäjän hallussa. ”Se on vaarallisin paikka Suomenlahden pohjukassa Suomen puolella, mistä voidaan uhata laivastoa ja estää sen ulospääsy Kronstadtista”, hän selvitti.

Vastarannalla Inkerimaalla Yhinmäki oli vain 20 km:n päässä ja Inon linnoitus on 50–60 m:n korkeudella, puolen kilometrin päässä rantaviivasta. Näköala sieltä olivat Kannaksen mahtavimpia. Laatiessaan Kannaksen puolustus-suunnitelmaa 1918 alkukesästä saksalainen eversti von Brandenstein esitti myös, että Inon ja Raivolan seudut olisi jätettävä venäläisille Pietarin takia. Ludendorffilla oli tosin ”oma lehmä ojassa” siihen aikaan. Saksalaisilla oli halu saada suomalaiset ja venäläiset yhdessä karkottamaan englantilaiset Muurmannaista. Heidän kannaltaan ei ollut väliä, missä raja Kannaksella kulkisi. Suomalaista väestöä he eivät ajatelleet.

Neuvottelujen tuloksena viimeiset venäläiset poistuivat meritse linnoituksesta 14.5.1918 räjäyttäen sitä ennen kasematteja ammusvarastoineen ja tykkeitä. Näin sotatapahtumat mantee-reella olivat päättyneet ja Mannerheim saattoi 16.5.1918 pitää voitonparaatin Helsingissä. Hän, kuten monet muutkin suomalaiset valtiomiehet, ymmärsi Inon suuren merkityksen Pietarille ja Kronstadtille. Samaa on sanottava sittemmin RTR 2:n upseereista. Mutta merellä sotilaallisten toimien lopettaminen ei olutkaan yksinkertaista. Suomenlahdella pidettiin nahinaa suurvaltojen välillä vielä pari avovesikautta ja Suomen oli aloitettava miinanraivaustyöt.

Vuoden 1918 puujehduskaudella oli vain pieniä hankaluuksia venäläisen vallankumouslaivaston kanssa ja nekin etupäässä Inon ja Koiviston välillä. Venäläiset miinalaivat laskivat näet silloin tällöin jonkin miinan tälle rannikon osalle Kronstadtin suojaksi. Näistä tapahtumista kertoili Talvisodan aikana Koivistolla majuri A. Kuurinmaa, joka 1918–19 palveli vänrikkinä, Vöyrin sotakoulun käyneenä Puumolassa ja Inossa. Esimerkiksi 28.8.1918 neljä venäläistä miinanlaskijaa pudotteli miinoja vain 3-4 km:n päähän Puumolan rannasta. Suomalaiset pitivät kiinni 5 km:n vesialueesta tuolla kohdalla rannikkoa. Tällöin Puumola joutui karkottamaan ne muutamalla laukaussella. Venäläiset lentokoneet vierailivat myös Inon yllä pudottaen joskus pieniä pommejakin.

Vapausotavuoden mahtavin jylinä

Viikon kuluttua saksalaisten ja liittoutuneiden Compiègnessa tekemästä aselevosta, ja saksalaisten poistuttua sen takia Koivistolta, saapui Inon edustalle 19.11.1918 vain 3 km:n päähän Puumolan rannasta kolme venäläistä alusta laskemaan miinoja. Puumola aloitti ammunnan ja laivat vastasivat tuleen. Tämä selkkaus päättyi siten, että yksi miinalaiva upposi ja torpedolai-va piti hinata pois osuman saatuaan. Kaikkiaan Puumola ampui tuolloin 33 laukausta.

Seuraavana päivänä seurasi kosto: Yhinmäki ampui 12-tuumaisillaan 120 laukausta ilmeisesti Vitikkalan betonitorni tähtäimenään, koska se siihen aikaan näkyi hyvin metsänrajan yli. Inon ukot kertoivat kirjoittajalle 1939, että tuona päivänä oli varmaankin vapausotavuoden mahtavin jylinä. Punaisen laivaston 5-vuotisjulkaisussa mainitaan myöhemmin:

”Totellen kansankomissarien neuvoston puheenjohtajan käskyä Itämeren laivaston päällystö käski samana päivänä Krasnaja Gorkan patterin tuhoamaan Inon ja Puumolan patterit tulellaan huolimatta ammuskulutuksesta. Käskyn mukaan aamulla 20.11.1918 Krasnaja Gorka avasi tulen Puumolan ja Inon pattereita vastaan”.

Kranaateista yksi osui Vitikkalan kansakoulun pihalle sär-

kien ikkunoita ja eräs osuusliikkeen myymälän nurkalle vahingoittaen sitä. Samalla pihalla puhelinlankoja korjaamassa ollut sotilas putosi pylvästä alas. Suurin osa ammuksista meni metsään Inon ja Vitikkalan välille kaaten puita ja puhelinpylväitä. Englantilaisten saavuttua muutaman päivän kuluttua Suomenlahdelle elämä Inossa rauhoittui.

Purjehduskausi 1919 oli sitten melko täydellistä merisotaa englantilaisten tultua Koivistollekin. Inossa kerrottiin vielä 1939 tuon ajan tapahtumista aivan kuin ne olisivat eilen tapahtuneet; aikaa oli tosin kulunut vain 20 vuotta. Kerrottiin englantilaisten moottoritorpedoneiden ja lentokoneiden hyökkäyksistä Kronstadtin, risteilijä Oleg'n upottamisesta, samoin sukellusvene L 55:n kohtalosta miehistöineen, hävittäjä Verulain uppoamisesta Seivästön luona jne.

Kun ammuttiin Kronstadtin

Toukokuussa 1919 oli Inon kyläläisillä suojeluskunnan kesäjuhla. Vähän ennen juhlan alkua Yhinmäki ampui kaksi laukausta 12-tuumaisillaan juhla-ai-kan yli metsään. Kronstadtista lähti viisi alusta kohti Inoa: taistelulaiva Marat (25 000 tn) ja neljä Novik-luokan hävittäjää. Ne kulkivat Inon edustalla edes takaisin, eivät kuitenkaan ampuneet. Mutta Yhinmäki ampui jälleen kaksi laukausta, joista toinen tuli vain 200 m:n päähän juhla-ai-kan yläpuolelta. Juhlat keskeyttiin lopettamaan Helsingistä käsin.

Koko kevään 1919 venäläiset tekivät myös partioretkiä puolellemme ja lentokoneet ilmatilan loukkauksia. Kun Inossa yksi 12-tuumainen oli saatu kuntoon, päätettiin ilma- ja rajaloukkausten johdosta tehdä omalaatuinen kostopäätös kesäkuussa ja 1919 ampua Kronstadtin muutama laukaus. Tähytys-asema sijoitettiin Kuokkalaan, jotta saataisiin Inon putoukset mitattua. Kolme laukausta Ino ampui, mikä kuulemma herätti kauhua Kronstadtin tiheässä asutuksessa ja satamissa. Helsingistä tuli kielto enemmästä ammuskelusta. Kun valkoiset olivat juuri tuolloin vahvimmillaan Inkerinmaalla, niin haluttiinko

ehkä heitä tukea? Aloitteentekijä ei saatu selville!

Kostoksi venäläiset puolestaan määräisivät laivoista ja pattereista ammuttavaksi 1500 laukausta, mutta sitä ei koskaan tapahtunut. Muuten vuosi 1919 oli Inossa rauhallista, samoin kesä 1920. Miinat vain räjähtelivät rantakivissä silloin tällöin särkien ikkunoita. Myös harjoitusammuntoja suoritettiin. Näitä venäläiset luulivat heille tarkeituiksi.

Tarton rauhan jälkeen Inon patterit romutettiin. Rauhansopimuksen mukaan sinne ei saanut enää rakentaa linnoituslaitteita ja entiset oli purettava. Sotasaaliskonttori myi Inon materiaalin ruotsalaiselle yhtiölle, joka purki innokkaaswti myös käyttökelpoista materiaalia. Tämän huomasi vänrikki Kuurinmaa ja sai sen touhun lopetetuksi jo elokuussa 1920 pistämällä purkumiesten työnjohtajan omin päin putkaan. Syyksi Kuurinmaa ilmoitti asiaa tutkittaessa liian suuret räjäytyspanokset. Näin säästyivät kunnollista kalustoa rannikkotyöstöille.

Syksyllä 1939

Loka-marraskuussa 1939 kulki Inon valleilla yksinäinen merikadetti mietteissään. Hän katse- li vastarannalle etelään, Inkerinmaalle. Hän tiesi, että 1930-luvun puolivälissä siellä oli ollut vielä noin 100 000 inkeriläistä Viron rajan ja Leningradin välillä. Pitäjiä oli ollut parikymmentä, asukkaat evankelisuterilaisia, suomea puhuvia. Tietoja asukkaiden karkotuksista oli jo vuosia kuulunut. Stalin oli puhdistanut myös rajaseutuja. Sanomalehdissä oli ollut jatkuvasti uutisia näistä tapahtumista. Puoluettakin oli puhdistettu.

Ajatukset olivat aina vakavia, kun käänsi katseensa etelään Yhinmäen suuntaan tai itään päin Rajajoelle. Näkökenttä itään ulottui myös taivaanrannalle: pitäisikö noiden suomalaisten lähteä kodittomalle taipaleelle esi-isiensä asuinsijoiltaan. Syksyn neuvottelut olivat Neuvostoliiton kanssa käynnissä. Tuli mieleen myös ne 50 000 inkeriläistä, jotka asuivat Leningradin ja Suomen rajan välissä. Kukaan ei tiennyt niiden ihmisten määrää, jotka oli siirretty pois kotoaan tai kadonneet.

Viime sotien jälkeen on voitu lukea, miten kauniisti mm. Neuvostoliiton arvostetuissa sotilas- marsalkka Zhukov muistelmissaan kirjoittaa likvidoiduista marsalkoista ja kenraaleista, jotka Stalinin kuoleman jälkeen on rehabilitoitu. Stalin itsekin mainitsee kirjassaan ”Leninisin kysymyksiä” Vuodelta 1940: ”Valitettavasti tehtiin virheitä enemmän kuin voitiin olettaa. Me emme voi enää käyttää joukkomaisen puhdistuksen menetelmää”. Nykypolvi ei voi ymmärtää, mitä nuo puhdistuksen vaikuttivat suomalaistenkin mielisissä. Kun seisoi Inossa korkealla ja katseli etelään Inkerinmaalle sekä kuunteli paikallisten asukkaiden pelonsekaisia ajatuksia, tuntui kuin odottaisi tapahtumia, joissa ihminen on vain pieni murunen.

Vapausotavuoden viimeinen tapahtuma mantereella oli siis 15.5.1918 Inon haltuunotto. Talvisodan ensimmäisiä tapahtumia oli taas Inon pommitus Yhinmäestä, mikä alkoi 30.11.1939 klo 07.00. Tosin jo kahtena edellisenä päivänä kymmenet lentokoneet risteilivät merellä ja Länsi-Kannaksen ylä. Öisin Shepelevan ja Yhinmäen valonheittimet olivat jatkuvassa käytössä viiltäen kiilloitlaan merenpintaa.

Ino ilmoitti 30:lla aamulla ensimmäisenä esikuntaan Koivistolle, Ilmavalvontakeskukseen ja suoraan Merivoimien esikuntaan Helsinkiin sodan alkaneen. Viime mainittuun oli myös suora puhelin-yhteys. Yhinmäen 12-tuumaiset kranaatit putosivat mahtavin pamauksin Inon valleille ja kyläänkin.

Kolme monitoria tuli Tollin majakan suunnalta ja aloitti 5-tuumaisillaan ammunnan rannatamaantielle. Osasto Liliuksesta Inon kylässä ja rannalla jokunen mies kaatui ja haavoittui. Sadoista lentokoneista ilmoitettiin edelleen, kun ne ylittivät rannikon matkalla kohti Viipuria ja muuta Suomea. Johannekassa perustettu kenttäpatteri saapui Inon valleille, mutta sille ei annettu ampumalupaa monitoireihin. Inossahan ei saa nyt olla tykistöä linnoituksessa. Patteri olisi hyvinkin voinut upottaa nuo hidaskulkuiset alukset.

Näin pieni valtio kunnioitti Tarton rauhansopimusta. – Talvisota oli alkanut.

KURSSI- KUULU- MISIA

”Suomen suurin ja kaunein”. Ajatuksia 26. kadettikurssista. 3. osa

Mistä olivat lähtöisin ne 406 kadettia, jotka 1.7.42 aloittivat opintonsa 26. kadettikurssilla? Ja mitä he tekivät ja mitä heistä tuli?

Lukumääräisesti eniten eli 105 oli syntyisin silloisesta Viipurin läänistä. Luku on 0,160 % läänin senaikaisesta asukasluvusta. Näistä 105:stä puolestaan oli perästi 92 eli 87,6 % lähtöisin ns:lta luovutetuilta alueilta. Viipurin läänin jälkeen tulivat järjestyksessä:

– Uudenmaan lääni	70 kadettia	0,118 %
– Hämeen lääni	45	0,109
– Turun ja Porin lääni	56	0,105
– Mikkelin lääni	21	0,104
– Kuopion lääni	31	0,080
– Lapin lääni	10	0,072
– Vaasan lääni	43	0,072
– Oulun lääni	19	0,058

Kaupungeista oli lähtöisin 230 kadettia ja maaseudulta 170. Määrät merkitsevät asukaslukujen suhteissa 0,163 ja 0,057 %. Kovimpa oli kaupunkivoittoista joukkoa!

Tarkasteltaessa syntymäpaikkakuntia todetaan, että lukumääräisesti eniten oppilaita tuli Helsingistä, 50 oppilasta, Viipurista 37, Turusta 29 ja Tampereelta 17. Jos oppilasmääriä jälleen verrataan silloisiin kaupunkien asukasmääriin, koetaan todellinen yllätys. Kymmenen asukasmäärien suhteessa eniten oppilaita antanutta kaupunkia olivat järjestyksessä: – Käsisaari, Sortavala, Tornio, Loviisa, Savonlinna, Jyväskylä, Tammissaari, Porvoo, Mikkelin ja Hämeenlinna. Viipuri oli 12., Turku 13., Tampere 22. ja Helsinki vasta 25.

Kuusi oppilasta oli syntynyt ulkomailla: Ruotsissa, Pietarissa, Lontoossa, Afrikassa, Pariisissa ja Omskissa, Siperiassa.

Minkälaisissa perheissä oppilaat sitten olivat kasvaneet? Täs-

”Jaska” kad n:o 2334 antamassa isällisiä ohjeita kirjoittajalle.

sä suhteessa erottuu kaksi ryhmää selvästi edelle muiden: 15 % oppilaista oli johtavassa asemassa olleiden virkamiesten kuten asemapäälliköiden, konttoripäälliköiden, metsäpäälliköiden jne poikia ja toiset 15 % virantoi toimenhaltijoiden kuten poliisien, rautatieläisten, konttoristen tai muiden vastaavien poikia. Siis lähes kolmasosa oppilaista oli lähtöisin virkamiesperheistä. Yrittäjä- ja työläisperheistä oli kummastakin noin 10 %. Sitten seurasivat työnjohtaja-, teknikko- ja mestariperheet, sitten maanviljelijät, upseeri- ja aliupseeriperheet, opettajien pojat jne.

Vain 25 kadettia oli käynyt ruotsinkielistä oppikoulua, joten heidän kotikielensä myös todennäköisesti oli ruotsi.

Oppilaiden keski-ikä oli kurssin alkaessa 22,8 vuotta. Kurssin kuopus oli kadetti n:o 2377 Rolf Karasvirta, joka vajaa kuukausi sitten oli täyttänyt vasta 19 vuotta. Hän erosi palveluksesta luutnanttina vuonna -46,

opiskeli ekonomiksi ja palvelutaan eri siviilialan tehtävissä päätyi viimein Vaasan Höyrymyllystä eläkkeelle vuonna -78. Kurssin senior puolestaan oli kadetti n:o 2205 Holger Blomqvist, joka juuri oli täyttänyt 36,5 vuotta. Hän palveli vuoteen -55 saakka, jolloin erosi majurina. Hän kuuluu niiden 101:n joukkoon, joista kerroin edellisessä osassa. Matkan päähän hän saapui 17.8.78.

Käydyissä sodissa haavoittui kaikkiaan 145 kurssitoveriamme, joka tekee lähes 40 % vahvuudesta. Heistä 47 haavoittui ainakin kahdesti ja 30:n kohdalla on maininta siitä, että haavoittuminen oli erittäin vaikeaa. 110 meistä eli lähes 30 % oli vielä mukana Lapin sodassa. Sodissa osoitetussa urheudessa 5 kadettitoveriamme ylti jopa Mannerheim-ristin ritareiksi.

Avioon purjehti veljistämme noin 90 % eli 367. Poikamiehiksi jääneistä (39) oli valtaosa sodissa kaatuneita (22), jotka eivät yksinkertaisesti ehtineet avioitua. Kaikista solmituista avioliitoista päättyi avioeroon vain 11,2 %, joka on nykyajassa erittäin vähän. On siis oltu kovasti uskollisia!

Lapsiperheisiin siunaantui aikanaan 1 – 8 lasta. Eniten oli 2-lapsisia perheitä. Perhettä kohti oli keskimäärin 2,5 lasta, joten emme ainakaan ole vähen-

täneet valtakunnan väkilukua.

Rauhanajan palveluksen alettua erosi vuosien 1944–49 aikana kaikkiaan 161 kadettitoveriamme palveluksesta ennen 10 ensimmäisen virkavuoden täyttymistä. Eniten eroja tapahtui vuonna 1945/77 puolesta ja vielä seuraavanakin vuonna 41 tapausta. Heidän palvelusaikansa kesti keskimäärin vain noin 5 vuotta. Osa heistä ryhtyi heti opiskelemaan. He suorittivat mm. 67 eriasteista akateemista ja 14 opistoasteista tutkintoa. Heistä valmistui esimerkiksi 20 ekonomia, 10 insinööriä, 8 maisteria, varatuomaria ja kansakoulun opettajaa.

Tämä eronneitten joukko jatkoi lähes 100 %:sti töitä siviilissä. Kolmasosa eli 44 heistä antautui liike-elämän palvelukseen, seuraavaksi sijoittui opetustoimi 15 %:lla (21), sitten teollisuus 12 %:lla (17) jne. Mm. 9 entisen Jv I Ilman poikaa siirtyi tällöin liikennealaksi.

Noin 10 % eli 36 veljeä palveli keskimäärin 16,5 vuotta, jonka jälkeen he erosivat ja palkkiona oli osa-eläke. Osa veljistä jatkoi opiskelemalla ja tulokseen oli mm. 8 akateemista- ja 3 opistoasteista tutkintoa. Heistä valmistui varatuomareita, lakitieteen lisenssiaatteja, kansakoulun opettaja, insinööri jne. Kaksi kolmasosa heistä jatkoi vielä töitä siviili-elämän parissa. Neljäsosa antautui liike-alalle. Sen jälkeen tulivat opetustehtävät, kuntien ja seurakuntien virat.

Neljäsosa kurssistamme eli 94 veljeä palveli täydelle eläkkeelle saakka. Heidän keskimääräinen palvelusaikansa kesti tällöin noin 28 vuotta. 8 suoritti vielä akateemisen- ja 1 opistotasaisen tutkinnon. Suosituin ala oli humaniset tieteet. Tästä joukosta noin puolet jatkoi vielä työnteoa vielä siviilissä. Eniten eli viideosa työskenteli aatteellisissa

tehtävissä kuten SPR:ssä, sydäntautiliitossa jne. Sen jälkeen tulivat järjestyksessä vakuutusala, teollisuus, liike-ala jne.

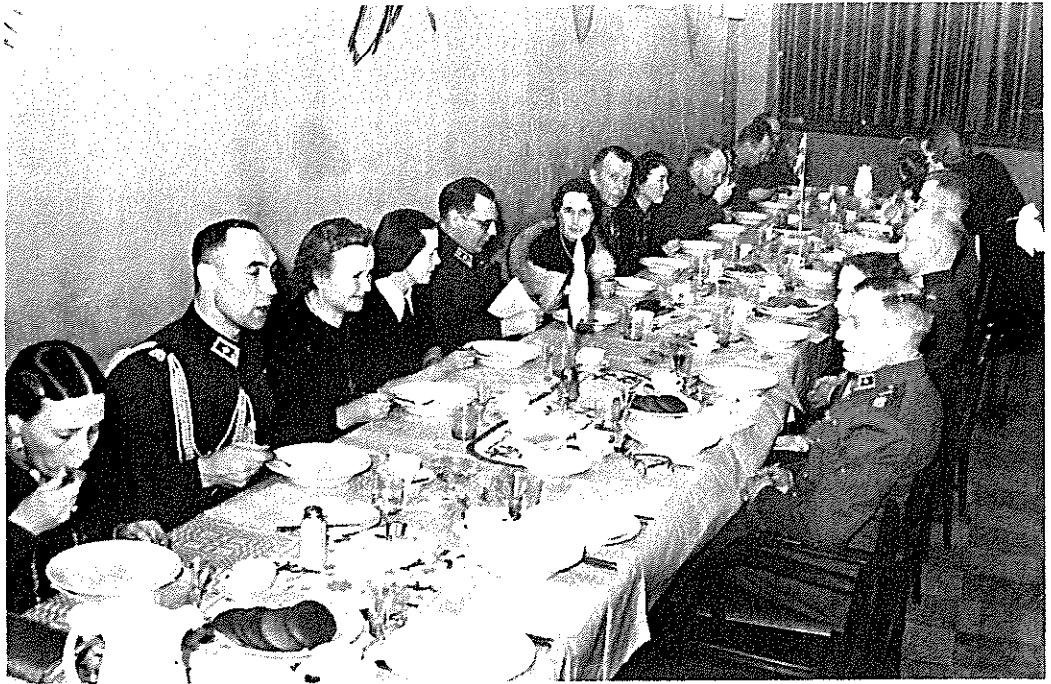
Noin 15 % eli 54 veljeä palveli niin kauan, että edessä oli pakollinen ero saavutetun iän perusteella. Heidän keskimääräinen palvelusikansa venyi 33 vuodeksi. Merkittävää on, että 3 näistäkin veljistämme suoritti ainkanaan akateemisen tutkinnon. Lähes kolmasosa heistäkin jatkoi töitä vielä siviilissä. Eniten heitä toimi taloyhtiöiden isännöistijän tehtävissä (5). Aatteellisissa tehtävissä työskenteli 3 veljeä.

Sotilasuralla saavutimme arvoasteita seuraavasti:

- luutnantti	56	13,8 %
- yliluutnantti	45	11,1 %
- kapteeni	95	23,4 %
- majuri	96	23,6 %
- everstiluutnantti	78	19,2 %
- eversti	23	5,7 %
- kenraalimajuri	5	1,2 %
- kenraaliluutnantti	7	1,7 %
- kenraali I	0,3 %	

Lisäksi 64 meistä suoritti SKK:n saaden nimityksen yleisikuntaupseeriksi. Määrä on 15,8 % kurssin vahvuudesta.

Muista saavutuksistamme voidaan mainita, että joukossamme on ollut ja on mm.

Kadettikoulun esikunnan upseerit rouvineen kurssin päätösaterialla.

- jalkaväen kenraali ja puolustusvoimien komentaja
- 7 erilaista neuvosta kuten kauppa-, oikeus- ja talousneuvos
- 2 suurlähettilästä
- 2 kansanedustajaa
- 2 pääsihteeriä

- 2 presidentin valitsijamiestä
- 1 ministeri
- 1 kunniakonsuli
- 1 varakonsuli

Lopuksi totean, että eräs tämän päivän näkyvimmistä "julkiksista" on lähtöisin joukossamme. Tähän kadetti n:o

2643:een majuri Mika Tiivolaan "törmäämme" lähes kaikkialla. Sen pituinen se!

Kadetti-terveisin
Punatulkku
kadetti n:o 2652

Kummikurssitilaisuus Kadettikoululla

Kadettiperinteiden vaalimiseksi aloitettiin Kadettikoululla muutama vuosi sitten kummikurssitoiminta. Jo perinteeksi muodostuneen tavan mukaisesti vanhat kaaderit ottavat kummikseen kadettikurssin, jonka numero on 50 suurempi kuin heidän omansa.

Marraskuun 11. päivänä 1986 kokoontuivat 22. kadettikurssin edustajat Kadettikoululle ottamaan kummikseen kurssin numero 72. Tilaisuus alkoi kurssin vanhimman, kadettialikersantin Hyytiäisen, ilmoittaessa kurssin Kadettikoulun johajalle, eversti Sami Sihvolle, joka aluksi kertoi vanhoille kaadereille kummikurssitoiminnasta. Ev Sihvo toivoi kurssien tapaavan vielä kadettien valmistuttua upseereiksi ja jatkoi esittelemällä 13:lle kaaderikurssin edustajalle nykyistä kadettikoulutusta. Kad-alik

Hyytiäinen esitteli kummeilleen omaa kurssiaan ja totesi keskimääräisen toisen vuosikurssin kadetin olevan 22,3 vuotiaan, eteläsuomalaisen, naimattoman ylioppilaan.

Eversti Sakari Rusama puolestaan esitteli kummeilleen omaa kadettikurssiaan. Kurssin aloitti 97 kadettia, joista 10 kadettia keskeytti opintonsa - erisyistä. Keskimääräinen 22. kurssin kadetti oli 22,5-vuotias, Karjalasta kotoisin oleva virkamiehen tai maanviljelijän poika. Ev Rusama kertoi kurssin keskeytetyn YH:n takia 8.10.1939, jolloin kadetit sijoitettiin kenttäarmeijaan, osa jo perusyksikön päälliköiksi. Jatkosotaan pääosa kurssista osallistui komppanian päällikköinä, vaikkakin muutama sai sodan aikana pataljoonan komentoonsa. Kurssilaisista

kaksi upseeria palkittiin sodan aikana Mannerheim-ristillä ja kurssi antoi sotien aikana raskaan uhrinsa maan itsenäisyyden puolesta. Rusama totesi 32 kurssitoverin kaatuneen Talvi- ja Jatkosodan taisteluissa, mikä merkitsee 40 %:a valmistuneiden upseereiden määrästä.

Sotien jälkeisinä vuosina kurssilaisista yleni kenraaliksi yksi, kenraaliluutnantiksi viisi ja kenraalimajuriksi yksi upseeri. Everstinä jäi eläkkeelle 19 upseeria ja everstiluutnantteina 13.

Nykyisellään kurssin keskiikä on lähes 70 vuotta. Lapsia Rusama kertoi syntyneen yhteensä 143, poikien ollessa hienoisena enemmistönä. Hän myös korosti perheen merkitystä upseerin tukijana koko uran ajan ja mainitsi siirtyneensä 17

kertaa palveluspaikasta toiseen, kurssin ennätyksen ollessa 20 siirtoa.

Kenraaliluutnantti Kai Halmevaara muisteli huumorin sävyttämässä esityksessään kurssin kadettiaikoja. Naurunpurskahdusten säestämänä kummikurssi kuunteli 22. kadettikurssin ensimmäisistä päivistä Munkkiniemen opinahjossa toukokuussa 1938. Lisäksi nuorukaiset saivat oppia Juhannusjuhlien järjestelyistä Parolannummella sekä enustajan vaikeasta roolista.

Kummikurssitilaisuus päättyi yhteiseen päivälliseen Kadettikoulun ruokasalissa. Vanhat kaaderit toimivat pöytien esimiehinä ja ruokailua sävytti vilkas keskustelu - niin vilkas, että nuorukaiset olivat myöhästyä illan panssarintorjuntaharjoituksesta.

”Olette eläneet hienoa kehityksen aikaa”

Näin tervehti eversti Jukka Suviniemi entisiä kadettejaan vääjäämättä, mutta arvokkaasti ikääntyvän 51. kadettikurssin juhliessa 20-vuotistaivaltaan Aulangolla maaliskuun lopulla.

Totta varmasti. Monella alalla kehitys onkin puolustusvoimissa ollut monin verroin huikempaa kuin nuorena luutnanttina osasi kuvitellakaan. Ja mikä tärkeintä yhtä useammassa tapauksessa juuri me olemme eri tehtävissämme voineet olla noihin tapahtumiin vaikuttamassa.

Juhlatapaaminen oli koonnut Aulangolle noin 150 kadettiveljeä ja ”ajan hienosti kohteelmaa” daamia, kurssinjohtajamme edelleen lainatakseni. Herrojen osalta aika ei kai ole ollut yhtä hienovarainen, sillä kurssikokouksessa tarvittiin jo esittäytymiskierros harvemmin tavattujen veljien tunnistamiseksi.

Kokouksessa kuulumme myös Lasse Härkösen tunnetusti täsmällisen ja luotettavan yhteenvedon kurssin nykytilanteesta. Sen mukaan 226 valmistuneesta veljestä on edelleen 166 palveluksessa, pääosa majureina. Neljännes meistä on jo ehittänyt siiviiliin. Kolme kurssitoveriamme on vuosien kuluessa poistunut keskuudestamme.

Kurssin tukirahastoa ja tulevien tapaamisten valmisteluja valittiin yksimielisesti vetämään Eero Riuttala. Suurimpana haasteena edessä ovat 25-vuotisjuhlat ja kurssijulkaisun aikaansaaminen. Tavoitteena on myöskin, että vuosittain voisimme ainakin pienehköllä joukolla koontua muistelemaan menneitä kujeita ja päättämään virallistemmistakin asioista. Jännityksellä odotamme, mitä Kari Vilamo ensi vuodelle keksii.

Juhlapäivän ilta kului päivälli-

Warum bist du so ferne. Vahvennetun kvartetin – Majaniemi, Ahtiainen, Hatsala, Porras, Tuominen – puhe naiselle.

sen, iloisen puheensorinan, tanssin ja vahvennetun kvartetin tunnelmallisten sävelten merkeissä. Jokainen mukana ollut voi varmasti yhtyä Ilkka Hollon lähettämiin terveisiin kurssiko-

kousperinteemme merkittävästä arvosta ja jatkuvuuden tärkeydestä. Ethän onhohta joukkoa, johon kuulut!

Pertti Suominen

Kenraaliluutnantti Ilkka Halosen puhe Kadettikoulun vuosipäivän paraatissa 20.3.1987

Kadettikoulussa saavat peruskoulutuksensa kaikki puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen upseerit. Ei ole samantekevää, millainen tämä peruskoulutus on. Vain koulutuksen vaativuus, kadettien keskuudessa kolmen vuoden opiskelun aikana syntyvä luja yhteishenki ja heidän omaksumansa tunnollinen ja innokas suhtautuminen palvelukseen takaavat Suomen upseeriston korkean laadun tulevina vuosina ja vuosikymmeninä.

Koulun johdon, kouluttajien ja muun vakinaisen henkilökunnan asenteet, ammattitaito ja esimerkki vaikuttavat ratkaisevasti koulutuksessa saavutettaviin tuloksiin. Tänäpäin voidaan ilolla todeta, että olette jaksaneet paneutua tehtäviinne ja hoitaa ne hyvin.

Varusmiehet, te saatte palvelun osan varusmiesajastanne varsin erikoisessa paikassa, vakinaisen väen upseereita valmistavassa kadettikoulussa. Ilman teidän tärkeää panostanne koulun toi-

mintaa ei ole mahdollista. Olkaa ylpeitä teille uskotuista tehtävistä ja hoitakaa ne kunnolla. Näin olette mukana rakentamassa maamme puolustusta, joka tähtää Suomen itsenäisyyden turvaamiseen. Maanpuolustuksen pitäminen kunnossa edistää rauhan säilymistä, joka on meidän kaikkien päämäärämme.

Kadetit, kadettikoulu on perustettu ja sitä pidetään yllä teidän kouluttamistanne varten. Puolustusvoimat panostaa koulutukseenne paljon, koska upseerit ovat sotilaallisessa järjestelmässämme ratkaisevan tärkeässä asemassa. Teistä suurelta osin riippuu tulevaisuuden puolustusvoimiemme ja koko maanpuolustuksemme taso ja uskotavuus.

Viime aikoina on kadettikoulun ollut ilahduttavan runsaasti hakijoita. Näin teidät, arvoisat kadetit, on voitu valita tiheällä seulalla. Olette todella puolustusvoimiemme valiosotilaita.

Kolmivuotisen kurssinne aikana teille opetetaan upseerin pe-

rustiedot ja -taidot. Jatkuvasti teknillistyvässä puolustusvoimissa johtajille asetettavat vaatimukset ovat kasvamassa. Opiskeltavaa riittää. Itseopiskelu on yhä keskeisemmässä asemassa.

Kaiken teknisen kehityksen keskellä meidän tulee kuitenkin muistaa, että puolustusvoimat koostuu ihmisistä. Heidän taitavasta tai taitamattomasta johtamisestaan riippuvat joukon toiminta ja sen tulokset. Upseerikoulutukseen valittuina teillä on katsottu olevan edellytykset tulla hyviksi johtajiksi. Opiskelu antaa teoreettisen pohjan uralenne johtajina ja jonkin verran mahdollisuuksia käytännön harjoitteluunkin. Tutkikaa johtamisen teoriaa, perehtykää suomalaisen miehen luonteeseen ja käyttäkää teille tarjoutuvat harjoittelumahdollisuudet täysimääräisesti hyväksi. Muistakaa, että johtajan onnistuminen riippuu ratkaisevasti omasta esimerkistä. Sanonta ”millainen johtaja, sellainen joukko” pitää varmastikin paikkansa.

Teitä odotetaan joukko-osastoissa. Siellä teidän on hankittava ja säilytettävä arvovaltanne ammattitaidollanne. Ammattitaito heijastuu terveenä ammatitylpeytenä ulkoisesta olemuksesta ja esimerkillisestä käytöksestä sekä vakavasta suhtautumisesta valitsemaanne elämäntehtävään, palvelukseen upseerina.

Kaksi vanhinta kurssia teistä on jo nyt lähes viimeistä miestä myöten liittynyt upseerien aatteelliseen veljesjärjestöön, kadettikuntaan. Nuorimmallekin kurssille liittyminen on mahdollista vielä ensimmäisen opintovuoden aikana. Tämän järjestön puheenjohtajana tahdon muistuttaa teitä siitä, että upseeri ei ole valtionpalkkalainen, joka laskee tarkkaan tekemisensä. Palvelus upseerina on kutsuammattina, jonka harjoittajat tuntevat elävästi myös velvollisuutensa toveripiirin lujan yhteishengen, suomalaisen upseeriperinteen sekä koko kansamme maanpuolustusvalmiuden vaalimisessa.

Kadettikunnassa me olemme kaikki yhteisellä isänmaan asialla, kadettiveljinä. Tulkaa toimintaan aktiivisesti mukaan niin nyt kadettioppilaskunnassa kuin valmistuttuunne upseereiksi.

Kadettikoulun vuosipäivänä meidän tulee pitää kirikkaana mielessä koulun tehtävä. Kadettikoulu kouluttaa ja kasvattaa upseereita isänmaamme puolus-

tamiseksi. Tehtävä on hieno ja velvoittava. Upseerikoulutuksemme mittavat ja kunniakkaat perinteet ulottuvat vuosisatojen taakse. Historiamme sisältää lukuisia esimerkkejä upseeristomme ammattitaidosta ja kyvystä selviytyä menestyksellisesti erittäin vaativista, kansamme olemassaololle tärkeitä tehtävistä.

Tänään, viettäessämme kadet-

tikoulun vuosipäivää itsenäisen Suomen 70-vuotisjuhlavuonna on aiheellista palauttaa mieliimme vapaustaistelumme onnistumiselle ratkaisevan panoksen antaneiden Suomen jääkäreiden testamentti, joka kuuluu:

"Perinnöksi teille, Suomen nykyinen nuoriso ja sen tulevat sukupolvet, haluamme jättää sen, mitä pidämme arvokkaim-

pana:

- luottamuksen Suomen tulevaisuuteen itsenäisenä ja vapaana valtiona,
- horjumattoman uskon tämän asian oikeutukseen ja sen voittoon silloinkin, kun kaikki näyttää toivottomalta, sekä
- tahdon ja uskalluksen taistella kaikissa tilanteissa näiden päämääriemme puolesta."

VAASAN KIVIPAINO KY

Raastuvankatu 54
65100 Vaasa
Puh. 961-113 490

Postimyynti

ARVO-VAATE

19700 Sysmä
puh. 910-71 210

ETELÄ-SUOMEN SANOMAT

- Maakunnan ykköslehti -

LAHTI

MAKKARATEHDAS A. JOKINEN

Tiirantie 25 32200 Loimaa
Puh. 923-31638

Kysy kauppiaaltsi

Liha ja Säilyke Oy

30100 Forssa puh. 916-22 300

- voimakkaasti kasvava elintarvikealan teollisuuslaitos.
- valmistaa: lihajalosteita ja eineksiä, toimittaa tuoretta lihaa, kaikki kuluttajan eduksi.

Koneteollisuus Oy

PL 49
01801 KLAUKKALA
Puh. 879 6011

Ämmän Huolto-Osa Ky

Kurimontie 1
89600 ÄMMÄNSAARI
Puh. 987-135 01

SORANMYYNTEI E. LIIKAMAA KY

Sepänpellontie 23 PORI
Puh. 939-463 311

KUHMON PUUJUNNU KY

Suvantotie 16, 88900 Kuhmo
Puh. 986-520 696

SORVIHIRSITUOTTEITA EDULLISESTI

• HIEKKAPUHALLUKSET • KORKEAPAINEMAALAUKSET

SÄILIÖTESTI OY

OULUNSALO

Puh. (981) 481 015

KYRÖN VIHANNES KY

21800 Kyrö
Puh. 921-863 329

K & H ANNALA OY

LANKILANKOSKI
62100 LAPUA
Puh. 964-388 922

Monipuolista nosturi- ja nostolavapalvelua

Takasenkatu 51, 09150 Lohja
Puh 912-229 64, 90-805 35 21

METALLITUOMINEN OY

MERIMIEHENK. 11
26100 RAUMA
PUH. 938-220 281

Vuosikokous kuvina

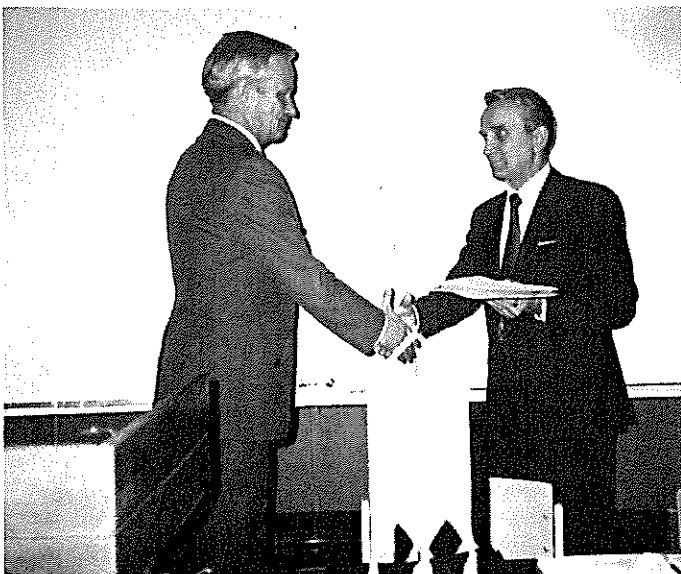
Kokousovanottajat ryhmittyneenä seppeleenlaskutilaisuuteen Kadettikoulun sankariaulaan.

Vuoden Kadettiupseeri, everstiluutnantti Matti Närhi palkitaan.

Kadettikunnan puheenjohtaja laskee seppeleen sankaritaululle.

Toiminnanjohtaja Reino Waris saa Kadettikunnan ansiomerkin.

Pirkka-Hämeen kadettipiirin puheenjohtaja, majuri Pentti Salminen luovuttaa Kadettikunnan puheenjohtajalle, kenraaliluutnantti Ilkka Haloselle Pirkka-Hämeen kadettipiirin suunnitteleman mitalin.

Kadetit Krh-leirillä

Helmikuun viimeisenä sunnuntaina suuntasi 71. kadettikurssin jalkaväkijoukko kohti Pahlajärveä. Ampumaleiri IV, joka oli kaksiviikkoinen krh-leiri, aloitettiin asutuskeskusammunnalla. Aamupäivän harjoittelun jälkeen räjähtelivät ovet, paukuivat singot sisällä ja kaatuivat maalit tarkkoista laukauksista. Tämä tavallisuudesta poikkeava ammunta sai kadetteihin todella liikettä ja yritystä.

Samaan aikaan saapuivat pai-

kalle leirijoukot Kssl:n ja Essl:n kranaatinheitinryhmistä ja joukkue Porpr:stä. Leirijoukon kokonaisvahvuudeksi tuli 460 miestä.

Ensimmäisellä viikolla joukot ampuivat kevyillä heittimillä. Samaan aikaan pidettiin krh-komppanioiden taso-, viesti- ja mittausryhmille omaa valmistavaa koulutusta. Toisella viikolla muodostettiin kaksi kranaatinheitinkomppania. Aluksi har-

joiteltiin krh-komppanian toimintaa eri taistelutilanteissa ja tämän jälkeen punnittiin taidot varsinaisissa ammunnoissa.

Jalkaväkijoukon koulutussuunnitelmaan kuuluu, että kukin kadetti johtaa ainakin yhden krh-ammunnan. Tällä leirillä noin kolmasosa meistä pääsi johtamaan oman ammuntansa. Lisäksi toimimme tulijoukkueiden valvojina sekä erilaisissa kouluttajatehtävissä.

Aurinkoisen kaksiviikkoisen

päätteeksi suoritettuna lipunlaskussa totesi leirin johtaja Evt T Partanen leirin onnistuneen hyvin ja opetustarkoitukset sekä kadettien että varusmiesten osalta saavutetuiksi. Reput täynnä arvokkaita kokemuksia epäsuoran tulen kiemuroista palasimme takaisin Santahaminan saarelle.

Kadettiylipuseeri T Tuominen
Kadetti K Pelkonen
Kadettialikersantti J Tudleer

Savon Prikaatin heitinryhmä ampuu.

Ammunnan johtaja Kad Niskakoski käskemässä Uudenmaan Prikaatin kevyen kranaatinheitinjoukkueen johtajalle Kok Nybäckille.

OSOITTEENMUUTOS ___ / ___ 19___ alkaen

ADRESSÄNDRING fr.o.m. ___ / ___ 19___

ENTINEN OSOITE DEN FÖRRA ADRESSEN

Nimi Namn

Jakeluosoite Utdelningsadress

Postinro Postnr Osoitetoimipaikka Adressanstalt

UUSI OSOITE DEN NYA ADRESSEN

Asiakasnumero Kundnummer

Jakeluosoite Utdelningsadress

Postinro Postnr Osoitetoimipaikka Adressanstalt

Päiväys ja allekirjoitus Datum och underskrift

VIRHEELLISEN POSTIOSOITTEEN KÄYTTÖ AIHEUT-
TAA LÄHETYKSEN VIIVÄSTYMISEN.
ANVÄNDANDET AV FELAKTIG POSTADRESS LEDER
TILL ATT FÖRSÄNDELSEN FÖRDRÖJS.

Maksutta koti-
maan postiliiken-
teessä

Avgiftsfritt i
inrikes posttrafik

Kadettikunta /KYLKIRAUTA

Julkaisijan nimi Utgivarens namn

Töölönkatu 35 B

Jakeluosoite Utdelningsadress

00260 Helsinki

Postinumero Osoitetoimipaikka
Postnummer Adressanstalt

TAMMERVILLA OY

– JULKISTEN TILOJEN SISUSTUSKANKAITA –

33970 Pirkkala (931) 680 222

SUOMEN MERI FINSKA SJÖ

Melkonkatu 22 A, 00210 Helsinki, puh. (90)692 7166
Melkögatan 22 A, 00210 Helsingfors, tel. (90)692 7166

Insinööritoimisto CONTEAM OY

Aurakatu 5 B 28 20100 Turku
Puh. 921-513 555

ROIL Oy

Kukkumäentie 31, 40630 Jyväskylä
Puh. 941-619 612

←GEOHORIZONTTI OY

RAKENNUSMITTAUKSIA TEOLLISUUSMITTAUKSIA
KARTOTUKSIA POHJATUTKIMUKSIA

Toimisto:
Tataarikuja 3, 04430 Järvenpää
Puh. 90-289 227

OY BRONTO SKYLIFT LTD
Teerivuorenkatu 28, 33300 Tampere, 931-442 233

LVIS-suunnittelu ja konsultointi

Sammonkatu 26 D 60120 SEINÄJOKI
Puh. 964-144 601

Finnhydraulic

Karolin-Invest Group

Teollisuustie 65610 Mustasaari
Puh. 961-221 700

SÄHKÖLIIKE S. ASIKAINEN OY

Alasuontie 9
57210 SAVONLINNA
Puh. 957-29 690, 29 696

PIKON BETONI OY

36200 Kangasala
Puh. 931-790 211

Instrumentti- ja sähköasennukset sekä huolto

INSTRUMENTTISÄHKÖ OY

Kankurinkuja 6, 06100 Porvoo
Puh. 915-149 733

POHJAN RAKENNUSKONE OY

Yhdystie, 60100 SEINÄJOKI
Puh. 964-143 522

Rakennuskonevuokraamo

Metsäkyläntie 4 01800 Klaukkala. Puhelin 90-879 6088

Rak.liike V. Mättölä Oy

52700 MÄNTYHARJU
puh. 956-237 60

KIINTOKALUSTEET

Jääkärintie 33 50130 Mikkeli

TEHDAS 955-363 455
TERÄHUOLTAMO 955-118 48

RAKENNUSLIIKE R. SORVOJA KY

86300 OULAINEN
PUH. 983-70 492

Suojeluskuntalaisen patsaaseen liittyy väärinkäsityksiä

Suojeluskuntalaisen patsas – vapaaehtoisen maanpuolustustyön muistomerkki – on kovaa vauhtia valmistumassa. Vaikka maaliskuun lopulla ei oltu vielä saatu virallista keräyslupaa, sisäministeriö oli jo ilmoittanut, että lupa oli jo myönnetty, mutta kirjallisesti se ei ollut vielä tullut, patsas oli oikeastaan jo periaatteessa valmis. Sen valu enää puuttui.

Silti varojen keräyksen suhteen oltiin hyvin toiveikkaita. Vain 700 000 markkaa olisi saatava kokoon, mihin määrään uskoi helpostikin yllettävän. Siinänsä kustannusarvio on vähäinen, vaikka patsas onkin kooltaan 3,6 m. Tässä mielessä puuhamiehet ovat lähteneet liikkeelle jalat tiukasti maassa. Koukussa ei ole taidettu juuri vichy-vettä parempia juomia olla. Tai ainakin jokainen on maksanut oman osuutensa!

Erityisesti patsastoimikunta on halunnut tuoda esille ne asiat, jotka kumoaisivat vastustajien kriteerit siitä, miksi tällaista patsasta ei saisi pystyttää Suomeen. Suurin osa käsityksistä perustuu väärin väitteisiin ja suorastaan tietämättömyyteen.

– Väitetään, että patsas pystytetään suojeluskuntajärjestölle. Sitä toimikunta ei ole missään

vaiheessa väittänyt. Patsas tulee olemaan kunnianosoitus vapaaehtoiselle maanpuolustajalle, jota parhaiten esittää suojeluskuntalaisen puvussa oleva patsas. Sama käsitys esiintyy jopa hallituksen kannanotossa sekä Neuvostoliitossa julkaistussa kirjoituksessa, esittää patsastoimikunta.

– Väitetään, että suojeluskuntajärjestö olisi ollut fascistinen. Sitä ei väitetä edes rauhansopimuksessamme. Ja senhän todistaa myös järjestön syntyhistoria.

– Toimikunta on myös halunnut pystyttää patsaan sellaisena ajankohtana, jolloin ei voida väittää sen liittyvän itsenäisyytemme juhlavuoteen. Patsas paljastetaan kesällä 1988.

– Patsashankkeen takana ei ole mikään poliittinen puolue. Mitään puoluetta ei informoitu etukäteen, saatikka, että olisi kysytty lupaa etukäteen tai jonkin poliittisen puolueen mielipidettä. Poliitiikka on tullut mukaan ulkopuolisten toimesta.

– Patsaan pystyttämisen ei ole haluttu repiä auki mitään vanhoja haavoja. Haavat ovat toimikunnan mielestä jo umpeutuneet. Nyt on kysymys lähinnä asenteista, joista on voitava vapaasti ja asiallisesti keskustella.

– Vapaaehtoisen maanpuolustajan – suojeluskuntalaisen patsaan liittäminen ulkopoliittikaan on vailla perusteita. Ulkopoliittikkamme jatkuvuus lepää Suomessa niin vahvalla pohjalta, ettei sitä voi historiallisen muistomerkkin pystyttämisen muuttaa. Suojeluskuntalaisen patsaan julkilausuman allekirjoittajat ovat sen luokan henkilöitä, että kukaan ei voi uskoa heidän lähtevän vaikuttamaan kielteisesti noudattamamme ulkopoliittisen linjan jatkuvuuteen.

Patsas haluttiin alkuvaiheessa Helsinkiin, jotta olisi voitu korostaa sen valtakunnallista luonnetta. Kun kaupunginhallitus periaatepäätöksellään kaatoi sijoitussuunnitelman äänin 8–7, patsastoimikunta veti patsashankkeenomuksen pois. Sitä perusteltiin sillä, että asiasta ei suinkaan haluttu mitään poliittista riitaa. Tämänkin jälkeen olisi ollut mahdollista sijoittaa se pääkaupunkiin yksityiselle maalle. Tätäkään ei pidetty mielekkäänä, koska patsas haluttiin luovuttaa yhteiskunnalle.

Seinäjoki hyväksyi patsaan maaliskuun alussa. Paikaksi esitettiin Maakunta-säätiön piha-aukeama. Talohan on Alvar Aallon ensimmäinen työ sekä

Matti Laurilan pitkäaikainen ja viimeinen koti, josta on tulossa museo. Siinä mielessä paikka on erinomainen.

Patsaan veistäjä, professori Pentti Papinaho suunnittelee myös reliefin, joka puolestaan kuvailee lottatyötä ja suojeluskuntien poikatoimintaa. Reliefi kiinnitetään rakennuksen seinään patsaan eteen.

Suojeluskuntalaisen patsas maamme itsenäisyyden ajan alkuhistoriaa. Vapaaehtoisen maanpuolustajan työlle omistettuna se on meille jokaiselle arvokas muistomerkki. Meillä kaikilla on mahdollisuus osallistua tuon muistomerkkin pystyttämiseen. Jokaisessa pankissa on tili-siirtolomakkeita, joilla voimme tukea tätä merkittävää historiallista muistoa. Toimikunta on päättänyt, että mahdollisesti tavoitteen ylimenevät varat käytetään ehkä suojeluskunta ja lottajärjestöjen kansanomaisen historian kirjoittamiseen.

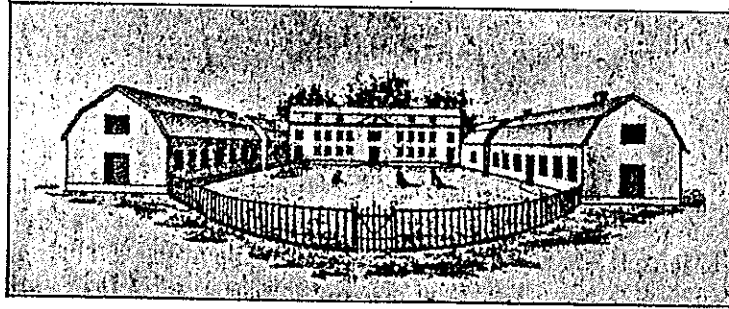
Tue Sinäkin ”Suojeluskuntalaisen patsas-keräystä”.

Suojeluskuntalaisia Päälystökoululla järjestetyssä opetustilaisuudessa 1930-luvulla.

SAMUEL MÖLLER

Suomen ensimmäinen sotilaspedagogi

Haapaniemen kadettikoulu.

Yrjö Maunu Sprengtportenin perustamalla Haapaniemen upseerikoululla, jonka oppilaat kunnostautuivat 1700-luvun loppupuolen ja 1800-luvun alkupuolen sodissa, oli yhtenä opettajana Suomen ensimmäinen varsinainen sotilaspedagogi, nerokas kapteeni Samuel Möller. Itsenäisyysmies ja henkeen ja vereen sotilas YM Sprengtporteni oli harvinainen kyky koota ympärilleen eteviä ja lahjakkaita miehiä ja käyttää heitä suomalaisten upseerien kasvatus-työssä.

Samuel Möller syntyi vuonna 1743 nimismiehen poikana Sauvon pitäjässä. Hän luki sen ajan tavan mukaisesti maisteriksi Turun yliopistossa ja vihitytti itsensä papiksi 1767. Hengen miehenä toimiminen ei häntä kuitenkaan ajan mittaan enää viehättänyt ja hän hakeutui sotilasalalle. Hänet hyväksyttiin insinööriupseeriksi v. 1774 ja joutui palvelukseen Loviisaan. Täällä hän joutui kosketuksiin YM Sprengtportenin kanssa, jolle tällöin oli uskottu maamme itäisen rajaseudun puolustus.

Sprengtporten huomasi Möllerin kyvyt ja komensi tämän tutkimaan rajaseudun maaperää ja linnoitusmahdollisuuksia. Samalla hän opetti linnoittamista Brahenlinnassa järjestetyillä kursseilla. Kun Sprengtporten myöhemmin ehdotti sotakoulua perustettavaksi Haapaniemeen, liittyi suunnitelmaan samalla Möllerin kiinnittäminen tulevan kadettikoulun opettajaksi.

Eikä aikaakaan, kun Mölleristä tuli kadettikoulun johtaja

vuonna 1782. Samana vuonna hän laati koululle oman ohjesääntöluonnoksen, jonka Kustaa III jätti hyväksymättä, koska piti sitä liian pitkänä. Tämä ehdotus sinänsä on ollut erinomaisena lähtökohtana arviotaessa Möllerin elämää ja hänen työtään. Asiapaperi tuli uudelleen julkisuuteen vasta viime vuosisadan lopulla. Se kertoo syvämielteisestä pedagogisesta ajattelijasta ja mitä lämminsydämisimmistä nuorison kasvattajasta.

Möller sai tehtäväkseen laatia opetusohjelman sen toteuttamisajatuksineen. Hän valmisti asiallisen ja yksityiskohtaisen selonteon siitä, millaisia opetusmenetelmiä oli hänen mielestään noudatettava upseerikasvatuksessa. Koska siitä saa hyvän käsityksen Mölleristä kasvattajana, kannattanee muutamiin yksityiskohtiin tutustua.

Möllerin mukaan yleensä opetustapa ei voinut olla sama kuin sen ajan kouluissa ja yliopistoissa. Sen piti olla lyhyttä, selkeää ja tarkoituksenmukaista. Teoriaa ei saanut erottaa voimakkaasti käytännöstä, niiden yhteen kuuluvaisuus oli osoitettava, samoin kuin ylipäättään opetusaineista lähtevä hyöty. – Uskonnon opetuksessa oli oppilaille tehtävä selväksi, mikä katkeamaton side on olemassa Jumalan ja ihmisen välillä, kuinka ihmisen koko olemassaolo riippuu Luojan säättämien lakien noudattamisesta. Ihmissymärryksen heikkous oli osoitettava. – Ranskankielen merkitystä Möller korosti erityisesti. Käytän-

nön harjoitukset siinäkin seurasivat aikaisemmin opittuja kieliopin sääntöjä.

Historian opetuksessa pitkät hallitsijanimien, hallitusvuosien ja yleensä vuosilukujen luettelot olivat sivuasioita. Sensijaan tuli tutkia, mitkä vaikuttimet olivat kussakin tapauksessa olleet määrääviä ihmisten toiminnoissa. ”— — — Tulee osoittaa, kuinka isänmaanrakkaus on hankkinut asukkaille paraimman puolustuksen ja ihanimman yhteiselämän. Suurten miesten luonteet, teot ja ajatustapa on mainittava seurattavina esimerkkeinä. Siten historia tarjoaa taitavalle opettajalle parhaimman tilaisuuden istuttaa nuorisoon kunnioitusta uskontoa kohtaan, rakkautta tieteisiin ja taiteisiin, todellista harrastusta isänmaan, elävää käsitystä hyveistä, oikeasta miehuudesta ja niistä velvollisuuksista, jotka miehen on täytettävä hänelle ehkä uskottavassa virassa.”

Samassa yhteydessä Möller suosittelee opetukseen otettavaksi ainetta, joka nykyisin tunnetaan valtiotieteen nimellä. ”Hallitustapa ja sotalaitos ynnä valtion siitä johtuva voima tai heikkous tarkastetaan mitä perusteellisimmin.”

Kadettien käytöstä oli myös vapaa-aikoina tarkkailtava. Palveluksen ulkopuolella oli opettajien sentähden koottava heidät yhteen ja keskusteltava heidän kanssaan valistavista aineista, antaen heidän kertoa, mitä he ovat oppineet. Tällöin oli opettajan tehtävä korjauksia, milloin siihen oli syytä. Kuitenkin

se oli tehtävä tavalla, joka ei herätä kyllästymistä ja nyrpeyttä oppilaisa. Tämä Möllerin ehdotus vastanee lähinnä meidän aikamme opetuksen kertausta.

Möller oli Haapaniemen kadettikoulun johtajana aina vuoden 1788 sodan alkuun asti, jolloin hänet nimitettiin linnoitustaidon professoriksi Tukholmaan. Kiintymys kotimaahan toi hänet kuitenkin takaisin vuonna 1792 entiseen virkaansa Savossa. Pyydettyään v. 1799 eron virastaan hän asusteli sittemmin eläkeläisenä ja everstiluutnantiksi ylennettynä Nygårdin tilallaan Joroisissa. Suomen joutuessa 1808–09 sodan jälkeen uusiin valtiollisiin oloihin, Möller toimi vielä opettajana 1812–1814 Kenttämittauskoulussa.

Samuel Möller kuoli vuonna 1815. Vaikka hän jättikin aukon taitavien opettajien rintamaan, niin hänestä jäi nerokkaan kasvattajan ja taitavan opettajan muisto vanhaan opinahjoonsa. Hänen kasvatusmenetelmänsä eivät ole vieraita ja tuntemattomia tämän päivänkään sotilasopetusopille. Kaksisataa vuotta sitten sovellettuina ne tuntuivat suurilta sen ajan maamme muihin arvoihin verrattuna. Ja se seikka, että samat menetelmät ovat vallassa vieläkin ja yhä edelleen, riittää todistamaan Samuel Möllerin viisaaksi ja kaukonäköiseksi ajattelijaksi.

MSI

JO HUOMENNA PERILLÄ

Nopeita ja varmoja kuljetuksia linjoilla:

Kuusamo – Helsinki – Kuusamo
Kuusamo – Oulu – Kuusamo

KULJETUSLIIKE KANTOLA & KORAMO

Puh. 989-22355
Revontulentie 8 93600 Kuusamo
Helsinki puh. 90-75611

SHELL HUOLTAMO JA KAHVIO K. JA P. NURMELA KY

P. 944-71 220
43700 KYYJÄRVI

Levähdyspaikka valtateiden
13. ja 16. risteyksessä.

Virkapuvun Arvomerkki.

valvilla oy

Valmistaja ja myynti:
JOSI OY

Sotkeutumaton
ABIKUMI

Helppokäyttöinen ratkaisu
tietyömaille ja muualla, missä
vaarasta on näkyvästi varoitettava.

SOITA (90) 578 675

tiileritehtaat

seppälän
tiili oy keramia oy
puh. 921-767 942 puh. 925-200 00

ylivieskan
tiili oy
puh. 983-27 035

TULE TUTTUUN LEIPÄ- JA PULLAKAUPPAAN

- Meiltä saat joka päivä taatusti tuoret leivonnaiset. Runsaista valikoimista löydät Sinäkin haluamasi tuotteet.
- Tilauksesta toimitamme leivonnaiset juhlatilaisuuksiin.
- PITOPALVELUA, tule neuvottelemaan tai soita!

Mt. pitopalvelu
Leipomo
977- 846 66 VIEREMÄ

KAJOTE OY

Orvokintie 9
06100 Porvoo
Puh. 915-149 422

JURVAN TERÄHIONTA Ky

66300 Jurva, puh. 961-631 458

YLI 10 VUOTTA TEOLLISTA TURVE-
TUOTANTOA
POHJOIS-SUOMEN HYVÄKSI

TURVERUUKKI OY

PL 20 92501 RANTSILA puh. 982-50 440

- HAUTAKIVET
- RAKENNUSKIVET
- TEKSTIEN KAIVERRUS JA UUSIMINEN

NIVALAN KIVI

Korpiranta Puh. 983-47 635

KIRJAT

Reino Lehvälaiho Kenttävärtio Susi WSOY

Kenttävärtio Susi lähettää partion tuhoamaan vihollisen tukikohtaa. Kohde ei ole aivan lähellä, joten seikkailuja sattuu sekä meno- että erityisesti tulo-matkalla, jolloin he saavat vihollisen takaa-ajajat kintereilleen. Vauhdikas ja sotaisa seikkailu, mutta juttuna ei kovinkaan uusi.

Liian monet sotakirjailijat toistavat lopulta vain itseään. Jos ei ole Leväslaihoa lainkaan lukenut "Kenttävärtio Susi" saattaa olla miellyttäväkin luku-kokemus. Tosin se ei taida ihan sellaisenaan kertoa todellisuudesta, sillä kaukopartiomatkalla tuskin oli sellaista tilannetta, että miehet tituleerasivat joukkueen johtajaa vallan vain "herra vänrikiksi". – Mutta romaanistahan tässä onkin kysymys.

MSi

☆☆☆

Taisto Huuskonen Jermut jatkosodassa WSOY

Taisto Huuskonen astui suomalaiseseen kirjallisuuteen reilut viisi vuotta sitten julkaisemalla kirjan "Laps' Suomen". Siinä hän kertoi omakohtaisista kokemuksistaan siirtyessään sodan jälkeen rajan yli Neuvostoliittoon. Kirjallisesti juttu ei ollut mitenkään huippuluokkaa, mutta tapauksena varsin kiinnostava.

"Jermut" oli sotaromaani, jossa kerrottiin kolmen sotilaan seikkailuista Talvisodan aikana. Se oli veijariromaani, joka sellaisenaan sopi hyvin suomalaisten sotaromaanien joukkoon. Juttua ei varmaankaan pitänyt ottaa sellaisenaan edes puolitoississaan, niin mahtavia olivat kol-

mikon seikkailut ja esimiestensä halventaminen.

Viime joulukuksi ilmestynyt "Jermut jatkosodassa" jatkaa edellisen rataa. Mutta jo edellisessä kirjassa on käytetty kaikki veijaritarinan ainekset loppuun, joten nyt ollaan ikäänkuin räppimässä edellisen kirjan sisältöä. Eikä enää jaksaa nauraa samoille vitseille. Sitä paitsi viime sodissamme kompanioiden päälliköt kyllä helposti pistivät juonittelevat miehensä aisoihin.

Ei naurattanut, pikemminkin itketti.

MSi

☆☆☆

Mauri Ahtosalo Sissejä yli Äänisen WSOY

Mauri Ahtosalo, tunnettu kaukopartiomies – taisipa moni tuntee miehen nimeltä sotaväessä, vaikka ei ollut nähnytkään, olihan kolmisenkymmentä vuotta sitten puolustusvoimien tunnetuin hiihtovoide juuri "Ahtosalo" – on jo toistamiseen tartunut kirjoituskoneeseen ja naputellut nimenomaan omista kokemuksistaan varsin mielenkiintoisen kirjan.

"Sissejä yli Äänisen" on oikeastaan toisenlainen sissikirja kuin monet muut viime aikoina julkaistut. Sen perustana ovat omakohtaiset kokemukset juuri niiltä partiomatkoilta, joista kirja myös kertoo. Kirjallista vapautta on näissä käytetty, kuten sissiroomaanissa ainakin. Silti tuntuu, että Ahtosalo on onnistunut kertomaan tapahtumat juuri sellaisinaan, kuten hän ne on kokenut.

Nobelia ei tällä kirjalla kyllä voiteta, mutta sanonta on korutonta, eikä sillä pyritäkään kei-kailemaan.

MSi

☆☆☆

Niilo Lappalainen Hankoniemi toisessa maailmansodassa WSOY

Eversti Niilo Lappalainen on tehnyt ensimmäisen kokonaistutkimuksen Hangon alueesta, vaikka asiakirjoja ja muitakin lähteitä on ollut aikaisemminkin runsaasti käytettävissä. Tässä lieneekin osasyynä se, että kirjoittaja on todennut monien läh-

teiden olevan ristiriidassa keskenään. Näin on tietysti suomalaisten ja venäläisten lähteiden osalta keskenään, mutta molempien osapuolien omatkin asiakirjat ja muut lähteet poikkeavat joissain kohdin toisistaan.

Aluksi Lappalainen kertoo Hangon asemasta 1939 sekä sen miehittämisestä ja neuvostojoukkojen ajasta Hangossa. Luku VII eli "Jatkosodan taistelut Hangon rintamalla" on teoksen laajin yli 140 sivua. Siihen sisältyy mm. 13 taistelua tai väkivaltaista tiedustelua, joten sotaa käytiin maamme etelärannikollakin.

Vuokra-alueen miehittäminen olikin oikeastaan helppo juttu, sillä venäläiset evakuoivat koko alueen marras-joulukuun vaihteessa saadakseen joukkonsa puolustamaan Leningradia ja ilmeisesti myös todettuaan, että talvella Hangon pitäminen olisi ollut erittäin vaikeaa.

Lopuksi tekijä tarkastelee Hangon toimintaa sodan loppuvaiheessa, mm. suomalaisten SS-miesten paluuta Saksasta, sotavankileirejä sekä inkeriläisten siirtoa Suomeen. Lappalainen on perehtynyt hyvin Hangon kokonaisongelmaan ja erityisesti sen taisteluihin ja saanut niistä sotahistoriallisesti arvokkaan dokumentin.

Ehkä pienenä kauneusvirheenä voidaan pitää karttojen mit-takaavaa, joka on merkitty esim. alkuperäiseen piirrookseen 1:200 000, mutta kun se on painettu kirjaan, suhdeluku ei enää pidäkään paikkansa. Tällaisissa tapauksissa janamittakaava on ainoa oikea ratkaisu.

Vaikka lähdeaineistosta ei kuvamateriaalin osalta olekaan mainintaa, on mielenkiintoista havaita, että pääesikunnan kuva-arkiston Hangon alueen sodanaikaiset väridiat ovat tässä päässeet käyttöönsä. Ensimmäisen kerran niitä julkaistiin joitain kappaleita 1970-luvun alus-

MSi

☆☆☆

29. Kadettikurssin pienoishistoriikki

29. Kadettikurssi julkaisi viime tammikuussa kurssinsa alkamisen 40-vuotispäiväksi eräänlaisen pienoishistoriikin "29. Kadettikurssi – Muisteluksia kadettivuosilta 1947–1848". Koulun johtajan, komppanian päälli-

kön ja kurssikuvan lisäksi siinä on Herbert Liliuksen säveltämä kunniamarssi ja kaikkien tunte-ma kadettilupaus.

Kadettiväepeli Wilhelm Ste-
wenin alkusanojen lisäksi siinä on parin sivun verran koulun historiaa. Vanhempaa kurssia-
kin on muisteltu, sekä lyhyt oman kurssin historia kertoo kurssin kulun. Suurimman osan teoksen (36 sivua) sisällöstä muodostaa "Muistelmia kadetti-
ajalta", jotka ovat lähinnä erilaisten anekdoottien ja pienten tapausten kirjausta.

Sinänsähän kirjanen ei ole varsinainen historiankirja. Pikemminkin se on sellaisten ajatusten ja tekojen muistiin merkitsemistä, jotka muuten menisivät miesten mukana maanra-koon. Jotain tämän tyyppistä voisi suositella myös muillekin kadettikursseille. Kyllä varsinainen historiankirjoittaja niistä tarvittaessa poimisi tarpeelliset kultajyvät.

MSi

☆☆☆

Jalkaväen vuosikirja 1987 Jalkaväen Säätiö

Jalkaväen Säätiö on julkaissut 17. vuosikirjansa. Se noudattelee perinteistä linjaa. Kirjan artikkelit käsittelevät ajankohtaisia asioita, kuten rauhan ajan organisaation kehittämistä, henkilöstöjärjestelmän tarkistamisen syitä, ja siitä aiheutuvia koulutusmuutoksia.

Lähes kymmenen vuotta sotalouspäällikkönä palvellut kenraaliluutnantti Pentti Väyrynen kertoo jalkaväen materiaalisesta perustasta. Kirjoituksessaan hän käsittelee mm. menneisyyden opetuksia. Sotalous organisoitiin vasta vuoden 1936 alusta. Kun maisteri Markku Palokangas kertoo omassa artikkelissaan jalkaväen kiväärikriisistä tulee väistämättä mieleen, mikä osuus puolustusvoimilla itsellään oli 1939 surkeaan materiaalitilanteeseen? Jos asioita hoidettaisiin tänä päivänä samalla tavalla, meillä ei ilmeisesti olisi vielä minkäänlaista ohjusta ja muukin kalusto olisi aivan toisennäköistä.

Viime aikoina ei taktiikasta ole näkynyt muita kirjoituksia kuin ohjesääntöjä. Taistelukoulun taktiikanopettajat everstiluutnantti Pekka Ripatti ja majuri Risto Muurman ovat käsitelleet jääkäripataljoonan taktiikkaa kirjoituksessaan "Joukkoyk-

sikön taistelusta”.

Muut artikkelit käsittelevät muun muassa jalkaväen tulivoimaa, liikkuvuutta, yksityisen miehen varustusta, taisteluamuntoja, koulutuslaitteita, jalkaväkijoukko-osastojen kunniamarsseja sekä kiväärikriisiä

vuonna 1934.

Joukko-osastot kertovat -osa sisältää jalkaväen joukko-osastojen, jalkaväkikoulutusta antavien sotilasopetuslaitosten ja ravartioistojen katsaukset vuosien 1985-86 tapahtumista.

Kirjan artikkelit ovat varsin

mielenkiintoisia ja yleisesti ottaen hyviä, mutta pitääkö etsikoiden olla suoraan Sotakorkeakoulun diplomitoistia? Ne eivät välttämättä houkuttele lukijoita.

Jalkaväen vuosikirja on tervetullut käsikirja, jossa alansa asi-

antuntijat ovat esittäneet rautaisannoksen jalkaväkietoa. Kirjaa myyvät yhteyshenkilöt 45 markan hintaan. Kirjaa on tilattavissa myös rajoitettu määrä Pääesikunnan jalkaväkitoimistosta (kapt A Kohvakka 90-1612376 tai 90-1612393). E.P.

PALVELURAUTAKAUPPA EIRAN RAUTA

Neitsytpolku 7 HELSINKI
Puh. 90-663 564

RAKENNUS- JA MAALITARVIKKEET

pakkau^Öhman

Oy K.G. ÖHMAN Ab

ky *Valio Lippu* kb

Loviisa - Lovisa Puh. (915) 532070

Suomen liput
Kansallisliput
Yhtiö- ja Seuraliput
Mainosliput
Isännänviirit
Kantosalot

OLKAINVALMISTE KY

Kalevantie 7 33100 TAMPERE
Puh. vaihde 931-20 344

**VALMISTAMME ERI ARTIKKELEITA
PUOLUSTUSVOIMILLE**

PORIN METALLI OY

- ERIKOISKONEITA
- KONEISTUSTA
- TERÄSRAKENTEITA

Uusniitty 28760 PORI, puh. 939-486 725

MIKKO PELTONIEMI OY

Orikedonkatu 23 20380 Turku
Puh. 921-386655

VUOKSEN PAPERITUOTE KY

Teollisuustie
55100 Imatra
Puh. 62133

ERIKOISTAPETIT MATTI ja PEKKA RITOLA

Viipurintie 4, HÄMEENLINNA
Puh. (917) 69765

TILAUSLINJA-AUTOILLAMME
nopeasti, mukavasti perille asti

LIIKENNE MÄKELÄ KY

KEURUU, PUH. (943) 20 319

VALMISBETONIA EDULLISESTI JA NOPEASTI

SEINÄJOEN BETONI OY

PUH. 964-141 400

OY LILJA PILE AB

10300 KARJAA
PUH. TEL. 911-30 344

LAHDEN MAANSIIRTO J. UNELIUS KY

Vapaudenkatu 14 15110 Lahti
Puh. 918-255 01

KEKSI-, KORPPU- ja RINKELITEHDAS
PIEKSÄMÄEN KESKI

PIEKSÄMÄKI,
Keskuskatu 24, puh. 958-11 898

SORAYHTIÖ VELJEKSET SJÖBLOM

- Soraa
- Muuraushiekkaa
- Betonisoraa
- Murskeet
- Multaa -

Toimitus myös lauantaisin ja iltaisin Sulan teollisuus-
alue 04300 Hyrylä. Puh. (90) 255944 - 255299

RAIMON RAHTI OY

– NOPEITA KULJETUKSIA –

Puh. 952-24 844
Katajasuonpolku 1, Kotka

oy **Rymaco** ab

PL. 9
02921 ESPOO
Puh. 90-840 133
Telex 124703

Mehutuote Oy

45910 VOIKKAA
Puh. 951-888 280

RAVINTOLA KUNNALLISKLUBI

- ILOISTA ILTAA ●
- KESKELLÄ KAUPUNKIA
- TANSSIA JOKA ILTA ●

Tampere Keskustori 5
Puh. (931) 123 950

SIMON-
KYLÄN

– VALINTA
ERKKI GLAD

Simonkallio puh. 90-832054

ELEMENTTIVALIMO KURRA KY

85450 JOENKYLÄ
PUH. 983-80 737

TALOTEHO OY

Hallitusk. 30, 90100 OULU
puh. 981-225 717

ERVASTIN PELTI OY

Poratie 7 90150 OULU
Puh. 981-335 472, 333 177

Peltityöt mittatilaustyönä Ohutlevytyöt
TIG ja MIG-hitsaukset, mm. ruostumatonteräs, kupari ja alumiini

ALAN ERIKOISLIIKE

AMMATTITYÖTÄ 30 VUOTTA

- Tuoretta kalaa ja säilykkeitä kotimaisesta kalasta •

OULUNJÄRVEN KALA OY

91760 Säräisniemi, puh. 981-607 723

AERIAL OY

- radiopuhelin- ja linkkiantennit
- ristikko- ja putkimastot
- suurtaajuussuodattimet

04400 JÄRVENPÄÄ Puh. 90-291 0588

Oy Hercofinn Ab

Mannerheimintie 14 A, Vaihte 641 945
(Tehd. Kalkku 931-430 444)

Oy Hercofinn Ab

Mannerheimvägen 14 A, Växel 641 945
(Fabr. Kalkku 931-430 444)

AKAVA

Erityiskoulutettujen
etujärjestö
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki 52
puh. 90-141 822

Arkkitehtitoimisto KVA Oy

Lauttasaarenmäki 4
00200 Helsinki
Puh. (90) 692 7744

AIRFIL OY

Valmistaa:

- ilmansuodattimia
- hydraulikkasuodattimia
- erikoissuodattimia

Suodatintehdas, Viiala
Puh. 937-349 20

RAKENNUS KY FORSSTRÖM

Pitkäsillank. 23, 67100 KOKKOLA
Puh. 968-178 18

– Rakennamme ja peruskorjaamme asuntoja,
julkisia rakennuksia ja teollisuushalleja –

KIILTO OY

PL 250 33101 Tampere
puh. 931-670 300

VALOISASTI VÄLÄHTÄÄ JA SEN SAA AIKAAN

NEON-KARELIA KY

KONTIOLAHTI, PUH. 973-731 035

– puu- ja vaneripakkaukset

SALOTIKKA-PAKKAUS KY

Juvan teollisuuskatu 25
02920 Espoo Puh. 90-853 1062

A-PALVI OY

32440 ALASTARO
Puh. 923-41536

LEIPOMO LÄMPIMÄISET

Lastutie, 51200 Kangasniemi
Puh. 959-2361

KEMINMAAN PITO-PULLA

Pastilankuja, 94400 Keminmaa
Puh. 980-520 609

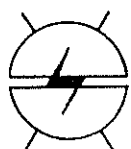
ASUNTOSÄHKÖ OY

Mustanniementie 15, 00760 HELSINKI 76
Puh. 386 349

A-RYHMÄN URAKOITSIJA

LAHDEN SÄHKÖMESTARI OY

Nuolikatku 35, 15100 Lahti
Puh. 918-511 211

Sähkö-Asu Oy
SÄHKÖASENNUKSET
JA -SUUNNITTELU

Rekolantie 43 01400 VANTAA Puh. 874 5033

SUOMUSSALMEN VESI JA LÄMPÖ KY

89600 Ämmänsaari
Puh. 987-13005

KAINUUN LASITTAMO

PL 17, 89601 Ämmänsaari
Puh. 987-130 50

KARILINNA OY

PESU- JA VAATETUSTEOLLISUUDEN
KULJETTIMET

Puh. 971-225 156, 225 197
Yrittäjätie 32, 70150 KUOPIO

KAHVILA-RAVINTOLA SUOMENNIEMEN PUOLMATKA

52830 Suomenniemi
Puh. 955-776 22

Hyvä ruokapaikka
Naantalın keskustassa

Tullikatu 4, puh. 921-850 180
Av. ark. klo 7–21, la ja su klo 8–21

– SEISOVA LOUNASPÖYTÄ PÄIVITTÄIN –

Insinööritoimisto TUOMO PUTAANSUU KY

– sähkösuunnitelmat
Pihkatie 10, 96910 Rovaniemi
Puh. 960-60908

SUOKONE OY

Lastaajantie 18 88610 Vuokatti
Puh. 986-62011

Sataside ky

Varpushaukantie 4
28220 PORI
Puh. (939) 393 697

ITSE ASIASTA

Ylennetty everstiksi

Ahonen Hannu Esa	48.k.	1.3.1987
Moilanen Aaro Kalevi	48.k.	1.3.1987
Tuomola Olli Erkki Antero	45.k.	1.3.1987
Rissanen Toivo Kalevi	46.k.	16.3.1987
Ropo Matti Juhani	48.k.	21.3.1987
Kanninen Pekka Juhani	49.k.	1.4.1987
Vartiainen Antti Sakari	46.k.	22.4.1987
Iisakkala Ari-Ilmari	42.k.	1.5.1987

Ylennetty kommodoriksi

Pajala Jukka Kaleva	29.mek.	1.3.1987
---------------------	---------	----------

Ylennetty everstiluutnantiksi

Mäkelä Reino Olavi	46.k.	1.3.1987
Vehviläinen Eino Juhani	47.k.	1.3.1987
Kokko Unto Kalevi	51.k.	21.3.1987
Karling Carl-Gustav Henrik	51.k.	1.4.1987
Mattila Veikko Jaakko	54.k.	1.4.1987
Mononen Risto Taisto Tapani	51.k.	1.4.1987
Kiianlinna Lauri Kalervo	51.k.	1.5.1987
Lahtinen Markku Tapio	48.k.	1.5.1987

Ylennetty majuriksi

Autio Matti Juhani	54.k.	1.3.1987
Koivisto Pertti Tapio	54.k.	1.3.1987
Ravanti Seppo Juhani	54.k.	1.3.1987
Viitanen Hannu Tapani	54.k.	1.3.1987
Ali-Huokuna Heikki Martti Antero	58.k.	1.4.1987
Himanen Ilkka Juhani	53.k.	1.4.1987
Liukkonen Seppo Juhani	53.k.	1.4.1987
Ranta Raimo Uolevi	53.k.	1.4.1987
Reiman Kalevi Gunnar	53.k.	1.4.1987
Vainio Kari Olavi	53.k.	1.4.1987
Vehmas Seppo Tapio	53.k.	1.4.1987
Ulander Veli Ilkka Tapio	58.k.	1.4.1987
Ylä-Tuuhonen Tuomas Edvart	58.k.	1.4.1987
Järvimäki Martti Kalevi	54.k.	1.5.1987
Kalmi Jari Pekka	58.k.	1.5.1987
Loikkanen Leo Ernold	58.k.	1.5.1987
Mäkipää Juha Antero	58.k.	1.5.1987

Ylennetty komentajakapteeniksi

Ruutu Mikko Tapani	39.mek.	1.3.1987
Malkamäki Heikki Matti	38.mek.	1.4.1987
Miikkola Mikael Ilmari	38.mek.	1.4.1987
Ahervo Arto Tauno	37.mek.	30.4.1987

Ylennetty kapteeniksi

Asikainen Esa Kalevi	64.k.	1.3.1987
Hyvärinen Viljo Pentti Antero	64.k.	1.3.1987

Jokela Aimo Juhani	64.k.	1.3.1987
Kassala Matti Risto Kalevi	64.k.	1.3.1987
Kirjavainen Mikkó Seppo Ilmari	64.k.	1.3.1987
Leppäjärvi Erik Urpo	64.k.	1.3.1987
Palmgren Hannu Antero	64.k.	1.3.1987
Peltonen Mika Matti Olavi	64.k.	1.3.1987
Pirhonen Ossi Veli	64.k.	1.3.1987
Pisto Matti Herman	64.k.	1.3.1987
Pulkinen Esa Ilmari	64.k.	1.3.1987
Seppä Jarmo Juhani Kullervo	64.k.	1.3.1987
Toivonen Seppo Risto Juhani	64.k.	1.3.1987
Helenius Jarmo Juhani	64.k.	1.4.1987
Holopainen Pekka Matti Elias	64.k.	1.4.1987
Hämäläinen Pauli Taisto Pellervo	64.k.	1.4.1987
Jaakkola Jarmo Juhani	64.k.	1.4.1987
Koskinen Ari Eemil	64.k.	1.4.1987
Laiho Pentti Tapani	64.k.	1.4.1987
Myöhänen Hannu Olavi	64.k.	1.4.1987
Pallas Ismo Tapio	64.k.	1.4.1987
Parkkola Ari Johannes	64.k.	1.4.1987
Ranta Raimo Tapani	64.k.	1.4.1987
Somerkallio Aimo Olavi	64.k.	1.4.1987
Tilli Jukka Antero	64.k.	1.4.1987
Tonteri Jukka Veli Tapani	64.k.	1.4.1987
Aminoff Fredrik Alexander	64.k.	1.5.1987
Kaunisto Esko Juhani	64.k.	1.5.1987
Kinnunen Raimo Olavi	64.k.	1.5.1987
Kohijoki Leo Antero	64.k.	1.5.1987
Lahti Timo Jouni Alarik	64.k.	1.5.1987
Lumiaho Seppo Juhani	64.k.	1.5.1987
Mäki Jussi Vilho Ilmari	64.k.	1.5.1987
Partio Ismo Heino Tapani	64.k.	1.5.1987

Ylennetty kapteeniluutnantiksi

Eckstein Timo Ilmari	48.mek.	1.3.1987
Rastas Pauli Ora Tapani	48.mek.	1.3.1987
Viitanen Jukka Heikki	48.mek.	1.3.1987
Mahlamäki Heikki Olavi	48.mek.	1.4.1987

Myönnetty ero

Ev Rajamäki Väinö Matias	45.k.	1.4.1987
Ev Arjalvalta Aimo August Kaarle	44.k.	1.5.1987
Evl Silvennoinen Ilmo Valdemar	47.k.	1.3.1987
Evl Isosomppi Sakari Ensio	52.k.	1.4.1987
Evl Kangasvaara Seppo Ilmari	42.k.	1.6.1987
Evl Takamaa Seppo Juhani	47.k.	1.7.1987
Evl Kurki Kari Martti	45.k.	1.9.1987
Evl Porvali Aarne Juhani	48.k.	1.9.1987
Kom Lehti Aarni Antti	31.mek.	1.4.1987
Maj Pulli Erkki Ilmari	45.k.	1.3.1987
Maj Skriko Veijo Auku Kalevi	47.k.	1.3.1987
Maj Konnos Harri Ragnar	51.k.	1.4.1987
Maj Mäkinen Matti Kalevi	51.k.	1.4.1987
Maj Reponen Reijo Juhani	58.k.	1.4.1987
Maj Kinnunen Heikki Juhani	47.k.	1.5.1987
Maj Torri Seppo Tapio	46.k.	1.5.1987
Maj Melkko Hannu Olavi Oskar	47.k.	1.6.1987
Maj Eskola Osmo Antero	48.k.	1.7.1987
Maj Forsblom Kari Kullervo	49.k.	1.7.1987
Maj Larkka Eero Olavi	46.k.	1.7.1987
Maj Hanska Kari-Juhani	54.k.	1.6.1987
Maj Kaira Lauri Rainer	41.k.	1.6.1987
Maj Tuominen Jukka Tapio	48.k.	1.7.1987
Maj Hakala Into Eliel	48.k.	1.8.1987
Maj Juusti Timo Armas	50.k.	1.8.1987
Maj Kinnunen Ukko Tapio	52.k.	1.8.1987
Maj Hopia Martti Olavi	48.k.	1.12.1987

Maj Paasivaara Hannu Tapani	47.k.	1.11.1987	Kapt Saavalainen Pekka	54.k.	1.3.1987
Maj Inkilä Leo Veikko	48.k.	1.12.1987	Kapt Rossi Pertti Kalervo	63.k.	22.4.1987
Maj Kiira Kari Juhani	48.k.	1.12.1987	Kapt Toivanen Pekka Ilmari	61.k.	1.4.1987
Maj Lehtinen Taisto Johan Mikael	48.k.	1.12.1987	Kapt Kihlström Artto Axel Valde-		
Maj Turkki Veli Taisto	48.k.	1.12.1987	mar	61.k.	6.10.1987
Komkapt Helander Hannes Heikki	32.mek.	1.6.1987	Ylil Järventausta Markku Juhani	65.k.	1.4.1987
Komkapt Neittamo Seppo Antero	32.mek.	1.7.1987	Ylil Vuontelo Harri Juhani	67.k.	1.5.1987
Kapt Kujanen Jorma Juhani	58.k.	1.3.1987	Ylil. Leimi Janne Toivo Sakari	49.mek.	1.6.1987

– VARATTU –

**RAKENNUSLIIKE
LAURI PULLINEN Oy**

36200 Kangasala
Puh. 931-772 441

**VOIKOSKEN
KAUPPA JA BAARI**

52920 Voikoski
Puh. 956-621 24

RAAHEN RENGAS JA LAITE KY

RAAHE PUH. 982- 633 88
OULU PUH. 981-223 881

**RENKAITA JA VANTEITA JOKA LÄHTÖÖN.
MAAHANTUONTI JA TUUKKUMYYNTI.
MYÖS KÄYTETTYJÄ.**

**Hotelli Ravintola
Lammin Hovi**

16900 Lammi
Puh. 917-132 288

Rakennusten sähköasennukset ja suunnitelmat
ammattitaidolla ja kokemuksella suorittaa

**KYMEN
SÄHKÖINSINÖÖRITYÖ OY**

Katajaharjankatu, 45720 Kuusankoski
Puh. 951-231 431, 231 432

LAPIN TURVAPALVELU Oy

Ahjotie 9
96320 ROVANIEMI
Puh. 314 024

– Sähkösuunnittelua –

**INSINÖÖRITOIMISTO
MAUNO AHONEN OY**

Henrikintie 5 A, 00370 Helsinki
Puh. 90-554 451

VERHO-, SISUSTUS- JA LAHJATAVARALIIKE

Sisustus-Lehti Ry

VALTAKATU 9-11, RAUMA, PUH. 938-225 579

Varmista kalasaaliisi laatutuotteilla

OUTA UISTIN

97700 Ranua, Puh. 960-516 61

THOMSYSTEMS OY

27400 KIUKAINEN FINLAND ☎ 938-45077

RAKENNUSLIIKE
UNTO OJANEN KY
39810 Linnankylä,
PUH. 933-341 87, 810 83, 818 89

LEINONEN & POJAT OY

74270 KAUPPILANMÄKI PUH. 977-871 82
MYÖS ILTAISIN JA VIIKONLOPPUISIN

KAASUNKULJETUS J. TANTTU KY

Kontiontie 2 A Lappeenranta
Puh. 953-219 35

KULJETUSLIIKE E. SINKKO OY TRANS KARELIA OY

Toikansuontie 10 53500 Lappeenranta
vaihde 953-629 10

HAUKIRAKENNUS OY

90830 Haukipudas

Puh. 981-472 029

Kastelu- ja uima-altaiden tekoa
ym. maanrakennusalan töitä

K. KNUUTILA

21840 Karainen puh. 921-863 406

OY PUUTEOLLISUUS LTD

Tellervonkatu 14 C
40200 Jyväskylä
PUH. 941-217 807

Vesijohtoliike Järvinen Oy

Liikekuja 1, 14200 TURENKI
Puh. 917-820 65

MANNILA-YHTYMÄ

61800 Kauhajoki
puh. 963-117 77

Rakennusliike ANTTOLAN PUUTALOT OY

Ristiinantie 43, 50100 MIKKELI, PUH. 955-362 428

Rakennusliike PERÄLÄ

Rantakatu 9 B, 90100 Oulu
Puh. 981-133 66

KR Kulmarakenne Oy

Petikontie 19, 01720 VANTAA, puh. 90-592 381

RAKENNE-RAASSINA KY

Harvakkalantie 9 Lohja as
Alaslasketut, erikoisedustus- ja akusto-
alakatot sekä kevyet väliseinät.
Puh. 912-820 70

LUJITUSTEKNIikka OY

Läntinen teollisuuskatu 3
02920 Espoo, puh. (90) 840 324

- Ruiskubetonityöt • Pulttityöt •
Injektointityöt • Betonirakenteiden
korjaustyöt • Siltakorjaustyöt

Kainuun

RAKENNUSMITTAPELTI OY

Syväojankatu 19
87700 Kajaani
Puh. 986-233 21

- Kattamis- ja vedeneristystyöt
lujitemuovista •

SAUMATON OY

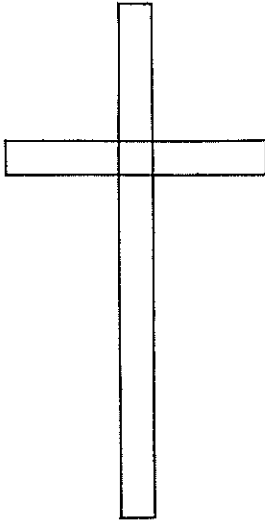
Vanttitie 10 C 19, 80160 Joensuu
Puh. 973-821 600

Huhtimonkatu 3 A, 11120 Riihimäki
Puh. 914-352 21

IN MEMORIAM

**Komentaja
Grönholm
Hakon Arthur Säteri**
s. 4. 4.1905
k. 25. 1.1987
Kad.n:o 31
3. merikurssi

**Everstiluutnantti
Pulkkinen
Oskari Viljo**
s. 27. 1.1909
k. 25. 1.1987
Kad.n:o 1168
17. kurssi

**Majuri
Mäkelä
Oiva Gabriel**
s. 13.11.1917
k. 17. 1.1987
Kad.n:o 2277
26. kurssi

**Majuri
Kiviluoto
Tauno Yrjö**
s. 3. 6.1910
k. 24. 1.1987
Kad.n:o 1617
22. kurssi

**Majuri
Lummela
Veikko Alvar**
s. 19.10.1920
k. 19. 2.1987
Kad.n:o 357
15. merikurssi

**Kapteeni
Hietaniemi
Taisto Akseli**
s. 28.11.1936
k. 20. 2.1987
Kad.n:o 3890
45. kurssi

**Kapteeni
Harju
Leevi Matti Teodor**
s. 6.10.1918
k. 26. 2.1987
Kad.n:o 2007
25. kurssi

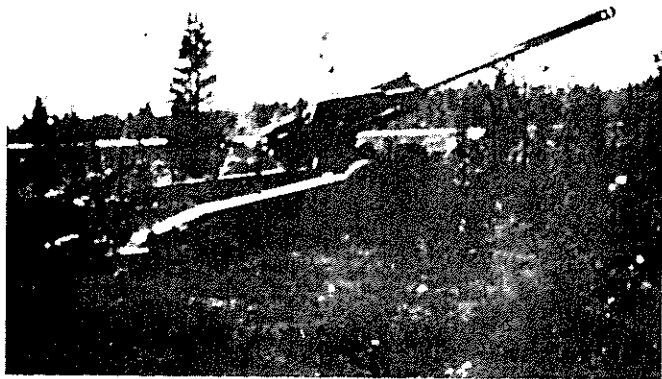
**Majuri
Pietarinen
Väinö Aksel**
s. 1. 1.1913
k. 11. 3.1987
Kad.n:o 1378
19. kurssi

**Everstiluutnantti
Lapinleimu
Jalmari**
s. 29. 1.1906
k. 14. 3.1987
Kad.n:o 606
10. kurssi

**Everstiluutnantti
Sovijärvi
Pekka Eero Johannes**
s. 12. 6.1911
k. 15. 3.1987
Kad.n:o 1088
16. kurssi

**Majuri
Kaarna
Kaarlo Kalervo**
s. 2. 2.1904
k. 31. 3.1987
Kad.n:o 609
10. kurssi

**Yliluutnantti
Tappola
Kari Pauli Juhani**
s. 27.11.1939
k. 12. 2.1981 (tieto 2/87)
Kad.n:o 4401
48. kurssi

Tampella
DEFENCE

REMA
TIP
TOP

**Fiksu hoitaa
retkeilyvarusteet kuntoon.
Itse. Ajoissa.**

Mainiot Tip-Top-korjausvälineet
saat hyvinvarustetuista
urheiluliikkeistä.

Maahantuojana:

VULK-TARVIKKEET Oy

Takkatie 20, 00370 HELSINKI. Soita 90-55 44 06.

Värikkäästi laadukasta

5 väriä
+lakka

Heidelberg Speedmaster -painokoneemme painaa moniväripainatuksen ja lakkauksen samalla painokerralla edullisesti, laadukkaasti.

Vaativat kirjatyöt kuuluvat tuotanto-ohjelmaamme. Viimeinen kadettimatrikkeli on painettu KS-painossa.

Tabloid-lehdet ja massajakelutuotteet syntyvät mainiosti uusitulla 10-yksikköisellä offsetrotaatiollamme.

Ota yhteyttä, kerromme mielellämme lisää mahdollisuuksistamme.

Oletko
tutustunut
KS-painon uusiin
painotuotteisiin?

KS
PAINO

KAINUUN SANOMAIN KIRJAPAINO OY

Viestitie 2 87700 KAJAANI

Vaihde 986-1661

Nyt suorasuuntaus raviradalle!

so perhe mukaan!

Tule ystäväsi kanssa raviradalle.
Jos et ole koskaan kokenut raviradalla, on
vielä parempi — kaikki jännitys on siinä.

Raveissa on joka lauantai- ja sunnuntai-
— radalla ja koulutuksessa.

Viikonvaihteessa on täydet ohjelmat
— Tavataan!

Suomessa on 690 ravipäivää vuodessa.
Yli 40 rataa ympäri maotamme.

SUOMEN HIIPPOJAT

KADETTIKUNTA r.y.

PUNAVUORENKATU 14 B 32, 00150 HELSINKI 15 ☎ 665137 JA 665739 ☎ 7091

JÄSENTIEDOTE VUOSIKOKOUKSESTA 14.3.1987

Kadettikunnan vuosikokous pidettiin Kadettikoululla 14.3.1987 seuraavasti:

- Klo 10.00 Valtuuskunnan kokous
- 12.00 Vuosikokouslounas
- 13.00 Kunnianosoitus Kadettikoulun sankariaulassa
- 13.30 Vuosikokous

Vuosikokouksen pöytäkirja

Pöytäkirja Kadettikunta ry:n vuosikokouksesta Kadettikoululla 14.3.1987 klo 13.30–15.06. Paikalla oli 48 jäsentä ja valtakirjoilla edustettuina 55 eli yhteensä 103 jäsentä.

Kokouksen puheenjohtajina toimivat kenrl Ilkka Halonen ja ev Asko Sivula ja sihteereinä komdri Reino Waris ja ylil Sakari Honkamaa.

1.§

Kadettikunnan puheenjohtaja, kenrl Ilkka Halonen lausui läsnä olleet tervetulleiksi antaen sen jälkeen puheenvuoron Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön hallituksen puheenjohtajalle, kenrl Aapo Savolaiselle, joka luovutti säätiön palkinnot seuraavista sotatieteellisistä töistä:

- "Suomen puolustus suunnitelmat v 1918–1939 I ja II osa", kirjoittaja kenrl Reino Arimo ja
- "Porin Prikaatin historia Kunnia Velvollisuus Tahto", kirjoittaja ev Tauno Sutela, toinen kirjoittaja evl Antti Mikkola.
- Kenrl Arimo esitti palkittujen puolesta kiitokset säätiölle.
- Kenrl Savolainen ilmoitti, että edellä mainittujen lisäksi säätiö on tänä vuonna palkinnut seuraavat sotatieteelliset työt.
- "Talvisodasta jatkosotaan" kirjoittaja maj Bror Laurila.
- "Reservin johtajat", kirjoittaja ev Rauno Kärki.
- "Porin Prikaatin historia Kunnia Velvollisuus Tahto", toinen kirjoittaja evl Antti Mikkola
- "ErP 18 och dess strider i Aunus och Ladoga-Karelen år 1944", kirjoittaja kenrm Börje Backström.
- "Kungliga Wasa regemente 1808–1809", kirjoittaja evl C-B Petander.

– "Hasse Windt", kirjoittaja kapt Börje Sjögren.

– "Päämajakaupunki pommituksessa, punalentaajien hyökäykset Mikkeliin v 1940", kirjoittaja maj Kalevi Salovaa-ra.

2.§

Kadettikunnan puheenjohtaja, kenrl Ilkka Halonen avasi varsinaisen vuosikokouksen.

3.§

Vuosikokouksen puheenjohtajiksi valittiin kenrl Ilkka Halonen ja ev Asko Sivula, sihteeriksi komdri Reino Waris ja ylil Sakari Honkamaa, pöytäkirjan tarkastajiksi evl Matti Salovaa ja maj Olli Alho ja äänen laskijoiksi ylil Aarne Rautiola ja ltn Jari Rokka.

4.§

Vuosikokous todettiin sääntöjen mukaisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

5.§

Luettiin vuosikertomuksen liitteessä luettujen vuonna 1986 kuolleiden kadettiupseeriden nimet. Kunnioidettiin seisaalleen nousten hetken hiljaisuudella riveistä poistuneiden muistoa.

6.§

Ilmoitettiin, että hallitus on nimittänyt Vuoden Kadettiupseeriksi everstiluutnantti Matti Närhin Helsingin kadettipiiristä ja myöntänyt hänelle Kenraaliluutnantti Kauko Pöyhösen Stipendirahaston ja Kadetti- ja maanpuolustusrahaston yhdistetyn stipendin sekä merkinnyt hänet Kadettikunnan Kultaiseen Kirjaan perusteena erittäin ansiokas toiminta Kadettikunnan päämäärien hyväksi.

Evl Närhi kiitti saamastaan tunnustuksesta. Luovutettiin Kadettikunnan ansiomerkki N:o 67 kommodori Reino Warikselle tunnustuksena erityisen ansiokkaasta toi-

minnasta Kadettikunnan tarkoituserien toteuttamiseksi. Kommodori Waris esitti kiitokset tästä täysin yllättävästi saamastaan huomionosoituksesta. Pirkka-Hämeen kadettipiiriin edustajina maj Pentti Salminen ja maj Esko Lopenen luovuttivat Pirkanmaa 700 vuotta-mitalit Kadettikunnan puheenjohtajalle ja toiminnanjohtajalle.

7.§

Käsiteltiin vuosikertomus vuodelta 1986 ja tehtiin siihen kaksi valtuuskunnan kokouksessa aiheelliseksi todettua lisäystä. Tämän jälkeen vuosikertomus, tuloslaskelma ja tase hyväksyttiin.

8.§

Luettiin tilintarkastajien kertomus. Ev Asko Sivulan toimiessa puheenjohtajana myönnettiin yksimielisesti vastuvapaus toimintavuodelta 1986.

9.§

Käsiteltiin ja hyväksyttiin vuoden 1987 toimintasuunnitelma.

10.§

Käsiteltiin ja hyväksyttiin hallituksen esitys v 1987 tulo- ja menoarvioksi muutoksitta. Samalla päätettiin jäsenmaksun suuruudeksi v 1987 hallituksen esittämä 60 mk ja siitä piirimaksu-suudeksi 15 mk.

11.§

Kadettikunnan puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti edelleen kenrl Ilkka Halonen.

12.§

Kadettikunnan varapuheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti edelleen ev Niilo Palmén.

13.§

Valittiin sääntöjen 5.§:n mukaisesti hallituksen jäsenyydestä pakollisessa erovuorossa olevan evl Matti Närhin tilalle komkapt Matti Ropponen ja muut hallituksen jäsenet uudelleen. Yksimielisesti valitun Kadettikunnan hallituksen kokoonpano tuli siten seuraavaksi:

Puheenjohtaja
kenrl Ilkka Halonen

Varapuheenjohtaja
ev Niilo Palmén

Jäsen
ev Sami Sihvo

evl Paavo Salonen

maj Kaarle Ruutu

kom
kapt Matti Ropponen

evl Matti Kausto

maj Pertti Suominen

maj Pekka Rapila

kapt Mika Peltonen.

14.§

Valittiin edelleen tilintarkastajiksi ev Eino Tirronen ja evl Kosti Mäntylä sekä varatilintarkastajiksi maj Olli Alho ja evl Osmo Hämäläinen.

15.§

Todettiin, että Kadettikunta jakaantuu 26:een kadettipiiriin. Vahvistettiin ao. kadettipiirien lausuntoon ja hallituksen esitykseen perustuva rajatarkistus niin, että Niinisalon Kadettipiiristä liitetään Säskylän kadettipiiriin Nakkila, Luvia, Kullaa, Ulvila ja Pori.

16.§

Valittiin kadettipiirien esityksen mukaisesti valtuuskunta.

Valittiin yksimielisesti valtuuskunnan puheenjohtajaksi edelleen kenrm Matti Vanonen (Helsinki) ja varapuheenjohtajiksi entisinä maj Aulis Sihvonen (Oulu) ja maj Arto Mikkonen (Pohjois-Kymenlaakso) sekä uutena evl Jorma Tilli (Pirkka-Häme).

17.§

Puheenjohtaja kiitti kokoukseen osallistuneita ja päätti kokouksen.

Puheenjohtaja
Kenraaliluutnantti
Ilkka Halonen
Sihteeri
Kommodori
Reino Waris

Vuosikertomus toimintavuodelta 1986

I TOIMINNAN PÄÄMÄÄRÄ

Toiminnan päämääränä on ollut 1980-luvulle vahvistettujen suuntaviivojen mukaisesti

- Kadettiupseeriston yhteenkuuluvuuden tunteen lujittaminen kehittämällä toimintalinjoja ja -tapoja koko jäsenistöä ja etenkin nuoria upseereita kiinnostaviksi ja eri ikäpolvia yhdistäviksi.
- Kansalaisten maanpuolustustahdon kohottaminen edistämällä virallisen turvallisuuspolitiikan tietämystä erityisesti nuorison ja naisten keskuudessa.
- Vakiintuneiden yhteistoimintamuotojen ylläpitäminen muiden maanpuolustusjärjestöjen sekä puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen kanssa.

II JÄSENISTÖ JA ORGANISAATIO

A. Jäsenistö

1. Kunniajäsenet

- Jalkaväenkenraali Adolf Ehrnrooth
- Kenraaliluutnantti Erkki Setälä
- Kenraaliluutnantti Jukka Pajula

2. Jäseniä Kadettikunnassa on 31.12.1986 ollut 4.251. Yhdistyksestä on vuonna 1986 kuollut 42 jäsentä. Kadettikuntaan on liittynyt 141 jäsentä ja siitä on omasta pyynnöstään eronnut 2 jäsentä ja 6 on poistettu jäsenyydestä opintonsa kadettikursilla keskeyttäneinä.

B. Yhdistyksen johto

1. Hallitus

- Puheenjohtajana on toiminut - kenraaliluutnantti Ilkka Halonen ja varapuheenjohtajana - eversti Niilo Palmén.

Hallituksen kokoonpano ja sen asettamat jaostot on esitetty liitteessä.

2. Tilintarkastajat

Tilintarkastajina ovat toimineet - eversti

- Eino Tirronen ja - everstiluutnantti Kosti Mäntylä sekä varatilintarkastajina - majuri Olli Alho ja - everstiluutnantti Osmo Hämäläinen.

3. Valtuuskunta

Valtuuskunnan puheenjohtajana on toiminut

- kenraalimajuri Matti Vanonen (Helsinki) ja varapuheenjohtajina - majuri Seppo Ruohonen (Turku), - majuri Arto Mikkonen (Pohjois-Kymenlaakso) ja - majuri Aulis Sihvonen (Oulu).

Valtuuskunnan jäsenet on lueteltu liitteessä.

4. Edustajat eri yhteisöissä

Edustajat eri yhteisöissä on lueteltu liitteessä.

5. Toimisto

- Toiminnanjohtajana on ollut - kommodori Reino Waris ja toimistonhoitajana - merkonomi Marjukka Lehtinen.

C. Kadettiipiirit

Kadettiipiirejä on ollut 26. Piirit, niiden puheenjohtajat ja sihteerit on lueteltu liitteessä.

III TOIMINTA

A. Kokoukset

1. Vuosikokous

- Vuosikokous on pidetty 15.3.1986 Tampereella Hotelli Rosendahlissa ja sen yhteydessä; - kunnianosioitus Kalevankankaan sankarihaudalla, - kadettilounas ja muotinäytös naisille Hiekan museossa,

- Tampereen kaupungin vastaanotto Raatihuoneella ja - iltajuhla Hotelli Rosendahlissa

2. Hallituksen kokoukset

Hallitus on pitänyt 10 varsinaista kokousta ja yhden työkokouksen.

3. Valtuuskunnan kokoukset

- Valtuuskunta on pitänyt kaksi kokousta; - 15.3.1986 vuosikokoukseen liittyen Tampereella ja - 28.11.1986 Kadettikoululla.

B. Toiminta aloittain

- 1. Järjestötoiminta Matrikkelin "Kadettiupseerit 1920-1985" julkaisutyö on yhdessä Upseeriliiton kanssa saatettu päätökseen ja toimituskunta on lopettanut toimintansa 30.5.1986.

Kadettiipiirin edustajille on pidetty neljä alueellista seminaaria, joihin on osallistunut yhteensä 67 upseeria. Seminaareissa on käsitelty maanpuolustusaatteellista työtä ja omaan jäsenistöön kohdistuvan toiminnan kehittämistä. Ohje "Kadettiipiiri toimii, I Järjestötoiminta" on saatettu painoasuun ja jaettu kadettiipiirin käyttöön.

2. Maanpuolustusaatteellinen toiminta

Maanpuolustusaatteellinen toiminta on edelleen kohdistunut koulumaailmaan; opettajiin, opettajankoulutuslaitosten opiskelijoihin ja koulunuorison. Edellisestä toimintavuodesta lähtien erityiskohteina ovat olleet naisjärjestöt. Toiminnan ovat käytännössä hoitaneet kadettiipiirit, joita yhdistys on tukenut toimittamalla opetusaineistoa, antamalla taloudellista apua ja pitämällä toiminta-alaa käsitteleviä neuvottelutilaisuuksia. Kadettiipiirin järjestämiin erillisiin turvallisuuspoliittisiin tie-

dotus- ja opetustilaisuuksiin on osallistunut 79.783 yhdistyksen ulkopuolista henkilöä, joista opettajia ja opettajiksi valmistuvia on ollut 2.235 ja koululaisia 41.609. Yhdistelmä näistä tilaisuuksista on liitteenä. Maanpuolustus- ja tiedotusrahaston tuella on pidetty valtakunnallinen turvallisuuspolitiikan seminaari ja neljä alueellista tiedotus- ja järjestötoimintaseminaaria sekä valmistettu lyhytelokuva "Maanpuolustus O.K."

- Tiedotus- ja järjestötoimintaseminarit on pidetty alueittain; - Helsingissä 20.-21.5.1986, 14 osallistujaa
- Kouvolassa 4.-5.11.1986, 19 osallistujaa
- Tampereella 11.-12.11.1986, 16 osallistujaa
- Rovaniemellä 26.-27.11.1986, 18 osallistujaa.

Maanpuolustusaatteellisen työn osalta seminaarien tarkoituksena on ollut parantaa kadettiipiirin tiedotustoiminnan ja maanpuolustuskeskusteluun osallistumisen valmiutta ja niihin on piireistä kutsuttu tiedotustoiminnasta kiinnostuneita ja tiedottajiksi sopivia, lähinnä nuoren polven edustajia. Tiedotustoiminnan asiantuntijoiden seminaareissa on ollut mukana lehdistön edustajia. Jokaisessa seminaarissa on ollut tilaisuus tutustua paikkakunnan lehtitalon toimintaan.

Yksinomaan turvallisuuspolitiikan opetusta käsittelevä valtakunnallinen seminaari on pidetty;

- Hämeenlinnassa 30.9.-1.10.1986, 20 osallistujaa.

Seminaariin on osallistunut niiden kadettiipiirien edustajia, joiden alueella toimii opettajankoulutuslaitoksia ja tarkoituksena on ollut löytää sopivia yhteistoimintamuotoja mainittujen laitosten kanssa. Opettajankoulutuslaitoksen lehtori ja koulun

yläasteen opettaja ovat edustaneet opetusala seminaarissa. Edellisen toimintavuoden lopulla julkaistusta, lähinnä naispuolisille kansalaisille ja nuorisolle tarkoitettua kirjasta "Maamme puolustus" on otettu 5.000 kappaleen lisäpainos, jota on jaettu henkilökohtaisena postituksena Historian- ja Yhteiskuntaopin Opettajien Liiton ja Äidinkielen Opettajien Liiton jäsenille 3.550 kpl ja lopulla on täydennetty kirjan alkuperäistä jake-lua.

Kadettikunnan puheenvuorona turvallisuuspoliittiseen keskusteluun erityisesti nuorisolle on vuoden lopulla tuotettu lyhytelokuva "Maanpuolustus O.K.", 500 kpl video- ja 10 kpl filmiversioina. Elokuvaa on ensivaiheessa jaettu kadettipiiriin ja Valtion AV-keskuksen käyttöön. Sitä on valmistauduttu teettämään ensi vuonna lisää, jos tarvetta on ja rahoitusmahdollisuudet sallivat.

3. Tiedotustoiminta

Jäsenlehti Kylkirauta on julkaistu neljänä numerona. Sen päätoimittajana on ollut

- everstilutnantti
Martti Sinerma
ja toimitussihteerinä
- valtiotieteen maisteri
Erkki Paukkunen.

Kylkiraudan joulukuun numeron sisältö on ollut sellainen, että lehteä voidaan käyttää oheismateriaalina turvallisuuspolitiikan opetuksessa kouluissa. Siitä on otettu 2.000 kpl:n lisäpainos, josta on lähetetty henkilöjakeluna 1.300 kpl Historian- ja Yhteiskuntaopin Opettajien Liiton jäsenille.

Kylkiraudassa olleiden tiedotusten lisäksi jäsenille on jaettu "Jäsentiedote 65-vuotisjuhla-kouksesta 15.3.1986". Hallituksen kokousten pöytäkirjat on lähetetty tiedoksi kadettipiireille ja valtuuskunnalle.

Kadettikunnasta ja sen toiminnasta kertovan esitteen lopullinen valmistuminen on siirtynyt seuraavalle toimintavuodelle.

4. Perinne- ja palkitsemistoiminta
65-vuotisjuhla-kokouksessa
15.3.1986;

Kadettikunnan kunniajäseneksi on kutsuttu
- kenraaliluutnantti
Jukka Pajula.

Kadettikunnan ansiomerkillä on palkittu (8)

- kenraalimajuri
Matti Vanonen
- majuri
Per Heinrichs
- majuri
Eugen Hammarén
- everstilutnantti
Raimo Kukkonen
- eversti
Matti Uotinen
- everstilutnantti
Matti Savonjousi
- everstilutnantti
Birger Hornborg ja
- majuri
Pentti Salminen.

Kadettikunnan pienoislipulla on palkittu

- majuri
Reino Wilhelm Palmroth.

Kadettikunnan ansiolevykkeellä on palkittu (20)

- eversti
Arvo Lauri
- komentaja
Jukka Pajala
- everstilutnantti
Pekka Havu
- eversti
Sami Sihvo
- majuri
Olli Alho
- everstilutnantti
Matti Närhi
- majuri
Paavo Ruotsalainen
- majuri
Kalevi Usvaranta
- everstilutnantti
Pentti Väyrynen
- majuri
Aimo Aho
- majuri
Reko Koivula
- majuri
Pekka Rapila
- komentajakapteeni
Tapani Talari
- majuri
Matti Aakkula
- everstilutnantti
Matti Kausto
- kommodori
Kari Dahlbo
- majuri
Sampsa Hakala
- eversti
Matti Leppänen
- majuri
Veikko Levander
- everstilutnantti
Antti Hautaniemi.

Vuoden Kadettiupseeriksi on nimetty;

- kapteeni
Pentti Lantta ja hänelle on sa-

amalla luovutettu Kenraaliluutnantti Kauko Pöyhösen Stipendirahaston stipendi.

Kadettikunnan ansiomerkillä on palkittu 50-vuotispäivänään 21.8.1986

- eversti

Asko Sivula
Kadettikunnan Kultaiseen Kirjaan palkituista on merkitty

- kunniajäsen
- ansiomerkillä palkitut (9) ja
- Vuoden Kadettiupseeri.

Päättäneille kadettikursseille myönnettyihin stipendeihin on osallistuttu koulujen stipendira-hastojen kautta.

"Kadetti- ja maanpuolustusra-hastosta" on rahaston perustamislahjakirjan ehtojen mukaisesti myönnetty

- kenraalimajuri
Börje Backströmille stipendi tunnustuksena kirjasta

"ErP18 och dess striden i Aunus och Ladoga-Karelen år 1944" ja

- eversti
Olavi Lopmerille apuraha JR4:n sodanajan vaiheita käsittelevää tutkimustyötä var-

ten.

Kadettikurssit ovat pitäneet koukkuksiaan perinteiseen tapaan ja kummikurssitoiminta on jatkunut vakiintunein muodoin.

5. Taloustoiminta
Jäsenmaksuja ja jäsenten tukimaksuja on kertynyt arvion mukaisesti.

Vanhojen Kaadereiden Maanpuolustusrahastoa on kartuttanut lahjoituksella

- 13. Kadettikurssi lopettaes-saan kurssikohtaisen rahaston-sa.

Maanpuolustus- ja tiedotusra-hastolle on tehnyt merkittävän rahalahjoituksen rahaston pe-rustaja, tuntemattomana pysy-televä kadettiupseeri.

"Eräältä Puolustuslaitosta ja Kadettikuntaa arvostavalta sotien veteraanilta" on vastaanotettu lahjoitus, josta toivomuk-sen mukaisesti on perustettu

"Kadetti- ja maanpuolustusra-hasto". Sääntöjen 2.§:n mukaan

"Rahaston tarkoituksena on tu-kea ja edistää Kadettikunta ry:n toimintaa, voimistaa jäsenistön yhteenkuuluvuutta ja toveruutta sekä lujittaa suomalaista hyvää upseerihenkeä. Rahaston toi-

mintapiiriin kuuluu maanpuolus-tusaatteellisen työn tukemi-nen". Rahaston säännöt ovat liitteenä.

Edellisten vuosien tapaan ovat maanpuolustusaatteellista toi-mintaa tukeneet apurahoin;

- URLUS-Säätiö,
- Jenny ja Antti Wihurin Rahasto

- URLUS-Säätiö,
- Jenny ja Antti Wihurin Rahasto
- Maanpuolustuksen Kannatus-säätiö

- Uuden Päivän Rahasto ja
- Thorén-Talvela Säätiö.

Tunnustuspalkintona Kadetti-kunnan maanpuolustusaatteelli-sesta työstä on merkittävän rahalahjoituksen antanut

- URLUS-Säätiön Majuri Eero Harkian Maanpuolustusrahas-to.

Kulkiraudan kannattavuus on ollut tyydyttävä.

Kadettien opintolainojen takauksia on myönnetty 5 kpl. Ta-kausten vastuut Kadettikunnalle 31.12.1986 ovat olleet 166.429,30 markkaa.

Yhteistoiminnassa Suomen Mar-salkka Mannerheimin Kadetti-säätiön kanssa on ryhdytty etsi-mään uusia toimistotiloja Hel-singin kaupungin rakennusval-vontaviraston ilmoitettua

29.10.1986, ettei nykyistä huo-neistoa saa käyttää toimistona 1.2.1988 jälkeen.

Numerotiedot yhdistyksen ta-loudellisesta toiminnasta on esi-tetty kohdassa IV Talous.

6. Yhteistoiminta
Yhteistoiminta puolustusvoi-mien kanssa on tapahtunut ensi-sijaisesti kadettipiiriin ja joukko-osastojen keskeisenä.

Upseerijärjestöjen kanssa yhti-toiminta on jatkunut Upseeri-järjestöjen Yhteistoimintaelimen YTE:n puitteissa. Tehtävien vuorottelun mukaisesti YTE:n puheenjohtajana on toi-minut Kadettikunnan puheen-johtaja ja sihteerinä toiminnan-johtaja.

Upseeriliiton ja Kadettikunnan hallitusten yhteinen kokous on pidetty viime mainitun isännyydessä 27.10.1986. Toimistojen välinen yhteydenpito on ollut jatkuvaa. Yhteistoiminnan erityiskohteena on ollut kadettiupseerimatrikkelihanke. Muihin maanpuolustusyhdistyksiin on järjestötasolla pidetty yhteyttä lähinnä Maanpuolustus- ja huoltojärjestöjen Neuvottelukunnan MaHuNe:n kautta. Eri kansalaisjärjestöjen piirissä on osallistuttu sodan ajan naiselle hankit-tavan muistomerkin valmistelu-työhön.

Yhteistoiminta koulumaailman kanssa on tapahtunut pääasialli-esti kadettiapiirien ja paikallis-

ten kouluviranomaisten, opettajien, koulujen ja opettajankoulutuslaitosten välisenä.

7. Kunnianosoitukset, tervehdykset ja surunvalittelut
Kunnianosoitukset sankarivainajille on pidetty Kadettikunnan vuosipäivänä 27.1.1986 ja vuosikokouksen yhteydessä 15.3.1986 sekä osallistuttu muiden maanpuolustusjärjestöjen kanssa kunnianosoituksiin Puolustusvoimien lippujuhlan päivänä 4.6.1986.

Onnitteluin ja tervehdyksin on muistettu merkkipäiväänsä vietäneitä ansioituneita jäseniä ja maanpuolustustyön tekijöitä.
Luettelo onnitteluista ja terveh-

dyksistä on liitteenä. Surunvalitteluadressi on lähetetty keskuudestamme poistuneiden jäsenten omaisille. Kadettikunnan kukkalaite on laskettu eversti Viljo Rommin siunaustilaisuudessa 12.3.1986.

8. Kadettiipiirien jäsenilleen järjestämät tilaisuudet
Kadettiipiirien ilmoittamat omille jäsenilleen järjestämät tilaisuudet on lueteltu liitteessä 6.

IV TALOUS

Yhdistyksen talous on esitetty liitteissä seuraavasti:
– Tuloslaskelma

1.1.–31.12.1986
– Tase 31.12.1986 (+liitetiedot)
– Tase-erittelyt 31.12.1986
– Tilintarkastuskertomus.
Tilikauden ylijäämä (yhdistys + Kylkirauta) on ollut 13.185,55.

V YHDISTELMÄ

Päättynyt 65. toimintavuosi on ollut johdonmukaista jatkoa viime vuosikymmeneltä alkaneella linjalla, jossa ulkopuolelle suuntautuva turvallisuuspoliittinen työ ja veljesjärjestön sisäinen toiminta tukevat toisiaan kokonaispäämäärien saavuttamiseksi.

Toimintavuoden arkea ovat elä-

vöittäneet tavanomaista juhlavammat vuosikokoustilaisuudet ja palkitsemiset.

Kadettikunnan työn arvostuksesta ovat olleet rohkaisevina osoituksina merkittävät lahjoitukset ja apurahat, joiden turvin taloudellinen asema on pysynyt rauhoittavan vakaana ja toimintaa on voitu edelleen laajentaa ja tehostaa seminaarien avulla ja turvallisuuspoliittista tiedotustoimintaa palvelevaa aineistoa kehittämällä.

Helsingissä tammikuun 29. päivänä 1987

HALLITUS

Valtuuskunta v. 1987

PIIRI

Helsinki

"

"

"

I-Uusimaa

Lahti

Hämeenlinna

L-Uusimaa

Riihimäki

Turku

Niinisalo

Säkylä

Pirkka-Häme

Keski-Suomi

P-Kymenlaakso

E-Karjala

Mikkeli

Savonlinna

Hamina

Kuopio

P-Karjala

Vaasa

Seinäjoki

Kokkola

Oulu

Kainuu

E-Lappi

P-Lappi

Kad.oppilask.

JÄSEN

Ev

Kenrm

Maj

Evl

Maj

Maj

Evl

Evl

Evl

Evl

Maj

Evl

Evl

Maj

Evl

Kapt

Maj

Evl

Kapt

Evl

Maj

Evl

Maj

Evl

Maj

Evl

Maj

Evl

Kad

Asko Sivula

Matti Vanonen

Olli Alho

Matti Salovaara

Ilmari Hakala

Juhani Honkaniemi

Antti Numminen

Lars Granroth

Jarmo Myyrä

Heikki Happonen

Pekka Majuri

Paavo Pippola

Jorma Tilli

Pekka Mustonen

Arto Mikkonen

Lassi Laukkanen

Jorma Korkeala

Juhani Leislahti

Markku Tuominen

Lassi Kuparinen

Raimo Tiittanen

Juhani Haapala

Kalevi Usvaranta

Pauli Korkka

Jouko Lahdenperä

Heikki Matikainen

Jaakko Rantala

Reino Laajaniemi

Jussi Hietaniemi

Maj

Maj

Kapt

Kapt

Evl

Maj

Maj

Kapt

Kapt

Maj

Maj

Maj

Maj

Maj

Evl

Evl

Maj

Maj

Ylil

Evl

Maj

Evl

Kapt

Evl

Maj

Evl

Maj

Kapt

-

VARAJÄSEN

Keijo Talvisto

Pertti Huhtanen

Mikael Heinrichs

Jorma Hakala

Juhani von Fieandt

Jyri Snicker

Olli Tikka

Veikko Eronen

Heikki Liimatainen

Aarno Arponen

Paavo Ruotsalainen

Markku Suikkanen

Esko Lopenen

Seppo Ojanperä

Jouko Paavilainen

Risto Seppälä

Juhani Pasanen

Matti Latikka

Eero Pyötsiä

Aku Miettinen

Juhani Harviainen

Torsti Kiviranta

Risto Viljanen

Jarmo Mattila

Aulis Sihvonen

Pekka Taussi

Matti Sandqvist

Jukka Kotimäki

Kadettikunnan johtaja ja toimihenkilöt v. 1986

1. Hallitus

			Vuodesta
Puheenjohtaja,	kenraaliluutnantti	Ilkka Halonen	1985
Varapuheenjohtaja,	eversti	Niilo Palmén	1983 ¹⁾
Jäsen	eversti	Sami Sihvo	1981
"	everstiluutnantti	Matti Kausto	1981
"	everstiluutnantti	Matti Närhi	1980
"	everstiluutnantti	Paavo Salonen	1984
"	majuri	Pertti Suominen	1981
"	majuri	Kaarle Ruutu	1986
"	majuri	Pekka Rapila	1981
"	yliluutnantti	Mika Peltonen	1983

1) hallituksen jäsenenä

2. Valtuuskunta

		Jäsen		Varajäsen
Helsinki	kenrm	Matti Vanonen pj	maj	Keijo Talvisto
"	ev	Asko Sivula	kom	Markku Moisala
"	maj	Olli Alho	maj	Pertti Huhtanen
"	evl	Matti Salovaara	kapt	Jorma Hakala
Itä-Uusimaa	evl	Vesa Yrjölä	maj	Ilmari Hakala
Lahti	maj	Juhani Honkaniemi	kapt	Ensio Mäkipelto
Hämeenlinna	evl	Tauno Aaltonen	ev	Olli Tikka
Länsi-Uusimaa	evl	Lars Granroth	maj	Boris Wilander
Riihimäki	evl	Pekka Nummi	kapt	Esko Vainio
Turku	maj	Seppo Ruohonen vpj	kapt	Aarno Arponen
Niinisalo	maj	Anssi Vesikallio	maj	Paavo Ruotsalainen
Säkylä	evl	Paavo Pippola	maj	Veikko Levander
Pirkka-Häme	evl	Jorma Tilli	maj	Esko Loponen
Keski-Suomi	evl	Pekka Kanninen	maj	Keijo Honkonen
P-Kymenlaakso	maj	Arto Mikkonen vpj	evl	Jouko Paavilainen
Etelä-Karjala	maj	Kari Rimpi	evl	Risto Seppälä
Mikkeli	maj	Jorma Korkeala	maj	Juhani Pasanen
Savonlinna	evl	Antti Hautaniemi	maj	Ilkka Ahokas
Hamina	maj	Markku Tenho	kapt	Esa Urhovaara
Kuopio	evl	Kauko Mähkä	evl	Aku Miettinen
Pohjois-Karjala	maj	Carl-Erik Spåre	maj	Juhani Harviainen
Vaasa	evl	Juhani Haapala	evl	Torsti Kiviranta
Seinäjäki	maj	Kalevi Usvaranta	maj	Kari Miekkavaara
Kokkola	evl	Pauli Korkka	evl	Juhani Tynnelä
Oulu	maj	Aulis Sihvonen vpj	maj	Heikki Hiltula
Kainuu	maj	Heikki Toimela	evl	Pekka Taussi
Etelä-Lappi	maj	Esko Telin	maj	Heikki Viitanen
Pohjois-Lappi	maj	Reino Laajaniemi	evl	Kyösti Kosonen
Kad.oppilaskunta	kad	Auvo Viita-aho	-	-

3. Hallituksen asettamat jaostot

Työvaliokunta		Järjestöjaosto			
Eversti	Niilo Palmén	puheenjohtaja	Everstiluutnantti	Paavo Salonen	puheenjohtaja
Everstiluutnantti	Matti Närhi		Majuri	Kaarle Ruutu	
Everstiluutnantti	Paavo Salonen		Majuri	Harri Vilkuna	
Kommodori	Reino Waris		Yliluutnantti	Mika Peltonen	

Maanpuolustusjaosto

Everstiluutnantti	Matti Närhi	puheenjohtaja
Majuri	Pertti Suominen	
Majuri	Pekka Rapila	
Majuri	Olli Nuoramo	
Komentajakapteeni	Matti Ropponen	

Tiedotusjaosto

Everstiluutnantti	Matti Kausto	puheenjohtaja
Everstiluutnantti	Jyri Paulaharju	
Everstiluutnantti	Martti Sinerma	
Everstiluutnantti	Timo Apajakari	

Perinnejaosto

Eversti	Sami Sihvo	puheenjohtaja
Majuri	Markku Iskanius	
Majuri	Timo Lehtonen	
Kadetti	Pasi Staff	

Talousjaosto

Eversti	Niilo Palmén	puheenjohtaja
Majuri	Aimo Aho	
Majuri	Kalevi Suvanto	
Majuri	Toivo Ylipaavalniemi	

Majuri	Jyrki Loikkanen	
Kapteeni	Raimo Saikku	

Kylkraudan toimitusneuvosto

Eversti	Niilo Palmén	puheenjohtaja
Everstiluutnantti	Matti Kausto	
Everstiluutnantti	Jyri Paulaharju	
Everstiluutnantti	Martti Sinerma	
Everstiluutnantti	Timo Apajakari	

Kylkraudan toimitus

Everstiluutnantti	Martti Sinerma	päätoimittaja
VTM	Erkki Paukkunen	toimitussihteeri
Toiminimi	Ilmoitus-Böök	ilmoitushankinta
Merkonomi	Marjukka Lehtinen	taloudenhoito

4. Tilintarkastajat

Eversti	Eino Tirronen	tilintarkastaja
Everstiluutnantti	Kosti Mäntylä	tilintarkastaja
Majuri	Olli Alho	varatilintarkastaja
Everstiluutnantti	Osmo Hämäläinen	varatilintarkastaja

5. Edustajat eri yhteisöissä

Upseerijärjestöjen Yhteistoimintaelin, YTE

Kenraaliluutnantti	Ilkka Halonen	puheenjohtaja 4.6.85 alk.
Kommodori	Reino Waris	sihteeri 4.6.85 alk.

Maanpuolustus- ja huoltojärjestöjen Neuvottelukunta, MaHuNe

Majuri	Pekka Rapila	
Majuri	Pertti Suominen	varamiehenä

Suomen Marsalkka Mannerheimin Metsästysmajary

Kenraaliluutnantti	Erkki Setälä	
Kenraaliluutnantti	Jukka Pajala	
Kenraaliluutnantti	Ilkka Halonen	varamiehenä
Majuri	Per Heinrichs	varamiehenä

Sodanajan Naisen Patsas, toimikunta

Eversti	Sami Sihvo	
---------	------------	--

Matrikkeli "Kadettiupseerit

1920-1985" toimikunta, toiminta päättyy 30.5.1986

Komentaja	Jukka Pajala	puheenjohtaja
Everstiluutnantti	Armas Salin	
Kommodori	Reino Waris	sihteeri

6. Kadettiipiirit, piirien puheenjohtajat ja sihteerit

Piiri		Puheenjohtaja		Sihteeri
Helsinki	ev	Asko Sivula	kapt	Matti Orlamo
Itä-Uusimaa	evl	Vesa Yrjölä	ylil	Esa Kelloniemi
Lahti	maj	Juhani Honkaniemi	ylil	Harri Vuontelo
Hämeenlinna	evl	Tauno Aaltonen	maj	Jukka-Pekka Mustonen
Länsi-Uusimaa	evl	Lars Granroth	kapt	Öjvind Björkman
Riihimäki	evl	Pekka Nummi	ltn	Reima Luiro
Turku	maj	Seppo Ruohonen	maj	Seppo Ruohonen
Niinisalo	maj	Anssi Vesikallio	ylil	Kimmo Tuomi
Säkylä	evl	Paavo Pippola	ylil	Kimmo Lehto
Pirkka-Häme	maj	Pentti Salminen	kapt	Juhani Salmenpohja
Keski-Suomi	maj	Pekka Mustonen	kapt	Seppo Liettu
Pohj.-Kymenlaakso	maj	Arto Mikkonen	ylil	Mikko Väinönen
Etelä-Karjala	maj	Kari Rimpä	kapt	Antti Lindqvist
Mikkeli	maj	Jorma Korkeala	ylil	Heikki Hokkanen
Savonlinna	evl	Antti Hautaniemi	maj	Matti Latikka
Hamina	-		ylil	Sami Aarnio
Kuopio	evl	Kauko Mähkä	kapt	Vesa Tervo
Pohjois-Karjala	maj	Carl-Erik Späre	ylil	Eero Klemetti
Vaasa	evl	Juhani Haapala	ylil	Paula Salo
Seinäjäoki	maj	Kalevi Usvaranta	kapt	Erkki Nurmiranta
Kokkola	evl	Pauli Korkka	maj	Tuomo Dufva
Oulu	maj	Aulis Sihvonon	ylil	Aarne Rautiola
Kainuu	maj	Heikki Toimela	ltn	Tero Kinnarinen
Etelä-Lappi	maj	Esko Telin	ltn	Pekka Helasterä
Pohjois-Lappi	evl	Kyösti Kosonen	ylil	Antti Paavonperä
	maj	Reino Laajaniemi	30.5.1986	saakka ja siitä lähtien
Kad.oppilaskunta	-		ltn	Tero Ukonaho
			kadalik	Mika Hyytiäinen

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.1986

VARSINAINEN TOIMINTA

Tuotot			
Palkkaosuus säätiöltä			+ 10.000,—
Kulut			
Palkat	158.630,50		
Vuokrat	8.400,—		
Korkokulut	940,16		
Sosiaalikulut	41.748,35		
Kokouskulut	39.782,17		
Maanpuol.aatteellinen työ	89.116,90		
Tiedotus- ja suhdetoiminta	25.740,70		
Piiritoiminta	40.911,—		
Stipendit	4.000,—		
Kulungit	27.206,30		
Järjestötuki Kylkiraudalle	10.000,—		- 446.476,08

KULUJÄÄMÄ

SIJOITUKSET

Tuotot			
Korot ja osingot	16.236,59		
Merkintäoik.myynti	8.865,85		
Pankkitilien korot	1.756,39	+ 26.858,83	
Kulut			
Notariaatti	- 4.824,85		+ 22.033,98

VARAINHANKINTA

Tuotot			
Apurahat	244.000,—		
Jäsenmaksut	190.680,—		
Jäsenten tukimaksut	8.758,30		
Rahastoilta maanp.työhön	42.300,—	+ 485.738,30	
Kulut			
ATK-kulut	- 16.752,75		+ 468.985,55
Myyntituotot			
Myynti	+ 36.719,05		
Varasto 31.12.86	+ 29.042,45		
Hankinnat	- 32.991,15		
Varasto 1.1.86	-17.177,70		+ 15.592,65
Omatoiminen tulojäämä			+ 70.136,10
Poistot			
Kalustosta			- 4.210,20
Tilikauden tulos			+ 65.925,90
Varausten muutokset			
Käytetty varaus maanpuolustustyöhön			+ 42.000,—
Varaus maanpuolustustyöhön			- 100.000,—
Ylijäämä			+ 7.925,90
Kylkirauta			
Tuotot	+ 201.048,35		
Kulut	- 195.788,70		
Ylijäämä			+ 5.259,65
Omakatteiset rahastot			
Tuotot	+ 519.154,90		
Kulut	- 478.713,16	+ 40.441,74	
Tulojäämä		+ 40.441,74	
Siirto peruspääomaan		-241.369,22	
Siirto käyttöpääomasta		+ 200.927,48	
Tilikauden tulos			+ 0,—
Ylijäämä			+ 13.185,55

TASE 31.12.1986

VASTAAVAA

Rahoitusomaisuus				
Rahat ja pankkisaamiset	100.329,41			
Lainasaamiset	6.900,00			
Siirtosaamiset	<u>133.623,30</u>	240.852,71		
Vaihto-omaisuus				
Myyntivarasto		29.042,45		
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot				
Kalusto 1.1.86	8.400,00			
+ lisäys	5.410,20			
- poistot	<u>4.210,20</u>	9.600,00		
Arvopaperit				
1.1.86	114.568,80			
+ lisäys	8.531,90			
- lunastus	<u>5.000,00</u>	118.100,70	127.700,70	397.595,86

KYLKIRAUTA

Rahoitusomaisuus				
Pankkisaamiset		89,81		
Siirtosaamiset		<u>57.815,00</u>	57.904,81	

OMAKATTEISET RAHASTO

Rahoitusomaisuus				
Pankkisaamiset		166.173,95		
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot				
Arvopaperit 1.1.86	1.212.865,09			
+ lisäys	+ 589.683,55			
- vähennys	<u>- 472.587,50</u>	1.329.961,14	1.496.135,09	
		mk	1.951.635,76	

VASTATTAVAA

Vieras pääoma				
Lyhytaikainen				
Postisiirtotilin velka	43.575,33			
Siirtovelat	45.215,10	88.790,43		
Oma pääoma				
Toimintapääoma	66.950,00			
Ed. vuosien ylij.	38.929,53			
Tilikauden ylij.	<u>7.925,90</u>	46.855,43	113.805,43	
Varaukset				
1.1.86	137.000,-			
- vähennys	42.000,-			
+ lisäys	<u>100.000,-</u>	195.000,-	195.000,-	397.595,86

KYLKIRAUTA

Vieras pääoma				
Lyhytaikainen				
Siirtovelat	48.532,50			
Oma pääoma				
Pääoma 1.1.86	4.112,66			
+ tilik. ylijäämä	<u>5.259,65</u>	9.372,31	57.904,81	

OMAKATTEISET RAHASTOT

Vieras pääoma				
Lyhytaikainen				
Lainat	6.900,-			
Siirtovelat	<u>83.946,80</u>	90.846,80		
Oma pääoma				
Peruspääoma 1.1.	1.103.731,65			
+ lisäys	241.369,22	1.345.100,87		
Käyttöpääoma 1.1.	261.114,90			
- käyttö	<u>200.927,48</u>	60.187,42	1.405.288,29	1.496.135,09
		mk	1.951.635,76	

Tulo- ja menoarvioesitys vuodelle 1987

Toiminta	Tulot	Menot
Järjestötoiminta	200.000	287.500
Jäsenmaksut	190.000	
Palkat		190.000
Sosiaalikulut		46.000
SMMKS:n osuus palkkakuluista	10.000	
Vuokra SMMKS:lle		9.000
Kokouskulut		17.500
Sisäisen toiminnan aktivointituki		25.000
Maanpuolustusaatteellinen toiminta		312.500
Turvallisuuspoliittinen opetus		65.000
Piiritoiminta		47.500
Projektit		200.000
Tiedotus- ja suhdetoiminta	194.500	214.500
Kylkirauta	194.500	194.500
Yleinen tiedotus- ja suhdetoiminta		20.000
Tukitoiminta	495.500	30.000
Jäsenten tukimaksut	10.000	
Myyntiartikkelit	35.000	25.000
Rahastot	310.500	
Apurahat	140.000	
Stipendit		5.000
Kulungit		50.000
Sijoitukset	17.000	3.000
Korot ja osingot	17.000	3.000
Varalle		9.500
	Yhteensä 907.000	907.000

Vanhojen Kaadereiden Maanpuolustusrahasto

Rahasto on perustettu tukemaan Kadettikunnan maanpuolustusaatteellista työtä.

Tue toimintaa, tule mukaan sopivaksi katsomallasi lahjoituksella!

Rahaston tili on: KOP Helsinki-Eira 101450-203357

Kadettikunnan maanpuolustus- aatteellisiin tilaisuuksiin osallistuneet v. 1986

Kadettiipiiri	Esityksiä kouluissa			Turvallisuuspoliittisia tilaisuuksia				
	Esitys- kertoja	Osallistujia		Opettajille (vast.)		Muille		Huomau- tuksia
		Opetta- jia	Oppi- laita	Tilai- suuksia	Osallis- tuvia	Tilai- suuksia	Osallis- tuvia	
Helsinki	9	24	1046	—	—	7	266	
Itä-Uusimaa	16	19	519	—	—	4	600	
Lahti	43	180	4748	—	—	52	7180	
Hämeenlinna	25	60	2768	1	100	6	205	
Länsi-Uusimaa	2	10	350	—	—	23	2100	
Riihimäki	6	6	260	—	—	—	—	
Turku	75	242	6414	2	71	6	519	
Niinisalo	18	32	1498	1	22	15	1114	
Säkylä	9	60	3360	—	—	9	1050	
Pirkka-Häme	9	42	1212	3	80	14	345	
Keski-Suomi	15	115	1512	2	78	60	5746	
P-Kymenlaakso	18	130	2700	—	—	16	500	
Etelä-Karjala	2	22	320	—	—	1	51	1)
Mikkeli	5	28	271	—	—	23	1843	
Savonlinna	8	9	330	—	—	12	875	
Hamina	9	—	1265	—	—	3	546	
Kuopio	10	41	856	—	—	20	428	
P-Karjala	6	34	1077	—	—	58	5625	
Vaasa	15	71	2322	—	—	16	2559	
Seinäjoki	18	132	2556	—	—	11	551	
Kokkola	11	80	855	1	20	26	2700	
Oulu	4	5	127	1	50	2	40	
Kainuu	9	45	1212	—	—	8	485	
Etelä-Lappi	20	51	1540	2	203	15	478	
Pohjois-Lappi	15	91	394	1	50	7	133	
Kad.oppilaskunta	26	32	2097	—	—	—	—	
Yhteensä	403	1561	41609	14	674	414	35939	

YHDISTELMÄ (tilaisuuksia yht.) 831
 Opettajia ja opettajiksi valmistuvia 2.235
 Opiskelijoita ja koululaisia 41.609
 Muita kansalaisia 35.939

 79.783

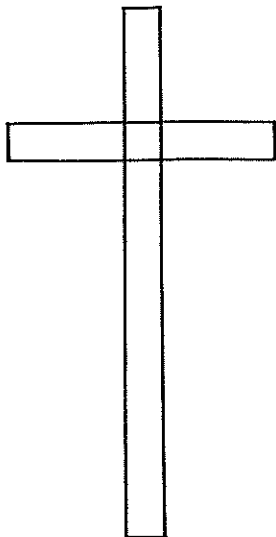
Huom 1) osasto maan-
 puolustus-
 juhlilla

Kadettikunnan piirien tilaisuuksiin osallistuneet v. 1975–1986.

Vuosi	Opettajat	Koululaiset	Muut	Tilaisuuksia	Henkilöitä
1975	1.639	31.022	2.815	250	35.476
1976	2.268	30.360	4.270	330	36.898
1977	3.320	61.196	19.269	637	83.785
1978	2.475	50.770	45.679	469	98.924
1979	2.328	35.857	23.352	420	61.537
1980	3.111	51.412	24.899	584	79.422
1981	2.801	48.081	15.367	668	66.249
1982	3.803	55.597	21.159	774	80.559
1983	3.019	44.948	21.320	684	69.287
1984	2.309	42.124	32.181	783	76.614
1985	2.039	34.785	18.736	672	55.552
1986	2.235	41.609	35.939	831	79.783
yhteensä	31.347	527.762	264.986	7.102	824.094

Lisäksi vuosittain messuosastoilla vierailleita kymmeniä tuhansia henkilöitä.

Vuonna 1986 kuolleet kadettiupseerit (45.)

Kapt evp	Lucander, Hans Georg	29. 5.85	28.k tieto 4/86
Kapt evp	Korhonen, Kaarlo Kalevi	6.11.85	24.k " "
Maj evp	Tirri, Jaakko Antero	3. 1.86	25.k
Evl evp	Kaukolahti, Oma Erkki	14. 1.86	15.k
Evl evp	Bahne, Bertel Carl Johan	14. 1.86	1.k
Maj evp	Rautavaara, Antero Bertel	15. 1.86	2.rtk
Evl evp	Heikkilä, Paavo Ilmari	16. 1.86	11.mek
Maj evp	Lassila, Eino Ensio	22. 1.86	12.k
Kapt evp	Melasniemi, Aaro Antero	23. 1.86	19.k
Evl evp	Tolkki, Simo Ensio	25. 1.86	26.k
Kenrl evp	Ilmola, Paavo	30. 1.86	20.k
Maj evp	Koivisto, Eero Kalervo	31. 1.86	26.k
Evl evp	Pentti, Arvo Veikko	1. 2.86	26.k
Maj evp	Landtman, Wilfrid	2. 2.86	20.k
Ev evp	Rommi, Viljo Tuomas	4. 3.86	2.k
Maj	Järvi, Riku	12. 3.86	47.k
Maj evp	Gabrielsson, Kai Kaarlo	2. 4.86	39.k
Evl evp	Saarinén, Eero-Eetu	1. 5.86	9.k
Maj evp	Matilainen, Toivo	9. 5.86	9.k
Kapt evp	Liespalo, Eino Rafael	12. 5.86	8.k
Evl evp	Verno, Jorma Einari	16. 5.86	13.k <i>Me</i>
Kapt evp	Hahtela, Martti Juhani	26. 5.86	53.k
Evl evp	Poutanen, Kauko Rainer	10. 6.86	34.k
Evl evp	Rautamäki, Mikko Veikko	13. 6.86	26.k
Evl evp	Ericsson, Helge Arthur Magnus Yngve	17. 6.86	8.k
Maj evp	Sara, Teppo Tapio	6. 7.86	17.mek
Evl evp	Metsärinne, Aleksanteri	19. 7.86	22.k
Yliil evp	Kahma, Pekka Ilmari	29. 7.86	26.k
Evl evp	Lahtela, Kullervo	1. 8.86	17.k
Kenrm evp	Karhunen, Veikko Evert	5. 8.86	16.k
Ev evp	Öhman, Gunnar Vilhelm	13. 9.86	22.k
Evl evp	Rantalainen, Veikko	23. 9.86	23.k
Maj evp	Paatero, Pentti Valio	27. 9.86	16.k
Evl evp	Yli-Ketelä, Reino Valdemar	1.11.86	16.k
Kapt evp	Komonen, Urpo	6.11.86	26.k
Evl evp	Kuusela, Aarno Kalevi	10.11.86	24.k
Evl evp	Ahola, Arvo Emil	18.11.86	11.k
Kapt evp	Muroma, Olavi Johannes	26.11.86	16.k
Evl evp	Rytkönen, Raimo Juha	5.12.86	38.k
Maj evp	von Hertzen, Ernst	11.12.86	5.k
Evl evp	Catani, Pedro	22.12.86	6.k
Maj evp	Lammi, Tauno Ilmari	20.12.86	18.k
Yliil	Kähkönen, Markku Juhani	9. 5.86	64.k
Maj evp	Siirilä, Yrjö Olavi	15. 8.86	19.k
Kaptl evp	Pitkänen, Yrjö Sakari	. 8.86	16.mek

Vuoden 1987 toimintasuunnitelma

1. Toiminnan päämäärä

Toiminnan päämääränä on:

- Kadettiupseeriston yhteenkuuluvuuden tunteen lujittaminen kehittämällä toimintalinjoja- ja tapoja koko jäsenistöä ja etenkin nuoria upseereita kiinnostaviksi ja eri ikäpolvia yhdistäväksi.
- Kansalaisten maanpuolustustahdon kohottaminen edistämällä virallisen turvallisuuspolitiikan tietämystä erityisesti nuorison ja naisten keskuudessa.
- Vakiintuneiden yhteistoimintamuotojen ylläpitäminen muiden maanpuolustusjärjestöjen sekä puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen kanssa. Aloitetaan valmistelut toiminnan suuntaviivojen määrittämiseksi 1990-luvulle.

2. Järjestötoiminta

Järjestetään kadettipiirien edustajille neuvottelu- ja koulutustilaisuuksia järjestötoiminnan tehostamiseksi.

Suunnataan varoja kadettipiirien esittämien järjestötoimintojen toteuttamiseen.

Tarkistetaan laadittua järjestötoimintaohjetta saatujen kokemusten perusteella.

Tuetaan tarvittaessa kadettipiirejä järjestämään kadettikursseilta valmistuville, alueelleen tuleville upseereille vastaanotto-tilaisuudet heidän ottamiseksi välittömästi mukaan veljespiiriin.

Tuetaan kadettipiirejä järjestämään tilaisuutensa siten, että ne ovat kiinnostavia ja hyödyllisiä

eri ikäisille vakinaisessa palveluksessa oleville ja evp-jäsenille sekä ottavat huomioon myös perheenjäsenet.

Aktivoidaan kadettipiirejä järjestämään sääntömääräisten kokousten lisäksi ainakin yksi juhlatilaisuus toimintakauden aikana.

Järjestetään toisen vuosikurssin kadeteille Kadettikuntaa koskeva informaatio- ja keskustelutilaisuus.

3. Maanpuolustusaatteellinen toiminta

Osallistumisvalmiutta maanpuolustuskeskusteluun ylläpidetään täydentämällä jo koottua ajankohtaista tausta-aineistoa.

Maanpuolustusaatteellisen työn kehittämiseksi järjestetään neuvottelu- ja koulutustilaisuuksia yhdessä järjestöjaoston kanssa. Koulumaailmaan, erityisesti viranomaisiin ja opettajiin, suuntautuvaa maanpuolustustyötä jatketaan saavutettujen yhteyksien ja yhteistoimintamuotojen ylläpitämiseksi ja edelleen kehittämiseksi.

Itsenäisyytemme juhluvuotena 1987 järjestetään syyskaudella maanpuolustusaiheinen kirjoituskilpailu.

Jaetaan kadettipiireille toimintaohje maanpuolustusaatteellisesta toiminnasta.

Kadettipiireittäin:

- Järjestetään naisille ja koulunuorisolle turvallisuuspolitiikkaa käsitteleviä tilaisuuksia ja osallistutaan muiden järjestämiin vastaaviin tilaisuuksiin.
- Jatketaan järjestelmällistä yhteydenpitoa kouluviranomaisiin jo luotujen yhteyksien säilyttämiseksi.

- Pyritään lisäämään maanpuolustustyöhön osallistuvien jäsenten määrää.

- Pidetään yhteyttä muihin maanpuolustusjärjestöihin yhteisten tilaisuuksien järjestämiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi.

4. Tiedotustoiminta

Kylkirauta julkaistaan Kadettikunnan sääntöjen mukaisesti ensisijaisesti jäsenlehtenä. Lehti julkaistaan neljänä numerona: helmi-, touko-, loka- ja joulukuussa.

Kadettikunnasta ja sen toiminnasta kertova esite jaetaan. Esi- te on tarkoitettu jaettavaksi ulkopuolisille kadettipiirien järjestämissä tilaisuuksissa maanpuolustusaatteelliseen työhön liittyen.

Laaditaan ja jaetaan ohje tiedotustoiminnasta kadettipiireille. Vuosikokouksesta jaetaan jäsentiedote.

5. Perinnetoiminta

Kiinnitetään huomiota eri ikäisten kadettiupseeripolvien kanssakäymisen rakentamiseen keskinäisen arvonannon ja ymmärryksen sekä hyvän kadettiveljeyden perusteelle.

Tuetaan kadettiupseereiden koulutukseen ja ammattiin liittyvien perinteiden tutkimista ja vaalimista. Käynnistetään kadetti- ja upseeriperinteiden tut-

kimustyö.

Aktivoidaan kadettikurssien välistä yhteistyötä osana kadetti- piirien tai Kadettikunnan toimintaa.

6. Taloustoiminta

Apurahoja hankitaan turvallisuuspoliittista työtä varten edellisten vuosien mukaisesti.

Seurataan varojen sijoitusta mahdollisimman hyvän tuoton saamiseksi omaisuuden arvonsäilymistä vaarantamatta.

Nykyisen huoneiston käytön esityessä pyritään hankkimaan uudet toimitilat kantakaupungin alueelta yhteistoiminnassa Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön kanssa.

Arvioidaan taloudelliset toimintamahdollisuudet 1990-luvun alkuvuosille saakka.

7. Yhteistoiminta

Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen kanssa jaetaan tiivistä ja luottamuksellista yhteistoimintaa kaikilla tasoilla.

Turvallisuuspolitiikkaa koskevissa esityksissä käytetään mahdollisimman paljon hyväksi puolustusvoimien tiedotus- ja opetusaineistoa.

Yhteistoiminnassa muiden maanpuolustusjärjestöjen kanssa pääpaino pannaan keskinäiseen yhteydenpitoon ja tarkoituksenmukaiseen työnjakoon.

Piireittäin pyritään tulokselliseen yhteistoimintaan paikallisten maanpuolustusjärjestöjen kanssa.

Kadettikunta r.y.

HALLITUS

Puheenjohtaja	kenrl	Ilkka Halonen	PE, PL 919, 00101 Helsinki	90-625801
Varapuheenjohtaja	ev	Niilo Palmén	Vemmelsäärent. 6B7, 02130 Espoo	90-464413

VALTUUSKUNTA

Puheenjohtaja	kenrm	Matti Vanonen	SKK, PL 266, 00171 Helsinki	
			Töölönk. 35 B 1.krs, 00260 Hki	90-177791

TOIMISTO

Toiminnanjohtaja	komdri	Reino Waris		90-490932
Toimistonhoitaja	rouva	Marjukka Lehtinen		90-490759

KADETTIPIIRIT

SIHTEERI

OSOITE

Helsinki	kapt	Matti Orlamo	PEknto-os, PL 919, 0010 HKI	90-625801
Itä-Uusimaa	ylil	Esa Kelloniemi	Hel ItR, PL 5, 04301 Hyrylä	90-255233
Lahti	ltn	Raimo Raivio	HämR/KulkjK, 15700 Lahti	918-40811
Hämeenlinna	maj	Jukka-Pekka Mustonen	PsPr, PL5, 13701 Parolannummi	917-7101
Länsi-Uusimaa	ltn	Matti Hovi	UudPr, PL5, 10641 Dragsvik	911-13760
Riihimäki	ltn	Reima Luuro	AUK/ESVP, ViestiR, 11310 RMK	914-35071
Turku	kapt	Vesa Mattila	TurSpE, Pl 1, 20521 Turku	921-695111
Niinisalo				
Säkylä	ltn	Petteri Rokka	PorPr, Pl5, 27911 Huovinvrinne	938-70200
Pirkka-Häme	kapt	Juhani Salmenpohja	TamSpE, Pl 37, 33541 Tampere	931-615440
Keski-Suomi	kapt	Seppo Liettu	Tyypälänt. 8 A 5, 40250 JKL	941-247501
P-Kymenlaakso	ylil	Mikko Vainonen	SalpItPsto, PL 122, 45101 KVL	951- 21161
Etelä-Karjala	kapt	Antti Lindqvist	PO, PL 5, 53601 Lappeenranta	953- 12900
Mikkeli	ylil	Heikki Hokkanen	2JK/SavPr, PL 5, 50151 MLI	955-10222
Savonlinna	maj	Matti Latikka	SavSpE, Pl 12, 57101 SLN	957-22704
Hamina	Ylil	Eero Pyötsiä	RUKPI 54, 4901 Hamina	952-43020
Kuopio	maj	Pertti Louni	SKSLE, PL 80, 70101 Kuopio	971-222422
Pohjois-Karjala	ylil	Eero Luukka	KarjJP, PL5, 80791 Kontioranta	973-851121
Vaasa	ylil	Pauli Salo	VaaRPsto, PL 61, 65101 Vaasa	961-114361
Seinäjäki	kapt	Erkki Nurmiranta	SeiSpE, Pl 100, 60101 SJK	964-143983
Kokkola	maj	Tuomo Dufva	AseK, PL 24, 67101 Kokkola	968-14466
Oulu	ylil	Aarne Rautiola	1.ErAutoK, PL 87, 90101 Oulu	981-503011
Kainuu	ltn	Tero Kinnarinen	KaiPr, PL 5, 87601 Kajaani	986-25751
Etelä-Lappi	ltn	Pekka Helasterä	RovItPsto, Pl 5, 96961 ROI	960-61451
Pohjois-Lappi	ltn	Tero Ukonaho	JRP, Pl 5, 99791 Jääkärintangas	9693-12951
Kadettioppilaskunta	kad	Mika Hyytiäinen	KadK, Pl 7, 00861 Helsinki	90-68601

HUOM: TOIMISTON OSOITE JA PUHELINNUMEROT VAIHTUVAT KESÄKUUSSA
SIIHEN SAAKKA ON VOIMASSA VANHA OSOITE: Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Helsinki ja
PUHELINNUMEROT: 90-665 137 ja 90-665 739

Kadetti- ja maanpuolustusrahasto

1. Rahaston nimi on "Kadetti- ja maanpuolustusrahasto."
2. Rahaston tarkoituksena on tukea ja edistää Kadettikunta r.y:n toimintaa, voimistaa jäsenistön yhteenkuuluvuutta ja toveruutta sekä lujittaa suomalaista hyvää upseerihenkeä.
Rahaston toimintapiiriin kuuluu maanpuolustusaatteellisen työn tukeminen.
3. Rahaston hoitokunnan muodostaa Kadettikunnan hallitus, joka vastaa kaikista rahaston hoitoon kuuluvista asioista.
4. Peruspääoma, osakkeet ja muut sijoitukset tai niiden myynnistä tai vaihtamisesta saadut varat pidetään koskemattomana.
Vuotuisesta tuotosta siirretään 20 % peruspääomaan, jota näin lisääntyneenä ei saa vähentää.
Loput vuosituotosta siirretään käyttöpääomaan rahaston tarkoituksiperän mukaisesti käytettäväksi.
Rahaston kartuttaminen tapahtuu paitsi korkojen, osinkojen, uusien osakkeiden tai muiden arvopaperien avulla myös yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden lahjoituksilla.
Rahaston kartuttamistoimintaa johtaa Kadettikunnan puheenjohtajan valitsema henkilö.
5. Rahasto toteuttaa tarkoitustaan tukemalla rahallisesti Kadettikunnan toimintaa, myöntämällä jäsenilleen kirjoitus- ja kirja-palkintoja ja jakamalla etupäässä oululaisille kadeteille stipendejä tutkielmista, aineista tai suullisista esityksistä, jotka käsittelevät YYA-sopimusta, maamme puolustusta, rauhanturvaa- mista, maanpuolustustahtoa, sotilaskoulutusta, kadetti- ja upseeritoveruutta ja sen merkitystä ynnä muita rahaston tarkoi- tuspiiriin kuuluvia aiheita.
Toivomus on, että yksi kadeteista palkittaisiin vuosittain kadettikoulun johtajan esityksen perusteella.
6. Tämä rahasto on pidettävä täysin erillisenä, tulo- ja menoarvi- ossa sekä tilinpäätöksessä erikseen mainittuna rahastona.
7. Rahaston sääntöihin voi Kadettikunta r.y:n kokous hallituksen esityksestä tehdä tarpeelliseksi katsottuja muutoksia.

Säännöt hyväksytyt Kadettikunta ry:n hallituksen kokouksessa 29.8.1986.

Myyntiartikkeleiden hinnat

ADRESSIT

Nelilehtinen, valkoinen	25,00
Kaksilehtinen, valkoinen (suruaddressi) ...	25,00
Keinonahkakantinen, sininen	80,00

PIENOISADRESSIT

Kadettikunnan tunnuksella	2,00
”Kolme kadettia”	2,00

KORTIT

Kiitoskortit (suomen- ja ruotsinkielisenä)	1,00
Kaksilehtinen ilman tekstiä	1,50
Kutsukortti	1,00
Pöytäkortti	0,50

SOLMIOT

Viininpunainen	25,00
Tummansininen	25,00

MERKIT

Kadettikunnan pienoismerkki	50,00
-----------------------------------	-------

VIIRIT

Kadettikunnan viiri	100,00
---------------------------	--------

KIRJEENSULKIJAMERKKI

Kadettikunnan kirjeensulkijamerkki	25,00
	(arkki 25 kpl)

Kaikkien korttien ja adressien hintoihin sisältyy kirjekuoret.
Adressien korutekstauksesta eri maksu.
Postikulut lisätään tilaushintaan.
Piirialennus 20%.

**KADETTIKUNNAN TOIMISTO PIDETÄÄN
SULJETTUNA 29.6. – 26.7.1987**

TOIMISTO MUUTTAA

Kadettikunnan ja Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön toimisto muuttaa kesäkuussa Töölön kaupunginosaan.

Uusi osoite: Töölönkatu 35 B 1. kerros
00260 Helsinki

Uudet puhelinnumerot:

Toiminnanjohtaja (90) 490 932
Toimistonhoitaja (90) 490 759

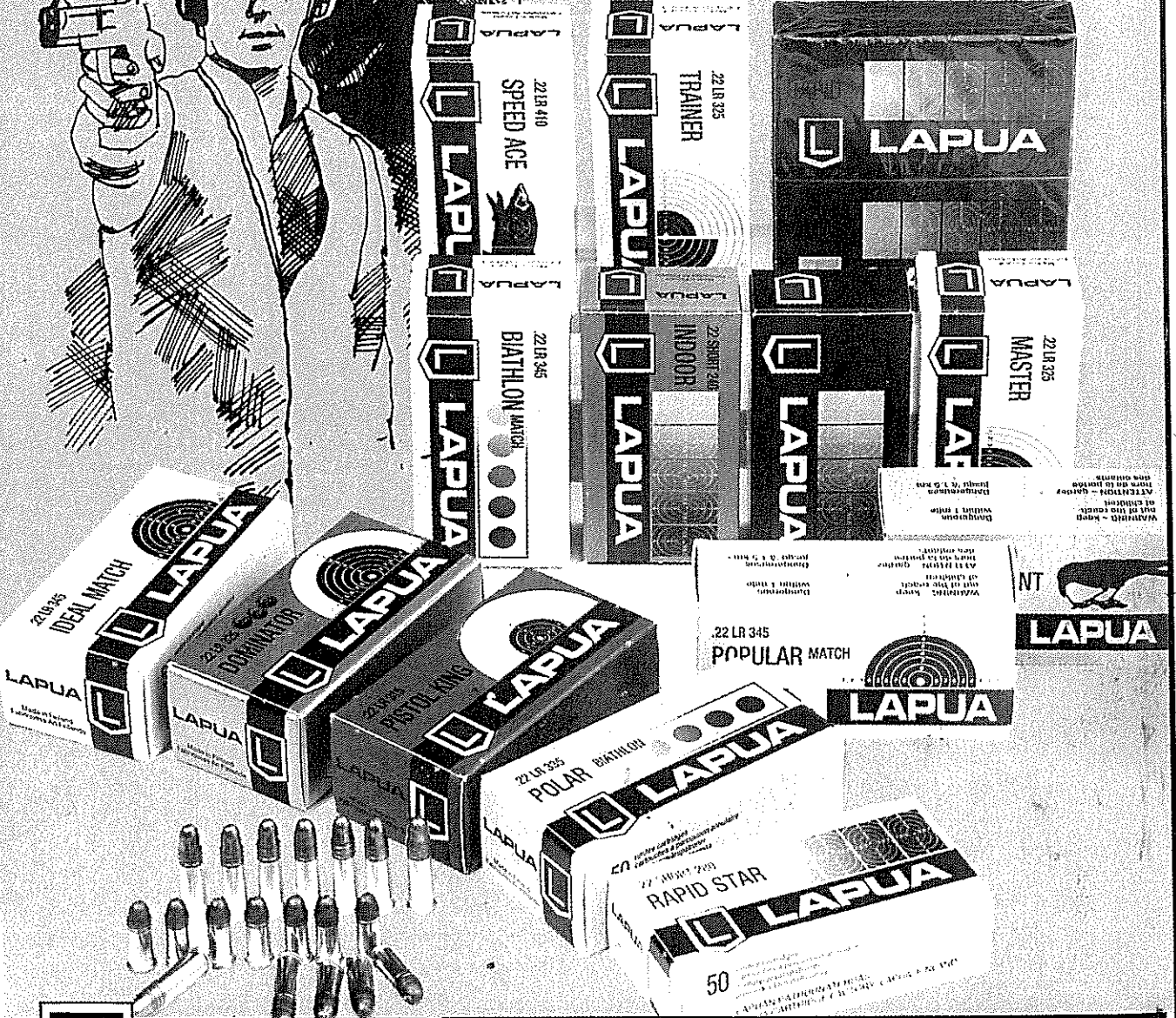
TÄYSOSUMAVA LAPUA-UUTUDET

UNAT:

.22 Short 280	Rapid
.22 Short 240	Short Indoor
.22 LR 325	Dominator
.22 LR 325	Master
.22 LR 325	Trainer
.22 LR 315	Pistol King
.22 LR 345	Ideal Match
.22 LR 345	Popular Match
.22 LR 345	Biathlon Match
.22 LR 335	Polar Biathlon
.22 LR 410	Speed Ace
.22 LR 410	Silhouette Knocker
.22 LR 410	Hollow Point
.22 LR 315	Subsonic HP

Lapua esittelee täysin uuden pienoiskiväärinpatruunoiden sukupolven vaativille ampujille. Kaikkiin patruunan viiteen komponenttiin on tehty merkittäviä parannuksia (mm. luodin rasvaus). Myös pakkaukset on uusittu.
Valikoidut huippukilpailupatruunat: .22 LR 325 Dominator (maailman fiukin osuustandardi), .22 LR 345 Ideal Match, .22 LR 315 Pistol King, .22 LR 410 Silhouette Knocker, .22 LR 325 Polar Biathlon (pakkasestattu) ja .22 Short 280 Rapid Star. Totea itse kuinka tulokset paranevat!

LAPUA